

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย

SOCIAL AND CULTURAL REFLECTIONS IN TRANSLATED
MYANMAR TALES INTO THAI

NANG MWE KHAM

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย

SOCIAL AND CULTURAL REFLECTIONS IN TRANSLATED

MYANMAR TALES INTO THAI

NANG MWE KHAM

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้

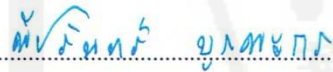
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2559

รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
กรรมการ

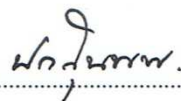
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

รองศาสตราจารย์อิสยา จันทรวิธานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย

NANG MWE KHAM 576123

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: พชรินทร์ บุรณะกร, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย และเพื่อวิเคราะห์คุณค่าของนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย โดยศึกษานิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย จำนวน 50 เรื่อง และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย สะท้อนภาพสังคมเมียนมาร์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านชีวิตความเป็นอยู่ ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนอาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำ ทะเล และป่าเขา ชาวเมียนมาร์มีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย มีการคมนาคมทางเรือและเดินทางด้วยเท้า มีลักษณะครอบครัวที่สมบูรณ์และมีครอบครัวที่มีแต่แม่เป็นผู้เลี้ยงดูลูก 2) ด้านความเชื่อ สังคมเมียนมาร์สมัยก่อนมีความเชื่อดั้งเดิมและความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาพุทธ ชาวเมียนมาร์มีความเชื่อเรื่องผีแน็ดหรือผีน้ำตมตั้งแต่สมัยโบราณ 3) ด้านค่านิยม ชาวเมียนมาร์มีค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญู ความมีน้ำใจ การใช้สติปัญญาและการเลือกคู่ครอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของชาวเมียนมาร์ ที่ทำให้ชาวเมียนมาร์อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข 4) ด้านประเพณี ชาวเมียนมาร์มีประเพณีการแต่งงานซึ่งขั้นตอนแรกของการแต่งงานจะต้องมีประเพณีการสู่ขอ 5) ด้านการปกครอง สังคมเมียนมาร์สมัยก่อนมีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ปกครองบ้านเมือง ผู้ปกครองจะช่วยเหลือประชาชนแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยใช้ระบบทางกฎหมายและความเมตตา

ด้านคุณค่าของนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย พบว่า มีคุณค่าด้านความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับทักษิณ และความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปกครอง คุณค่าด้านการสอนคุณธรรมโดยสอนเรื่องความกตัญญู ความมีน้ำใจ และการทำความดีละเว้นความชั่ว คุณค่าด้านการดำเนินชีวิต นิทานสอนให้รู้จักใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ให้แนวคิดในการเลือกคู่ครองและความรับผิดชอบต่อน้ำที่ตนเอง ด้านความบันเทิง นิทานให้ผู้อ่านได้เกิดอารมณ์ขันและความสนุกเพลิดเพลินกับเนื้อเรื่องของนิทาน

คำสำคัญ: ภาพสะท้อน สังคม วัฒนธรรม นิทาน คุณค่า

**SOCIAL AND CULTURAL REFLECTIONS IN TRANSLATED
MYANMAR TALES INTO THAI**

NANG MWE KHAM 576123

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PATCHARIN BURANAKORN, Ph.D.

ABSTRACT

This research aims to analyze the Myanmar society and cultural reflection on 50 Myanmar tales, which was translated into Thai. The findings were presented as descriptive analysis. The results showed that Myanmar society reflection revealed different aspects: 1) The living way of Myanmar people, formerly residents lived near the river, forests, and mountains, with a wide variety of occupations. People transported on boats and on foot. They had perfect family and in single-parent family, the mother had to raise up children on her own. 2) The faith, Social Myanmar, traditional beliefs were influenced by Buddhism and also believed in supernatural power such as spirits or ghosts. 3) The values, Myanmar people valued in gratitude, kindness, intelligence, and mate selection. These values significantly led Myanmar people lived together peacefully. 4) The traditions, Myanmar people had marital traditions which had the first step as marriage proposal. 5) The governing, Myanmar, formerly ruled the country by kings who could help people resolve problems with the legal system and compassion.

The value of Myanmar folktales which translated in Thai, revealed some valuable knowledge about geography, rubies, and knowledge about the form of government. The values of teaching morals were by instilling a habit of gratitude, kindness and good deeds. The value of living lives found was to teach wisdom, resolve various problems in lives, give the concept of choosing spouses, and take responsibility of themselves; entertaining, having a sense of humor, and having fun with the stories.

Keywords: Reflection, Society, Culture, Folk-tale, and values

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ดี โดยได้รับความกรุณาและการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจาก อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตรและอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งให้คำแนะนำในการศึกษาหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ อีกทั้งยังได้กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขและให้คำปรึกษาเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนรายงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. อัมพร สุขเกษม อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร และรองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ ที่ได้สละเวลาในการสอบเค้าโครงและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ ที่คอยให้กำลังใจ ให้ข้อคิด และให้ความรู้อันเป็นประโยชน์ และขอขอบพระคุณบุคคลต่าง ๆ ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณคุณแม่ที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษามาโดยตลอด ให้ผู้วิจัยไร้กังวลในเรื่องราวต่าง ๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการมาศึกษาเล่าเรียนต่อในประเทศไทย

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ ร่วมห้องทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างดีในทุก ๆ ด้านมาโดยตลอด

NANG MWE KHAM

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย	5
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม	7
2.1.1 ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรม	8
2.1.2 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม	8
2.1.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม	10
2.2 ความรู้เกี่ยวกับนิทาน	11
2.2.1 ความหมายของนิทาน	11
2.2.2 ลักษณะของนิทาน	12
2.2.3 ประเภทของนิทาน	12
2.2.4 คุณค่าของนิทาน	15
2.3 ความรู้เกี่ยวกับการแปลวรรณกรรม	17
2.3.1 ความหมายของวรรณกรรมแปล	17
2.3.2 วิธีการแปลวรรณกรรม	17
2.3.3 คุณค่าของวรรณกรรมแปล	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 ความรู้เกี่ยวกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	19
2.4.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	19
2.4.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิทานเมียนมาร์	20
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
2.5.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาในนิทาน	21
2.5.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนิทานกับสังคม	25
2.5.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์คุณค่าของนิทาน	28
บทที่ 3 ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย	
3.1 ด้านชีวิตความเป็นอยู่	31
3.1.1 ถิ่นที่อยู่อาศัย	34
3.1.2 การประกอบอาชีพ	36
3.1.3 การคมนาคม	45
3.1.4 ลักษณะครอบครัว	47
3.2 ความเชื่อ	52
3.2.1 ความเชื่อดั้งเดิม	52
3.2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา	64
3.3 ค่านิยม	65
3.3.1 ค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญู	66
3.3.2 ค่านิยมเกี่ยวกับความมีน้ำใจ	68
3.3.3 ค่านิยมเกี่ยวกับการใช้สติปัญญา	71
3.3.4 ค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง	75
3.4 ประเพณีการแต่งงาน	79
3.5 การปกครอง	80
บทที่ 4 การวิเคราะห์คุณค่าของนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย	
4.1 คุณค่าด้านความรู้	83
4.1.1 ความรู้เกี่ยวกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	83
4.1.2 ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่บัพทิม	86
4.1.3 ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปกครอง	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 คุณค่าด้านการสอนคุณธรรม	89
4.2.1 เครื่องมือสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรม	89
4.2.2 ความกตัญญู	93
4.2.3 ความมีน้ำใจ	95
4.2.4 การทำความดี	98
4.3 คุณค่าด้านการดำเนินชีวิต	100
4.3.1 การใช้สติปัญญา	100
4.3.2 การเลือกคู่ครอง	102
4.3.3 การมีความรับผิดชอบ	104
4.4 คุณค่าด้านความบันเทิง	106
4.4.1 ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	106
4.4.2 ให้อารมณ์ขัน	109
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	112
5.1.1 ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย	112
5.1.2 คุณค่าของนิทานอาเซียนที่แปลเป็นภาษาไทยที่มีต่อผู้อ่าน	113
5.2 อภิปรายผล	113
5.3 ข้อเสนอแนะ	114
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	
เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	120
ประวัติผู้เขียน	121

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัฒนธรรม คือ สิ่งที่แสดงออกถึงวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ วัฒนธรรมสามารถแสดงออกผ่านวรรณกรรม วรรณกรรมเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนภาพสังคม ดังที่ อิงอร สุพันธุ์วิช (2551 : 7) กล่าวว่า วรรณกรรมจะสะท้อนสังคมให้เราเห็นว่าเกิดสิ่งใด ๆ ขึ้นในสังคมขณะนั้น ในขณะที่สังคมอาจมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมได้และวรรณกรรมก็อาจส่งอิทธิพลต่อสังคมได้เช่นกัน และส่วนใหญ่แล้ววรรณกรรมจะเป็นเครื่องสะท้อนสังคมได้ดี

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 5) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนภาพนี้มีใช้เป็นการสะท้อนอย่างบันทึกเหตุการณ์ทำนองประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2544 : 185) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมเป็นเรื่องที่ไม่อาจปฏิเสธได้ ทั้งนี้เพราะนักเขียนคนเดียวเปรียบเสมือนคนสามคน คือ เป็นนักประพันธ์ เป็นหน่วยหนึ่งของคนรุ่นนั้นและเป็นพลเมืองของสังคม นักเขียนจึงยากที่จะหลีกเลี่ยงอิทธิพลของสังคมในยุคสมัยของตนได้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า วรรณกรรมมีความสัมพันธ์กับสังคมและสะท้อนชีวิตความเป็นไปในสมัยนั้นโดยผ่านนักเขียน แม้ว่านักเขียนจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจสะท้อนสังคมก็ตาม

นิทานเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่โบราณ ได้บันทึกสังคมในเรื่องนิทานจึงจัดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่สืบทอดมากจากบรรพบุรุษ ดังที่ วิไล มาศจรัส (2551 : 13) กล่าวว่า ความหมายของนิทานในทางคติชนวิทยา ถือว่านิทานเป็นเรื่องเล่าสืบสานต่อกันมา ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่าซึ่งนิทานนั้นจะมีทั้งนิทานที่เล่าปากเปล่า จดจำกันมาแบบมุขปาฐะ ต่อมานิทานได้เขียนบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

นิทานเป็นคำภาษาบาลี แปลว่า เหตุการณ์ เรื่องเล่านิยาย และมีคำศัพท์นิทานกถา แปลว่าการเล่าเรื่อง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้นิยามคำว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา และยกตัวอย่าง เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป (ประคอง นิมมานเหมินท์. 2551 : 5) ดังนั้น นิทาน คือ เรื่องเล่าที่แต่เดิมสืบทอดกันมาแบบปากต่อปาก เมื่อผ่านกาลเวลาก็มีการดัดเพี้ยนเสริมแต่งเพื่อเพิ่มอรรถรสให้สนุกยิ่งขึ้น เป็นสิ่งที่บันเทิงที่เด็ก ๆ ทุกคนโปรดปราน และเชื่อว่าแม้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วหลายคนก็ยังชอบอ่านและฟังนิทาน (โชติ ศรีสุวรรณ. 2555 : 1)

จึงกล่าวได้ว่า นิทานเป็นวรรณกรรมที่ได้รับความนิยมแพร่หลายเมื่อมีการจัดพิมพ์ก็จะได้รับความนิยมอ่านเช่นเดียวกับหนังสือประเภทอื่น ๆ และจะเห็นได้ว่า เกือบทุกคนที่อ่านหนังสือออกมักจะเคยอ่านนิทาน ไม่ประเภทใดก็ประเภทหนึ่งมาแล้ว ทั้งนี้ เป็นเพราะนิทานให้ความสนุกสนานและให้คุณค่าแก่ผู้อ่าน โดยตอบสนองจิตวิทยาของผู้อ่านได้หลายอย่างโดยเฉพาะเรื่องจินตนาการ ความคิดฝันและสิ่งที่ไม่ได้ในชีวิตจริง นอกจากนี้นิทานก็เป็นเครื่องสนองอารมณ์ของผู้อ่าน หรือแม้แต่การได้อ่านถึงชีวิตของคนทีทุกข์ยากกว่าตน ก็เป็นเครื่องปลอบประโลมใจ สร้างพลังใจให้รู้สึกเข้มแข็งขึ้นเพราะรู้ว่ามีคนทีลำบากกว่า การอ่านถึงชีวิตทีลุ่ม ๆ ดอน ๆ ความผันผวนของชีวิต ก็ทำให้เรียนรู้เป็นความเป็นอนิจจัง ทำให้ปลงตก เรียนรู้ และยอมรับชีวิตเป็นเช่นนี้เอง เกิดพลังใจในการเผชิญหน้ากับความเป็นจริง (รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. 2538 : 49)

นอกจากนี้นิทานยังมีคุณค่าในด้านคุณธรรมจริยธรรม ดังที ขนิษฐา จิตชินะกุล (2545 : 142) กล่าวว่า นิทานเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอน ศีลธรรม จริยธรรม เพราะเนื้อหาในนิทานจะสอดแทรกคติธรรม ปรัชญา ค่านิยมทีพึงประสงค์ไว้ โดยนิทานจะเป็นเครื่องมือในการแสดงออกถึงการทำความดีความชั่ว เสนอแนะแนวทางในการดำเนินชีวิตทีเหมาะสม นิทานจึงแพร่หลายและนำไปแปลเป็นภาษาต่าง ๆ

นิทานจึงแปลจากภาษาหนึ่งมาถ่ายทอดเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยรักษาเนื้อหาและใจความให้ใกล้เคียงกับภาษาเดิมมากที่สุด (สายทิพย์ นุกูลกิจ. 2543 : 312) นิทานของชาติหนึ่งได้กลายเป็นวรรณกรรมแปลนี้ ถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษา เป็นเรื่องราวใกล้เคียงเรื่องเดิม (ไพโรธ เลิศพิริยกุล. 2542 : 118)

การแปลวรรณกรรมเป็นวัฒนธรรมแตกต่างจากการเขียนหนังสือ เพราะการแต่งหนังสือผู้แต่งหรือผู้เขียนใช้ภาษาของตนเองเขียนเรื่องเรียงร้อยความรู้ความนึกคิดออกมาเป็นภาษาเขียนทีถูกต้องตามระเบียบ วิธีการแต่งในวัฒนธรรมแต่ละชาติ ส่วนการแปลนั้น ผู้แปลจะต้องชำนาญภาษาตนเองแล้ว ยังต้องรักษาทีแปล ตลอดจนความรู้เรื่องทีจะแปลและความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย วัฒนธรรมแปลจากภาษาอื่นเป็นภาษาไทยได้ทำให้ผู้อ่านชาวไทยได้รู้จักโลกและสังคมของชาติอื่นได้เป็นอย่างดี (ไพโรธ เลิศพิริยกุล. 2542 : 118)

วรรณกรรมแปลทีเป็นนิทานทีแปลจากภาษาอื่น ๆ มาเป็นภาษาตนนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนในประเทศได้มีโอกาสอ่านวรรณกรรมหรือนิทานของประเทศอื่น ๆ เป็นภาษาตน ผู้อ่านจะได้เรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศเหล่านั้นผ่านวรรณกรรมแปลได้อย่างลึกซึ้งขึ้น และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศนั้น ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นประเทศเพื่อนบ้านทีมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย และมีการติดต่อกันเป็นระยะยาว ทั้งสองประเทศมีความคุ้นเคยกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังที กฤษณก สุขสถิต (2555 : 99) กล่าวไว้ว่า ชาวเมียนมาร์มีสังคมและวัฒนธรรมเหมือนกับชาวไทย

อย่างเรื่องของการนับถือศาสนาก็นับถือศาสนาเดียวกัน และความเป็นอยู่ของชาวเมียนมาร์ก็ยึดถือขนบประเพณีเก่า ๆ ที่คล้ายกับชาวไทย

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานและซับซ้อน มีประชาชนหลายเผ่าพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในดินแดนแห่งนี้ เผ่าพันธุ์เก่าแก่ที่สุดที่ปรากฏ ได้แก่ มอญ เป็นชาวเมียนมาร์ที่ได้อพยพลงมาจากบริเวณพรมแดนระหว่างจีนและทิเบต เข้าสู่ที่ราบลุ่มแม่น้ำอิระวดี และได้กลายเป็นชนเผ่า เมียนมาร์มีได้เกิดขึ้นจากกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในดินแดนเมียนมาร์เท่านั้น แต่เกิดจากความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านอันได้แก่ จีน อินเดีย บังกลาเทศ ลาว และไทยอีกด้วย (กฎชนก สุขสถิตย์. 2555 : 101)

ประเทศไทยเป็นประเทศเพื่อนบ้านกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งมีความปฏิสัมพันธ์กันในด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง มีการถ่ายทอดวรรณกรรมหรือนิทานเมียนมาร์แปลเป็นภาษาไทยให้เป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้คนไทยรู้จักวัฒนธรรมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้มากยิ่งขึ้น นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยนั้น จะทำให้ผู้อ่านรู้จักวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมียนมาร์ได้ดี

นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย มีเนื้อหาสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน และยังสะท้อนให้เห็นอีกด้วยว่าประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์นั้นมีสังคมและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันอย่างไร ในด้านวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณี เป็นต้น และนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยมีคุณค่าต่อผู้อ่านเช่นเดียวกับวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ ผู้วิจัยด้วยเป็นชาวเมียนมาร์ที่ศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาวิจัย นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย ซึ่งจะทำให้เข้าใจภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ และคุณค่าของนิทานเมียนมาร์ที่มีต่อผู้อ่านจากนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย
2. เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

1. ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย แสดงให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมียนมาร์ในด้านจริยธรรม ได้แก่ ความช่วยเหลือกัน ความมีใช้สติปัญญา และยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะครอบครัว ด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวเมียนมาร์

2. นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย มีคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านคุณธรรมจริยธรรม มีคุณค่าด้านความรู้ ผู้อ่านได้รับข้อคิดและวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และนิทานยังมีคุณค่าในด้านการให้ความบันเทิง ทำให้เกิดความสนุกสนาน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมหรือนิทานกับสังคมและวรรณกรรมมีคุณค่าต่อผู้อ่าน ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม วรรณกรรมได้ทำหน้าที่สะท้อนสังคมได้อย่างหลากหลายมุมมอง จากความสุข ความรัก กิเลสตัณหา อารมณ์ขัน ความงาม ความเปลี่ยนแปลงของสังคม วรรณกรรมเป็นงานเขียนจากคนสู่คน สะท้อนมุมมองหลากหลายของสังคม และจะเป็นเช่นนี้ไปตราบเท่ายังมีสังคมและคนในสังคม (อิงอร สุพันธ์ฐิติช. 2551 : 10)

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของนิทาน คือ นิทานให้คุณค่าในด้านการศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการนิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตในหลาย ๆ ด้าน เช่น ลักษณะของสังคม วิถีชีวิตของประชาชนในสังคม ตลอดจนประเพณี ค่านิยม และความเชื่อ เป็นต้น นิทานยังให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังหรือผู้อ่าน อีกทั้งนิทานยังให้ข้อคิดและคติเตือนใจ เป็นการช่วยปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ที่สังคมพึงประสงค์แก่ผู้ฟังหรือผู้อ่าน (วิเชียร เกษประทุม. ม.ป.ป. : 9-10, 17)

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและคัดเลือกนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยจากหนังสือและอินเทอร์เน็ต รวมนิทานทั้งหมดจำนวน 50 เรื่อง ดังนี้

1. หนังสือ นิทานพื้นบ้านประชาคมอาเซียน โดย โชติ ศรีสุวรรณ จำนวน 6 เรื่อง ดังต่อไปนี้
นกแก้วซิวโก กำเนิดนางเงือก กวางทอง สามพี่น้อง คนहुตึง และช่างเผือกน้อย
2. หนังสือ ตลกเฮฮา นิทานอาเซียน โดย กองบรรณาธิการ เรื่อง สามเกลอเต๋อดำ
3. หนังสือ คติล้ำค่า นิทานอาเซียน โดย กองบรรณาธิการ เรื่อง อ้ายขุนไส้
4. หนังสือ ตำนานทรรษา นิทานอาเซียน โดย กองบรรณาธิการ เรื่อง เจ้าหัวไม่มีตัวผจญภัย
5. นิทานเมียนมาร์ที่ค้นสืบจากอินเทอร์เน็ตมี 1 เรื่อง คือ เรื่องนกกือโว
6. หนังสือ นิทานพม่า โดย ส.พลายน้อย จำนวน 40 เรื่อง ดังต่อไปนี้

อีกาทอง	จระเข้เนรคุณ	เจ้าชายวาสูกรี	สายรุ้งแห่งความรัก
จันทร์คราส	ไข่มังกร	ผู้เฒ่าในดวงจันทร์	ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์
นายหัว	ไข่มงใหญ่	เด็กโง่	ไก่ประหลาด
โปและเสื่อ	คนประหลาด	หนุมทั้งสี่	หมองปอกกะเอียง

ตำนานมะพร้าว	คนहुตึงทั้งสี่	สัตว์โง่ทั้งสาม	นายเรือกับลูกจ้าง
กระต่ายพระนง	ค่างควาเลี้ยงภาษี	กระต่ายเป็นหวัด	หอยทากกับม้า
เต่าใหญ่	ขโมยกับหม้อทอง	ห้าเกลอ	ชเวลิป
โหรแห่งเมืองพะโค	เจ้าหญิงกบ	ทำไมแรงจึงหัวล้าน	รุกขเทวดาผู้ชอบจี
ทำไมนกกระजิบจึงตัวเล็ก	นายเรือกับชาวเขา		เหตุที่ควายไม่มีฟันบน
นักขลุ่ยตัวเท่าหัวแม่มือ	นกกาเหว่าไขให้กาฟัก		กษัตริย์เสวยแกลบ
กระต่ายผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม	ทำไมจุมูกกระต่ายจึงกระตุก		

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ภาพสะท้อน หมายถึง สภาพของสังคมที่ถ่ายทอดไว้ในนิทาน เช่น ค่านิยม เหตุการณ์ คุณธรรม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ อาชีพ การดำเนินชีวิตของคนในสังคม เป็นต้น

สังคม หมายถึง กลุ่มคนที่ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับตนเองและบุคคลกับกลุ่มสังคม ทุกคนมีความสัมพันธ์กันในส่วนรวมต่าง ๆ เป็นสถานที่ที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ ความเชื่อถือที่สำคัญในอยู่ร่วมกัน

วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใด กลุ่มหนึ่ง ได้รวมความคิด ความรู้สึกของมนุษย์ และสร้างขึ้นให้เป็นระเบียบ เพื่อความเจริญวิถีชีวิต มนุษย์ในส่วนรวมที่ถ่ายทอดกันและได้เลียนแบบกันตลอดจนทำให้ปรากฏเป็นภาษา ศิลปะ ประเพณี เป็นต้น

นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือเรื่องที่ผู้ใหญ่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตหรือสิ่งแวดล้อม โดยการผูกเรื่องขึ้นเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกสนุกสนานและมีการแทรกแนวคิดเพื่อให้ผู้ฟังนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

คุณค่า หมายถึง ประโยชน์หรือมูลค่าในนิทานที่ให้กับผู้อ่าน เช่น คุณค่าด้านการสั่งสอน คุณค่าด้านการให้แง่คิดแก่ผู้อ่าน คุณค่าด้านการให้ความบันเทิง

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์
2. ศึกษานิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
3. คัดเลือกนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยจำนวน 50 เรื่อง

4. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจากนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย
5. วิเคราะห์คุณค่าของนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย
6. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมเมียนมาร์สมัยก่อนที่ปรากฏในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย
2. ได้ข้อคิดจากเนื้อเรื่องในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยและสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต
3. ได้แนวทางในการนำนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย ไปจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม
 - 2.1.1 ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรม
 - 2.1.2 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม
 - 2.1.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม
- 2.2 ความรู้เกี่ยวกับนิทาน
 - 2.2.1 ความหมายของนิทาน
 - 2.2.2 ลักษณะของนิทาน
 - 2.2.3 ประเภทของนิทาน
 - 2.2.4 คุณค่าของนิทาน
- 2.3 ความรู้เกี่ยวกับการแปลวรรณกรรม
 - 2.3.1 ความหมายของวรรณกรรมแปล
 - 2.3.2 วิธีการแปลวรรณกรรม
 - 2.3.3 คุณค่าของวรรณกรรมแปล
- 2.4 ความรู้เกี่ยวกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
 - 2.4.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
 - 2.4.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิทานเมียนมาร์
- 2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5.1 ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาในนิทาน
 - 2.5.2 ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนิทานกับสังคม
 - 2.5.3 ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์คุณค่าของนิทาน

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด วรรณกรรมสามารถทำให้ผู้อ่านมองเห็นสภาพชีวิตของสังคมได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎีของนักวิชาการเพื่อศึกษาภาพสะท้อนของสังคมในวรรณกรรมได้ดังนี้

2.1.1 ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรม

ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรม ทำให้ผู้อ่านมองเห็นสภาพชีวิตของสังคมผ่านวรรณกรรมได้

อิงอร สุพันธ์วิช (2551 : 7) กล่าวว่า วรรณกรรมจะสะท้อนสังคมให้เราเห็นว่าเกิดสิ่งใด ๆ ขึ้นในสังคมขณะนั้น ในขณะที่สังคมอาจมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมได้และวรรณกรรมก็อาจส่งอิทธิพลต่อสังคมได้เช่นกัน และส่วนใหญ่แล้ววรรณกรรมจะเป็นเครื่องสะท้อนสังคมได้ดี

นอกจากนี้ อิงอร สุพันธ์วิช (2551 : 10) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า จากสมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน วรรณกรรมได้ทำหน้าที่สะท้อนสังคมได้อย่างหลากหลายมุมมอง จากความสุข ความรัก กิเลส ตัณหา อารมณ์ขัน ความงาม ความเปลี่ยนแปลงของสังคม วรรณกรรมเป็นงานเขียนจากคนสู่คน สะท้อนมุมมองหลากหลายของสังคม และจะเป็นเช่นนี้ไปตราบนานเท่านานมีสังคมและคนในสังคม

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 5) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนภาพนี้มีใช่เป็นการสะท้อนอย่างบันทึกเหตุการณ์ทำนองประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่

รัฐจวน อินทรกำแหง (2539 : 28-33) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นสิ่งที่สัมผัสกับชีวิต และเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงชีวิตมนุษย์ในสังคม สะท้อนชีวิตและสรุปบทเรียนให้กับชีวิตที่มีส่วนหนุนช่วยเปลี่ยนแปลงเพื่อสิ่งที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปของชีวิตมนุษย์ ดังนั้น วรรณกรรมจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงสังคมตามความเป็นจริง แสดงออกซึ่งความเป็นจริง และบันทึกความเป็นจริง

ยุรฉัตร บุญสนิท (2538 : 219) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนสังคมเพราะนักเขียนย่อมจะใช้ความเป็นไปของสังคมเป็นวัตถุดิบ ผสมผสานกับจินตนาการของนักเขียนปรุงแต่งสร้างวรรณกรรมให้มีลักษณะสมจริง สะท้อนเหตุการณ์ความเป็นไปของสังคม แต่ภาพสังคมไม่ใช่เอกสารทางประวัติศาสตร์ เป็นเพียงภาพสะท้อนความเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

สรุปได้ว่า วรรณกรรมเปรียบเสมือนกระจกเงาของสังคม วรรณกรรมสะท้อนภาพสังคมได้หลากหลายมุมมอง และสะท้อนสภาพชีวิตของมนุษย์ได้อย่างชัดเจน

2.1.2 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม

สังคมกับวรรณกรรมมีการเชื่อมโยงกันอย่างลึกซึ้ง สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม นักวิชาการได้ศึกษาอิทธิพลที่สังคมมีต่อวรรณกรรม ดังต่อไปนี้

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 6) กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียน นักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญา เศรษฐกิจ และการเมือง

รุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน (2546 : 44-45) กล่าวว่า วรรณคดีเป็นเพียงสนามสำหรับเก็บข้อมูล โดยลักษณะการกำเนิดของวรรณคดีหรือวรรณกรรมถือว่าเป็นโครงสร้างส่วนบน ซึ่งมีฐานรองรับอยู่หลายระดับ นับตั้งแต่ผู้เขียนซึ่งรวมถึงประสบการณ์และทรศนะที่แสดงออกมาของ

ผู้เขียน ตลอดจนภาวะความกดดันหรือแรงกระตุ้นอันเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมผลักดันให้เกิดงานเขียนในลักษณะต่าง ๆ ขึ้นมา ความเป็นจริงของวรรณคดีหรือวรรณกรรมทุกเล่มที่มีทฤษฎะของผู้เขียนสอดแทรกในงานของเขา พร้อม ๆ กับการถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตและสังคมในงานเขียนของเขาแต่ละชิ้น ภาพของสังคมปรากฏในวรรณกรรมชิ้นนั้น ๆ จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม

สุกัญญา สุจฉายา (2545 : 87) กล่าวไว้ว่า วรรณกรรมที่เกิดขึ้นในสมัยหนึ่ง ๆ ย่อมบรรจุภาพทางสังคมและวัฒนธรรมในสมัยนั้นลงไว้ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ทั้งนี้ เพราะผู้ผลิตวรรณกรรมหรือกวีต่างก็เป็นผลิตผลของสังคม ปทัสถานสังคมในยุคหนึ่ง ๆ ย่อมมีส่วนกำหนดความนึกคิดของกวี กวีจะสะท้อนภาพสังคมออกมาได้ถูกต้องตามความเป็นจริงมากน้อยเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับสังคมที่กวีสังกัดอยู่

สุจิตรา จรจิตร (2543 : 33-38) ได้กล่าวว่า อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรมมีดังต่อไปนี้

1. อิทธิพลต่อองค์ประกอบ

1) ด้านรูปแบบ รูปแบบการประพันธ์มักเป็นไปตามแนวโน้มของสังคมในยุคสมัยก่อนได้รับอิทธิพลตะวันตก รูปแบบคำประพันธ์นิยมแต่งด้วยร้อยกรอง นอกจากรูปแบบการประพันธ์แล้ว ลักษณะการพรรณนา หรือการบรรยายธรรมชาติ ความรู้สึก อารมณ์ ก็ยังยึดแนวครูเป็นหลัก

2) ด้านเนื้อหา ยุคสมัยหนึ่งมักนิยมเรื่องราวชนิดหนึ่ง ความนิยมนี้เกิดจากความสนใจของสังคมในยุคหนึ่ง

2. รับใช้สังคม

1) เป็นเครื่องมือทางการเมืองการปกครอง

2) เป็นสื่อเผยแพร่ความคิด

3) บันทึกเหตุการณ์สภาพสังคม

สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543 : 4) กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อนักเขียนหรือวรรณกรรมมากก็เพราะว่านักเขียนทั้งเป็นนักประพันธ์ เป็นหน่วยหนึ่งของรุ่นนั้น และเป็นพลเมืองของสังคม นักเขียนอยู่ในสังคมก็ย่อมจะได้รับอิทธิพลจากสังคม ทั้งในด้านวรรณกรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญาและการเมือง และสภาพการณ์ของปัจจัยทางสังคมเหล่านี้ย่อมเป็นเครื่องกำหนดโลกทัศน์และชีวทัศน์ให้แก่ักเขียนด้วย

สรุปได้ว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมและนักเขียนเป็นอย่างมาก วรรณกรรมมาจากชีวิตจริงของสังคม วรรณกรรมจึงสามารถให้ผู้อ่านมองเห็นสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างชัดเจน ผู้อ่านจะได้ประสบการณ์จากวรรณกรรมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.1.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม

สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม วรรณกรรมก็มีอิทธิพลต่อสังคมเช่นกัน นักวิชาการได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคมดังต่อไปนี้

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 7) กล่าวว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม นักเขียนที่ยิ่งใหญ่นอกจากจะเป็นผู้มีพรสวรรค์ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมให้มิต่อชีวิต โน้มน้าวจิตใจผู้อ่านแล้ว ยังเป็นผู้มีพรศนะกว้างไกลกว่าธรรมดา อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคมนั้นทั้งด้านอิทธิพลภายนอกและอิทธิพลภายใน

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2544 : 185) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม เป็นเรื่องที่ไม่อาจปฏิเสธได้ ทั้งนี้ เพราะนักเขียนคนเดียวเปรียบเสมือนคนสามคน คือ เป็นนักประพันธ์ เป็นหน่วยหนึ่งของคนรุ่นนั้นและเป็นพลเมืองของสังคม นักเขียนจึงยากที่จะหลีกเลี่ยงอิทธิพลของสังคมในยุคสมัยของตนได้ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าวรรณกรรมมีความสัมพันธ์กับสังคมและสะท้อนชีวิตความเป็นไปในสมัยนั้น โดยผ่านนักเขียน แม้ว่านักเขียนจะจงใจหรือไม่จงใจสะท้อนสังคมก็ตาม

พิชัย ศรีภูไฟ (2542 : 57-58) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมและเป็นผู้สร้างวรรณกรรมมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ๆ จะบันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคแต่ละสมัยเอาไว้อย่างละเอียด ดังนั้น วรรณกรรมจึงมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หนังสือมีอิทธิพลในการเสริมสร้างทัศนคติต่อบุคคลในสังคม ซึ่งมีผลในการเปลี่ยนแปลงลักษณะสังคมได้ ในทางกลับกันสังคมก็มีอิทธิพลต่อหนังสือเพราะนักเขียนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมต้องใส่ใจเหตุการณ์บ้านเมือง ดังนั้น ความคิดเห็น ความรู้สึก ที่นักเขียนมีส่วนร่วมสมัยก็แสดงออกในเนื้อหาของหนังสือ หนังสือกับสังคมจึงมีบทบาทและอิทธิพลต่อกัน

สายทิพย์ นกุลกิจ (2543 : 177) กล่าวว่า นวนิยายปัจจุบันนี้มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็นตัวกลางถ่ายทอดทัศนคติต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน มิได้ทำหน้าที่เป็นเพียงสื่อกลางระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านเท่านั้น นอกจากทำหน้าที่ชี้แนะผู้อ่านแล้วยังถูกใช้ให้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ระหว่างคนรุ่นเก่ากับใหม่ด้วย ดังนั้น นวนิยายในยุคนี้จึงมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้อ่านอย่างจริงจังมากขึ้น

ยุรฉัตร บุญสุนิต (2530 : 144) กล่าวว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลทางความคิด ค่านิยม รวมถึงความรู้สึกตามอุดมคติของนักเขียน วรรณกรรมของนักเขียนผู้นั้นก็จะมิตอบทบาทในสังคมมากขึ้น นักเขียนเองก็มีโอกาสที่จะแสดงความคิดของตนเองมากขึ้นเช่นกัน

สรุปได้ว่า วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม วรรณกรรมสามารถทำให้ผู้อ่านมีความคิด ความเชื่อ การกระทำ เป็นต้น ที่ตามอย่างในวรรณกรรม วรรณกรรมที่ดีสามารถให้ผู้อ่านได้รับแนวคิดที่ถูกต้อง ผู้อ่านสามารถนำความคิดดี ๆ ในวรรณกรรมไปแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตประจำวันของตัวเองได้ด้วย

2.2 ความรู้เกี่ยวกับนิทาน

นิทานเป็นมรดกอันล้ำค่าที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ นิทานได้ถ่ายทอดวิถีชีวิต ความคิดของมนุษย์ได้อย่างชัดเจน นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงความหมาย ลักษณะ ประเภทและคุณค่าของนิทานไว้ดังต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายของนิทาน

นิทานให้ทั้งความบันเทิงและความรู้แก่มนุษย์ เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ถ่ายทอดกันมา นักวิชาการได้อธิบายความหมายของนิทานไว้ดังต่อไปนี้

วิเชียร เกษประทุม (ม.ป.ป.) กล่าวว่า นิทานเป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิงใจแก่ผู้ฟังแบบง่ายและสะดวกที่สุด ซึ่งบรรพบุรุษได้ถ่ายทอดสู่กันมาด้วยปากต่อปากเป็นเวลายาวนาน ปัจจุบันนี้ความบันเทิงได้แฝงมาในรูปแบบต่าง ๆ มากมายและน่าสนใจกว่านิทาน จนทำให้นิทานพื้นบ้านเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งนับวันแต่จะสูญหายไป

โชติ ศรีสุวรรณ (2555 : 1) กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องเล่าที่แต่เดิมสืบทอดกันมาแบบปากต่อปาก เมื่อผ่านกาลเวลาก็มีการเพิ่มเติมเสริมแต่งเพื่อเพิ่มอรรถรสให้สนุกยิ่งขึ้นเป็นสิ่งที่บันเทิงที่เด็ก ๆ ทุกคนโปรดปราน และเชื่อว่าแม้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วหลายคนก็ยังชอบอ่านและฟังนิทาน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551 : 2-10) ให้ความหมายว่า นิทาน คือ สิ่งที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบฟังนิทาน นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจและการรับรู้ให้กับเด็กได้

วิล มาศจรัส (2551 : 13) อธิบายไว้ว่า ความหมายของนิทานในทางคติชนวิทยา ถือว่านิทานเป็นเรื่องเล่าสืบสานต่อ ๆ กันมา ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่า ซึ่งนิทานนั้นจะมีทั้งนิทานที่เล่าปากเปล่า จดจำกันมาแบบมุขปาฐะ และนิทานที่มีการเขียนการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

สุพัตรา สุภาพ (2536 : 22) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าสืบทอดกันมา มุ่งให้เห็นความบันเทิง แทรกแนวคิด คติสอนใจ อาจเรียกนิทานพื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง นิทานชาวบ้าน เป็นต้น เป็นเรื่องเล่าที่มีมาแต่โบราณกาล อาจกล่าวได้ว่า เป็นจินตนาการที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความบันเทิงใจ การเล่านิทานเป็นที่แพร่หลายนิยมทั่วไปในหมู่ชนทุกชนชั้น นอกจากนี้นิทาน คือ เรื่องที่เล่าสืบทอดกันมานานจนไม่ทราบที่มาของเรื่องเล่านั้นได้ แต่ไม่ว่านิทานพื้นบ้านจะมีมาอย่างไรก็ตาม นิทานมีจุดประสงค์อย่างเดียว คือ ให้ความรื่นเริงบันเทิงใจแก่มนุษย์ ก่อให้เกิดความสนุกสนาน

สรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าสืบทอดกันมา นิทานให้ทั้งความบันเทิงและความรู้แก่มนุษย์ นิทานเป็นวัฒนธรรมแบบหนึ่งที่ผู้ใหญ่และเด็กชื่นชอบ เรายังสามารถนำความรู้ความคิดดี ๆ จากนิทานไปใช้ในการดำรงชีวิต

2.2.2 ลักษณะของนิทาน

นักวิชาการได้อธิบายลักษณะของนิทานไว้ดังต่อไปนี้

วิล มาศจรัส (2551 : 16-23) กล่าวว่า ลักษณะของนิทานแต่ละประเภทมีดังต่อไปนี้

1. นิทานภาคิต ใช้สัตว์เป็นตัวละคร มีเนื้อหาที่สั้น ๆ
2. นิทานเทพนิยาย ตัวละครมักจะเป็นมนุษย์ แต่มีศักดิ์สูง หรือไม่ก็เป็นมนุษย์ธรรมดาแต่มีลักษณะพิเศษ

3. นิทานชาดก เป็นนิทานที่ให้คำสั่งสอนแก่ผู้อ่านหรือผู้ฟัง

4. นิทานพื้นบ้าน เนื้อหานิทานมักจะอ้างอิงสถานที่ที่มีอยู่จริงในท้องถิ่น

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2551 : 7) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญที่สุดของนิทานพื้นบ้านคือ เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาและไม่ทราบว่าเป็นผู้แต่ง ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยปาก แต่อาจถ่ายทอดด้วยการเขียนก็ได้ เป็นการเล่าจากความจำที่ได้ฟังต่อ ๆ กันมา เช่น พ่อซึ่งเล่าให้ลูกฟังเคยฟังมาจากปู่หรือย่า ปู่หรือย่าเคยฟังจากทวด และทวดก็เคยฟังจากผู้อื่น เช่น พระสงฆ์เล่ามาอีกทีไม่สามารถสืบสาวได้ว่าใครเป็นคนแต่งเรื่องนี้ขึ้นมา

เจือ สตะเวทิน (2537 : 16) ให้คำอธิบายลักษณะสำคัญของนิทานไว้ว่า นิทานต้องเป็นเรื่องเก่าเล่าด้วยปากมาก่อน เล่ากันด้วยภาษาร้อยแก้ว และเป็นเรื่องราวที่แสดงความคิดความเชื่อของชาวบ้าน อาจเป็นเรื่องจริงที่มีคติกอนุโลมเป็นนิทานได้ เช่น นิทานเรื่องมะกะโท นิทานชาวบ้านบางระจัน เป็นต้น

สุจิตรา จรจิตร (2543 : 13-14) ได้สรุปลักษณะของนิทานไว้ว่า นิทานเป็นวิถีชีวิตหรือแบบแผนของการดำรงชีวิตของมนุษย์ นิทานเป็นมรดกทางสังคม เป็นผลของการถ่ายทอดและการเรียนรู้ ทั้งจากคนรุ่นก่อนมาสู่คนรุ่นหลัง ๆ ดำเนินสืบเนื่องกันมาไม่ขาดสาย ดังนั้น นิทานมีลักษณะเป็นมรดกทางสังคมและมีภาษาเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในกระบวนการถ่ายทอด

สุพัตรา สุภาพ (2536 : 22) กล่าวว่า นิทานเป็นเครื่องมือในการช่วยอบรมสั่งสอนให้คนประพฤติดีด้วยมีคติสอนใจแทรกอยู่ ด้วยเหตุนี้นิทานจึงเป็นเรื่องเล่าที่สืบต่อกันมาแต่โบราณและมีอิทธิพลเหนือจิตใจมนุษย์และเป็นต้นเหตุให้มีนิทานเกิดขึ้นจำนวนมากมาย

สรุปได้ว่า นิทานมีลักษณะเป็นเรื่องเล่าโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เป็นเรื่องเก่าที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน เราไม่จำเป็นต้องรู้ว่าใครแต่งนิทานเรื่องนี้ขึ้นมา เพราะนิทานเป็นเรื่องเล่าที่สืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษ

2.2.3 ประเภทของนิทาน

นิทานมีหลากหลายประเภทดังที่นักวิชาการแบ่งประเภทของนิทานไว้ดังต่อไปนี้

วิเชียร เกษประทุม (ม.ป.ป. : 5-9) ได้แบ่งประเภทนิทานพื้นบ้านออกเป็น 11 ประเภท

ดังนี้

1. เทวปกรณัมหรือเทพปกรณัม (myth)
2. นิทานศาสนา (religious tale)
3. นิทานคติ (fable)
4. นิทานมหัศจรรย์ หรือ เทพนิยาย (fairy tale)
5. นิทานชีวิต (novella)
6. นิทานประจําถิ่น (sage)
7. นิทานอธิบายเหตุ (explanatory tale)

8. นิทานเรื่องสัตว์ (animal tale)

9. นิทานเรื่องผี

10. มุขตลก (jest) แบ่งประเภทย่อยได้ดังนี้

1) เรื่องที่มีลักษณะหยาบโลน

2) เรื่องที่ไม่หยาบโลน

11. นิทานเข้าแบบ (formular tale) แบ่งประเภทย่อยได้ดังนี้

1) นิทานไม่รู้จบ (endless tale)

2) นิทานลูกโซ่

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2551 : 7-25) ได้แบ่งประเภทของนิทานไว้ดังนี้

1. นิทานมหัศจรรย์

2. นิทานชีวิตหรือนิยายชีวิต

3. นิทานวีรบุรุษ

4. นิทานประจําถิ่นหรือนิยายประจําถิ่น

5. นิทานอธิบายเหตุ

6. ตำนานปรัมปรา

7. นิทานสัตว์

8. มุขตลก

9. นิทานศาสนา

10. นิทานเรื่องผี

11. นิทานเข้าแบบ

ชนิษฐา จิตชินะกุล (2545 : 100-112) แบ่งประเภทของนิทาน สรุปได้ดังนี้

1. ประเภทเทพนิยายหรือปรัมปรา (Fairy tale) เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทพดา นางฟ้า

เรื่องมหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ เป็นความฝันและจินตนาการของผู้แต่ง เรียกหลายอย่าง เช่น นิทานมหัศจรรย์ นิทานบรรพบุรุษ เรื่องราวมักเกี่ยวข้องกับราชสำนัก เจ้าหญิง เจ้าชาย มีแม่มด มียักษ์

สัตว์ประหลาด ตัวละครที่ดีจะเป็นฝ่ายชนะ เช่น เรื่องพระอภัยมณี คาวิ สังข์ทอง พระสุธนมโนห์รา

2. ประเภทชีวิตจริง (Novella) เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในโลกของความจริง มีการบ่งสถานที่และตัวละครชัดเจน อาจมีปาฏิหาริย์หรืออิทธิฤทธิ์แต่เป็นไปในลักษณะที่เป็นไปได้ โดยใช้สถานที่เวลา ตัวละครที่มาจากความจริง เช่น ขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี (บางส่วนที่มาจากชีวิตจริงของผู้แต่ง) พระลอ พระรถเมรี พระร่วง ไกรทอง เป็นต้น

3. ประเภทวีรบุรุษ (Herotale) เป็นเรื่องที่มีหลายตอนขนาดยาว อาจคล้ายชีวิตจริงหรือจินตนาการ เป็นเรื่องเล่าที่กล่าวถึงวีรบุรุษที่ต้องผจญภัยที่มีลักษณะเหนือมนุษย์ เช่น เรื่องเฮอรัคลีส เซซึอุส และเพอร์ซิอุสของกรีก เป็นต้น

4. ประเภทนิทานประจำถิ่น (Sage) มักเป็นเรื่องแปลกพิสดารซึ่งเชื่อว่าเคยเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง บ่งบอกสถานที่และตัวละครชัดเจน อาจมาจากประวัติศาสตร์ อาจเป็นไปได้ทั้งมนุษย์ สัตว์ เทวดา ผี เช่น เรื่อง พระยาพาน พระร่วง เจ้าแม่สร้อยดอกหมาก ตามองลายท้าวปาจิตกับนางอรพิม เป็นต้น

5. ประเภทเล่าอธิบายเหตุ (Explanatory tale) เป็นเรื่องอธิบายกำเนิด ความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ กำเนิดของสัตว์ว่าเหตุใดจึงมีรูปร่างลักษณะต่าง ๆ กำเนิดของพืช มนุษย์ ดวงดาวต่าง ๆ เป็นต้น เช่น ทำไมจระเข้จึงไม่มีลิ้น กำเนิดดาวลูกไก่ กำเนิดจันทรคราส เป็นต้น

6. ประเภทปกรณัมหรือเทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องอธิบายถึงกำเนิดของจักรวาล มนุษย์ สัตว์ ปรากรกฎการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ลม ฝน กลางวัน กลางคืน ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า แสดงถึงความเชื่อทางศาสนา มีเรื่องของเทพที่เรารู้จักกันดี เช่น เมฆลารามสูร เป็นต้น

7. ประเภทสัตว์ (Animal tale) เป็นเรื่องที่มีสัตว์เป็นตัวเอก โดยจะแสดงให้เห็นความฉลาดและความโง่เขลาของสัตว์ โดยเจตนาจะมุ่งสอนจริยธรรม ซึ่งจัดเป็นเรื่องประเภทให้คติสอนใจ เช่น นิทานอีสปและปัญญาตันตระ

8. ประเภทมุขตลก (Merry tale) เป็นเรื่องขนาดสั้นอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ หรือ สัตว์ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความโง่ ความฉลาด การใช้กลวง การแข่งขัน การปลอมแปลง ความเกียจคร้าน เรื่องเพศ การไม้ คนหูหนวก นักบวช พระกับซี ลูกเขยกับแม่ยาย ศรีธนญชัย กระจ่ายกับเต่า เป็นต้น

9. ประเภทศาสนา (Religious tale) เป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับพระเยซูนักบุญ พระพุทธเจ้า พระสาวก ซึ่งไม่มีในพระไตรปิฎกอยู่หลายเรื่อง ซึ่งบรรณานุกรมของผู้เล่ามักถือว่าเป็นเรื่องจริง

10. ประเภทเรื่องผี เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีต่าง ๆ ซึ่งไม่ปรากฏชัดว่ามาจากไหน เกิดอย่างไร เช่น ผีบาบองและผีปกกะโหล่งของไทยภาคเหนือ หรือผีที่เป็นคนตายแล้วมาหลอกด้วยรูปร่างวิธีการต่าง ๆ อย่างผีกองกอย ฯลฯ

11. ประเภทเข้าแบบ (Formulartale) เป็นเรื่องที่มีโครงเรื่องสำคัญเล่าเพื่อความสนุกสนานของผู้เล่า และผู้ฟังอาจมีการเล่นเกม แบ่งเป็นนิทานลูกโซ่ เช่น เรื่องตากับยายปลูกถั่ว ปลูกงาให้หลานเฝ้า นิทานหลอกผู้ฟัง นิทานไม่รู้จบ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการนับจะเล่าเรื่อยไป แต่เปลี่ยนตัวเลข

สรุปได้ว่า นิทานแบ่งได้หลากหลายประเภท การแบ่งประเภทนี้มีหลักเกณฑ์ตามองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น แบ่งตามเนื้อเรื่อง ตัวละคร เป็นต้น

2.2.4 คุณค่าของนิทาน

นิทานมีคุณค่าเหมือนวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ เพราะนิทานเป็นประเภทหนึ่งของวรรณกรรม นักวิชาการได้ศึกษาคุณค่าของนิทานไว้ดังต่อไปนี้

วิเชียร เกษประทุม (ม.ป.ป. : 9-10, 17) กล่าวว่า นิทานเป็นอาหารทางใจอย่างหนึ่งของมนุษย์ นิทานเป็นแหล่งรวบรวมจินตนาการและความฝัน นิทานเป็นทางออกทางใจของมนุษย์ ทำให้มีความสุขและช่วยผ่อนคลายความทุกข์ใจได้ นิทานมีคุณค่าดังนี้

1. นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความเครียดและช่วยใช้เวลาผ่านไปอย่างไม่น่าเบื่อหน่าย
2. นิทานช่วยกระชับความสัมพันธ์
3. นิทานให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ
4. นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ เป็นการช่วยปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ที่สังคมพึงประสงค์แก่ผู้ฟัง
5. นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตในหลาย ๆ ด้าน เช่น ลักษณะของสังคมวิถีชีวิตของประชาชนในสังคม ตลอดจนประเพณี ค่านิยมและความเชื่อ เป็นต้น

ประยูร ทรงศิลป์ (2540 : 6) อธิบายว่า นิทานพื้นบ้านมีบทบาทสำคัญต่อการถ่ายทอดการเรียนรู้ เสริมสร้างบุคลิกภาพ มีพลังโน้มน้าวความคิด ทศนคติ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล รวมทั้งมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์และสังคมในหลายด้าน สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. นิทานเป็นเครื่องช่วยให้มนุษย์เข้าใจสภาพของมนุษย์โดยทั่วไปได้ดียิ่งขึ้น เพราะในนิทานพื้นบ้านเป็นที่ประมวลแห่งความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยม ความกลัว ความบันเทิงใจ ระเบียบแบบแผน และอื่น ๆ
2. นิทานเป็นเสมือนกรอบล้อมชีวิตให้อยู่ในขอบเขตที่มนุษย์ในสังคมนั้น ๆ นิยามว่าดี หรือถูกต้องแม้กฎหมายบ้านเมืองก็ยังไม่สามารถบังคับจิตใจของมนุษย์ได้เท่านิทาน เพราะมนุษย์ได้ฟังได้ซึมซับสั่งสมการอบรมนั้น ๆ ไว้ในวิถีชีวิตตั้งแต่เด็ก
3. นิทานทำให้มนุษย์รู้จักสภาพชีวิตท้องถิ่นโดยพิจารณาตามหลักที่ว่า คติชาวบ้านเป็นพื้นฐานชีวิตของคนชาติหนึ่ง ๆ หรือชนกลุ่มนั้น ๆ

4. นิทานเป็นมรดกของชาติในฐานะเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์แต่ละชาติแต่ละภาษา มีการจดจำและถือปฏิบัติกันต่อ ๆ มา

5. นิทานพื้นบ้านเป็นทั้งศิลป์และศาสตร์ เป็นต้นเค้าแห่งศาสตร์ต่าง ๆ และช่วยให้นักศึกษาในสาขาวิชาอื่นกว้างขวางยิ่งขึ้น

6. นิทานพื้นบ้านทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ช่วยให้คนแลเห็นภาพของตนว่าคล้ายคลึงกับคนอื่น ๆ ความคิดเช่นนี้ก่อให้เกิดความเป็นกลุ่มไม่เกิดการแบ่งแยก

7. นิทานพื้นบ้านเป็นเครื่องบันเทิงใจยามว่างของมนุษย์

พิทยา ว่องกุล (2540 : 1) อธิบายว่า วรรณกรรมหรือนิทานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ชาติที่เจริญแล้วทุกชาติจะต้องมีวรรณกรรมเป็นของตัวเอง มีมากหรือน้อย ดีหรือเลวก็แล้วแต่ ความเจริญองกามแห่งจิตใจของชนในชาตินั้น ๆ วรรณกรรมรวมทั้งนิทานเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ชาติใดมีความเจริญทางวัฒนธรรมสูงแค่ไหนและยุคใดมีความเจริญสูงสุด ยุคใดมีความเสื่อมทรามลง เพราะฉะนั้นนิทานของแต่ละชาติจึงเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่า ยุคใดจิตใจของประชาชนในชาติมีความเจริญหรือเสื่อมอย่างไร ด้วยเหตุนี้นิทานจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดถ่ายทอดจินตนาการและแสดงออกซึ่งศิลปะอันประณีตงดงามการศึกษาหรือการอ่านนิทานแต่ละเรื่องทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพสังคม วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจของยุคสมัยที่ผู้ประพันธ์ได้สะท้อนผ่านมุมมองของตนออกมา รวมทั้งทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่มีต่อสภาพการณ์เหล่านั้นด้วย ดังนั้น นิทานจึงมีความสำคัญและมีคุณค่าต่อมนุษย์แทบทุกด้านและทำให้สังคมมนุษย์เจริญมีอารยธรรม และเทคโนโลยีจนถึงในปัจจุบันนี้

รีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2538 : 49) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานไว้ว่า นิทานเป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมอ่านแพร่หลายมากกว่าหนังสือประเภทอื่น ๆ เกือบทุกคนที่อ่านหนังสือออกมักจะเคยอ่านนิทานไม่ประเภทใดก็ประเภทหนึ่งมาทั้งนั้น ทั้งนี้ เป็นเพราะนิทานมีคุณค่าแก่ผู้อ่าน โดยตอบสนองจิตวิทยาของผู้อ่านได้หลายอย่างโดยเฉพาะเรื่องจินตนาการ ความฟุ้งฝันและความเป็นไปไม่ได้ในชีวิตจริง นอกจากนี้นิทานก็เป็นเครื่องสนองอารมณ์ของผู้อ่าน หรือแม้แต่การได้อ่านถึงชีวิตของคนที่ถูกข่มขู่กว่าตน ก็เป็นเครื่องปลอบประโลมใจ สร้างพลังใจให้รู้สึกเข้มแข็งขึ้นเพราะรู้ว่า มีคนที่ลำบากกว่า การอ่านถึงชีวิตที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ ความผันผวนของชีวิต ก็ทำให้เรียนรู้ความเป็นอนิจจัง ทำให้ปลงตก เรียนรู้และยอมรับชีวิตเป็นเช่นนี้เอง เกิดพลังใจในการเผชิญหน้ากับความ เป็นจริง ไม่ท้อถอยเปล่าเปลี่ยวเพราะรู้สึกว่ามีเพื่อนร่วมชะตากรรมเดียวกันกับตน เป็นต้น นิทานจึงสนองอารมณ์ของผู้อ่านด้วยประการต่าง ๆ ดังนี้ ยิ่งนิทานเรื่องใดให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์แก่ชีวิต ชี้แนะให้เห็นความเป็นจริงในแง่มุมต่าง ๆ ก็ย่อมเป็นนิทานที่มีคุณค่าและเล่าสืบต่อกันมาเป็นนิทานที่คงทนต่อกาลเวลายิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก นอกจากให้ความบันเทิงแล้ว นิทานยังให้ความรู้ต่าง ๆ อีกมากมาย นอกจากนี้ นิทานยังสะท้อนภาพสังคมได้อย่างชัดเจน ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ จากนิทานและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.3 ความรู้เกี่ยวกับการแปลวรรณกรรม

การแปลวรรณกรรมมีความแตกต่างจากการเขียนวรรณกรรมหรือการเขียนหนังสือชนิดอื่น ๆ การแปลวรรณกรรมนั้น ผู้แปลต้องมีความเชี่ยวชาญทั้งสองภาษา และยังต้องมีความรู้อื่น ๆ อีกมากมาย จึงจะแปลได้อย่างไม่มีความผิดพลาด นักวิชาการได้ศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรมแปลไว้รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 ความหมายของวรรณกรรมแปล

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 312) กล่าวว่า วรรณกรรมแปล คือ งานเขียนที่ผู้เขียนนำเรื่องราวจากภาษาหนึ่งมาถ่ายทอดเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยรักษาเนื้อหาและใจความให้ใกล้เคียงกับภาษาเดิมมากที่สุด

ไพโรธ เลิศพิริยกุลม (2542 : 118) กล่าวว่า การแปล หมายถึง การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษา โดยรักษาเนื้อหาใจความให้ใกล้เคียงภาษาเดิมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ปัญญา บริสุทธิ์ (2533 : 136) กล่าวว่า ตามทฤษฎีการแปล กระบวนการในการแปลประกอบด้วยความเข้าใจในตัวต้นฉบับ รู้จักจำแนกแยกแยะรูปแบบทางด้านภาษา และอธิบายความคิดที่เข้าใจและความรู้สึกออกมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง ทฤษฎีนี้ใช้ได้ทั้งในการแปลภาษาพูด งานแปลในที่ประชุม และการแปลจากงานเขียน งานพิมพ์ต่าง ๆ

สรุปได้ว่า วรรณกรรมแปลเป็นวรรณกรรมที่เขียนเป็นภาษาอื่น ๆ มาเป็นภาษาตน วรรณกรรมแปลสามารถถ่ายทอดเนื้อหาของภาษาเดิมได้ใกล้เคียงที่สุด และให้ผู้อ่านได้อ่านวรรณกรรมของชาติอื่น ๆ ในภาษาตน

2.3.2 วิธีการแปลวรรณกรรม

นักวิชาการได้ศึกษาวิธีการแปลของวรรณกรรมไว้ดังต่อไปนี้

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 320-321) กล่าวว่า สำหรับวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในแปลวรรณกรรม มีลักษณะที่สังเกตเห็นได้อยู่ 3 วิธีคือ

1. แปลตรงตามต้นฉบับ
 - 1) ใช้วิธีแปลมาโดยตรง
 - 2) ใช้วิธีดัดแปลงจากต้นเรื่องเดิม

2. แปลเป็นเรียบเรียง

3. แปลเอาความ

ไพรธ เลิศพิทยพยกุล (2542 : 122-126) กล่าวว่าวิธีการแปลวรรณกรรมมีอยู่ 4 วิธี คือ

1. การแปลแล้วเรียบเรียง

2. การแปลแบบแปลเรื่อง

3. การแปลตรงตามต้นฉบับเดิม

4. การแปลและดัดแปลง

สรุปได้ว่า วิธีการแปลวรรณกรรมมีหลากหลายวิธี วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแปลวรรณกรรมนั้นสามารถทำให้วรรณกรรมแปลแพร่หลายและน่าอ่านมากขึ้น และการแปลวรรณกรรมต่างประเทศนั้น เป็นการช่วยพัฒนาทางด้านภาษาและยังช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศดียิ่งขึ้น

2.3.3 คุณค่าของวรรณกรรมแปล

ไพรธ เลิศพิทยพยกุล (2542 : 118) กล่าวว่า การแปลมีคุณค่าในการถ่ายทอดทั้งความรู้ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมของชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่งให้ผู้อ่าน เป็นการขยายความรู้และโลกทรรศน์ การแปลวรรณกรรมภาษาอื่นมาเป็นภาษาของตนเองจะทำให้ประชาชนในชาติได้อ่าน ได้รับรู้ข่าวสาร ได้ติดตามความรู้ทุก ๆ ด้าน และรู้เท่าทันเหตุการณ์ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

สมพร จารุณัฐ (2541 : 35-44) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณกรรมแปลไว้ดังนี้

1. คุณค่าในด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ผู้อ่านสามารถเรียนรู้เรื่องการใช้ภาษาจากวรรณกรรมได้

2. คุณค่าในด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญา อันประกอบไปด้วยการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่มหรือจัดประเภท การจัดลำดับ การสรุปความ การนำความรู้ไปใช้และการวิพากษ์วิจารณ์

3. คุณค่าในด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางบุคลิกภาพ เมื่อได้อ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาใกล้เคียงชีวิตของตน จะทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจคนอื่น เข้าใจตนเอง นับถือตนเอง และรู้จักที่จะยอมรับและนับถือคนอื่นด้วย

4. คุณค่าในด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ผู้อ่านจะรู้จักบทบาทของตนเอง และผู้อื่นในสังคม อีกทั้งเรียนรู้ที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในครอบครัวเป็นอันดับแรก แล้วจึงค่อยขยายสู่เพื่อน ๆ หรือบุคคลต่าง ๆ ในสังคมต่อไปเมื่อได้อ่านวรรณกรรมที่ดี

สรุปได้ว่า วรรณกรรมแปลมีคุณค่าและมีความสำคัญกับมนุษย์เป็นอย่างมาก วรรณกรรมแปลมีคุณค่าในทางการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ให้ผู้อ่านได้เข้าใจวรรณกรรมและวัฒนธรรม

ของชาวต่างชาติได้มากยิ่งขึ้น ผู้อ่านสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมและสังคมของชาติอื่น ๆ ได้จากรวบรวมกรรมแปล

2.4 ความรู้เกี่ยวกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ความรู้หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศพม่า นั้น จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจวรรณกรรมพม่าหรือนิทานพม่าที่แปลเป็นภาษาไทยได้มากยิ่งขึ้น

2.4.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ว.อำพรธณ (2555 : 171-173) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ไว้ดังต่อไปนี้

ประเทศพม่ามีชื่อเป็นทางการว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (Republic of the Union of Myanmar)

1. ธงชาติ มีลักษณะเป็นธงสามสีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ภายในแบ่งตามแนวนอน ความกว้างเท่ากัน พื้นสีเหลือง สีเขียว และสีแดง เรียงตามลำดับจากบนลงล่าง กลางธงมีรูปดาวห้าแฉกสีขาวขนาดใหญ่ ความหมายของสัญลักษณ์ในธงชาติประกอบด้วย สีเขียวหมายถึงสันติภาพ ความสงบ และความอุดมสมบูรณ์ของพม่า สีเหลือง หมายถึง ความสามัคคี สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญ ความเข้มแข็ง เด็ดขาด ดาวสีขาว หมายถึง สหภาพอันมั่นคงเป็นเอกภาพ

2. ที่ตั้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นภูมิประเทศตั้งอยู่ตามแนวอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน ทำให้ชายฝั่งทะเลของประเทศมีความยาวถึง 3,200 กิโลเมตร โดยมีดินแดนทั้ง 4 ทิศ ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ทิศตะวันออกติดกับลาว ทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับไทย ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับบังคลาเทศและอินเดีย ทิศใต้และทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับทะเลอันดามันและอ่าวเบงกอล

3. ประชากรและศาสนา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีประชากรกว่า 55,746,253 (ข้อมูลเมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2557) ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธมากถึงร้อยละ 90 ส่วนศาสนาคริสต์ อิสลาม และฮินดูมีบ้างเล็กน้อย

4. ภูมิอากาศ สภาพอากาศส่วนใหญ่ในบริเวณที่เป็นเทือกเขาตอนกลางและตอนเหนือของประเทศ อากาศแห้งและในฤดูร้อนก็ร้อนมาก บางครั้งมีอากาศแปรปรวนบริเวณราบลุ่มแม่น้ำในช่วงเปลี่ยนฤดู เพราะอิทธิพลจากดีเปรสชันเสมอ ส่งผลให้เกิดฝนตกชุกมากกว่าตอนกลางหรือตอนเหนือของประเทศที่เป็นเขตเงาฝน

5. ภาษาของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ใช้ภาษาเมียนมาร์เป็นภาษาทางการ นอกจากภาษาเมียนมาร์ซึ่งเป็นภาษาทางการแล้ว เมียนมาร์มีภาษาหลักที่ใช้งานในประเทศถึงอีก 18 ภาษา วัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มนั้นมีภาษาและเอกลักษณ์เฉพาะสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

มีภาษามากมายแต่ภาษาที่เป็นภาษาราชการของคนพื้นราบ และเป็นภาษากลางของคนทุกเผ่าพันธุ์ คือ ภาษาเมียนมาร์

6. เมืองหลวงของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ คือ เนปยีดอ (Naypydaw) มีความหมายว่า “มหाराชธานี” เป็นศูนย์กลางการบริหารของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เนปยีดอ ถูกย้ายมาจากย่างกุ้งซึ่งเป็นเมืองหลวงเดิม ตั้งแต่วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

7. การแบ่งเขตการปกครอง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์แบ่งเขตการปกครอง เป็น 7 รัฐ และ 7 เขต คือ

1) รัฐ (States)

- (1) รัฐกะฉิ่น (Kachin) เมืองหลวงชื่อ มิตจีนา
- (2) รัฐกะยา (Kayah) เมืองหลวงชื่อ หลอยก่อ
- (3) รัฐกะเหรี่ยง (Kayin) เมืองหลวงชื่อพะอาน
- (4) รัฐฉาน หรือรัฐไทใหญ่ (Shan) เมืองหลวงชื่อ ตองยี
- (5) รัฐชิน (Chin) เมืองหลวงชื่อ ฮาคา
- (6) รัฐมอญ (Mon) เมืองหลวงชื่อ เมาะลำเลิง
- (7) รัฐยะไข่ (Rakhine) เมืองหลวงชื่อซิดตเว

2) เขต (Divisions)

- (1) เขตตะนาวศรี (Tanintharyi) เมืองหลวงชื่อทวาย
- (2) เขตหงสาวดี (Bago) เมืองหลวงชื่อ พะโค
- (3) เขตมัณฑะเลย์ (Mandalay) เมืองหลวงชื่อ มัณฑะเลย์
- (4) เขตมาเกว (Magway) เมืองหลวงชื่อ มาเกว
- (5) เขตย่างกุ้ง (Yangon) เมืองหลวงชื่อ ย่างกุ้ง
- (6) เขตสะกาย (Sagaing) เมืองหลวงชื่อ สะกาย
- (7) เขตอิรวดี (Ayeyarwady) เมืองหลวงชื่อ พะสิม

2.4.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิทานเมียนมาร์

นิทานและกวีนิพนธ์ที่ได้รับการตีพิมพ์ทั้งสามฉบับ มีลักษณะเด่นที่เรียกว่า วรรณกรรมทดลอง (Khit San Sarpay-Time Testing Sarpay) วรรณกรรมแนวนี้นี้ได้รับจากผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเยาวชนเป็นอย่างดี จนกลายเป็นปรากฏการณ์นิยมวรรณกรรมกระแสใหม่ ในสังคมเมียนมาร์ตอนบน กลุ่มนักเขียนที่พยายามสร้างและผลิตงานกระแสใหม่นี้ (Khit San Sarpay Movement) คือ ปี่ โม นิง (P. Monin) ซอจี (ZawGyi) มิ่งตุ่หวิ้ง (Min Thu Wun) อุโพจา (U Po Gyar) (ตรีศิลป์ บุญขจร. 2556 : 196)

ส. พลายน้อย (2555 : 6) ได้ศึกษาและอธิบายเกี่ยวกับนิทานเมียนมาร์ไว้ดังต่อไปนี้
 การอ่านนิทานมีให้อ่านเพื่อความสนุกอย่างเดียว หากอ่านเพื่อศึกษาและเทียบเคียง
 ดูว่า นิทานของชาติใดเป็นอย่างไร มีเรื่องไหนบ้างที่คล้ายคลึงกัน เป็นการอ่านศึกษาถึงความรู้สึก
 นึกคิดของนิทานชาตินั้น ๆ ว่าเขาคิดกันอย่างไร

นิทานเมียนมาร์ก็เช่นกันกับนิทานไทยที่ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศเพื่อนบ้าน หรือ
 ประเทศที่มีการติดต่อกันมาตั้งแต่โบราณ บางเรื่องได้มาจากชาดก บางเรื่องคิดแต่งขึ้นเองตาม
 ความคิดเห็นที่เชื่อถือกันมาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ ฉะนั้นเราจึงสังเกตได้ว่า บางเรื่องเหมือนกับนิทานอีสป
 บางเรื่องเหมือนกับนิทานไทย ใครจะเป็นต้นเรื่องไม่อาจจะพิสูจน์ได้ นิทานเมียนมาร์บางเรื่องเป็นแบบ
 กึ่งพงศาวดารเช่นเดียวกับพงศาวดารเหนือของไทย และเป็นแบบชาวบ้านเล่าซึ่งย่อมจะต้องแทรก
 อภินิหารเข้าไปตามความเชื่อของแต่ละยุคแต่ละสมัย ทำให้เราได้รู้ถึงความเชื่อและความเข้าใจของ
 ชาวเมียนมาร์ในสมัยโบราณว่าเขาคิดเขาเชื่อกันอย่างไร

ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์ (2556 : 6) ได้อธิบายไว้ว่า ประเทศในภูมิภาคอาเซียน เป็น
 แหล่งรับวัฒนธรรมทางศาสนา และวัฒนธรรมผสมจากอินเดียและจีน บริเวณแผ่นดินใหญ่เอเชีย
 ตะวันออกเฉียงใต้ได้รับนับถือพุทธศาสนา ฝ่ายเถรวาทหรือหินยานเป็นส่วนใหญ่ ส่วนพ่อค้าอาหรับ
 ก็นำศาสนาอิสลามเข้ามาเผยแพร่ ประชาชนนับถือศาสนาและรับวัฒนธรรมตามใจตนเอง

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์มีทั้งความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกันกับประเทศไทยตาม
 วัฒนธรรมและศาสนา นิทานเมียนมาร์ทั้งหมดนี้ล้วนให้ความคิดและความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านทั้งสิ้น
 ผู้อ่านสามารถเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมเมียนมาร์ผ่านนิทานได้

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาในนิทาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาในนิทานมีผู้วิจัยหลายคนได้ศึกษาไว้
 ดังต่อไปนี้

พงษ์ศักดิ์ คนขยัน (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาอัตลักษณ์ที่ปรากฏในนิทาน
 ไทใหญ่อำเภอแม่ฮาด จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมนิทานไทใหญ่ อำเภอแม่ฮาด
 จังหวัดเชียงใหม่ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและศึกษาอัตลักษณ์ที่ปรากฏในนิทานไทใหญ่โดยใช้ทฤษฎี
 “พรมแดนทางชาติพันธุ์” ของ เฟรดริก บาร์ธ โดยเน้นศึกษาอัตลักษณ์ทางสังคมทางด้านความเชื่อ
 ประเพณี พิธีกรรม เรื่องวิถีชีวิต และเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ
 กรอบคิดในการวิเคราะห์อัตลักษณ์ของตัวละครที่ปรากฏในนิทานไทใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า
 อัตลักษณ์ทางสังคมที่ปรากฏในนิทานไทใหญ่ที่พบมากที่สุด คือ เรื่องผีสามเทวดา เนื่องจากเป็น
 ความเชื่อที่คนไทใหญ่นับถือสืบทอดกันมา ร่องลงมา คือ เรื่องคติสอนใจ เรื่องความเชื่อและพิธีกรรม

เรื่องความเชื่อของคนไทใหญ่ เรื่องวิถีชีวิต เรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เรื่องที่ปรากฏอัตลักษณ์ในนิทานน้อยที่สุด คือ เรื่องการละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเนื้อหาของนิทานส่วนใหญ่กล่าวถึงเรื่องเกี่ยวกับสังคมและการรักษาสืบทอดอัตลักษณ์ของคนไทใหญ่ให้คงอยู่คู่สังคมตลอดไป

นฤตม์ คุปต์ธนโรจน์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญู : การดำรงอยู่และวิธีการนำเสนอในสังคมไทยปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การดำรงอยู่ วิธีการนำเสนอรูปแบบและเนื้อหาของนิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญูในสังคมไทยปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่านิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญูดำรงอยู่ในข้อมูลทางวัฒนธรรม 4 รูปแบบ ได้แก่ วรรณกรรม จิตรกรรมพิธีกรรม การแสดง และสื่อสมัยใหม่ในข้อมูลประเภทวรรณกรรม พบนิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญูทั้งสิ้น 12 ฉบับ แบ่งกลุ่มตามวัตถุประสงค์การตีพิมพ์ได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ตีพิมพ์เพื่อผู้อ่านทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือธรรมะ หรือหนังสือที่ระลึกต่าง ๆ และกลุ่มที่ตีพิมพ์เพื่อเด็กและเยาวชน ใน 27 ข้อมูลประเภทจิตรกรรม พบว่า มีการตกแต่งภาพจิตรกรรมด้วยภาพจากนิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญูตกแต่งในศาสนสถาน ได้แก่ ศาลเจ้า โรงเจ วัดจีน วัดญวน วัดไทย และสุสานแบบจีน จำนวน 31 แห่ง พบว่า ช่างจะนำเฉพาะเหตุการณ์ที่สำคัญมาวาดเท่านั้น และหากเป็นภาพจากเรื่องและเหตุการณ์เดียวกัน ถึงแม้ว่าจะต่างศาสนสถานก็จะมีองค์ประกอบของภาพที่ใกล้เคียงกัน ส่วนในข้อมูลประเภทพิธีกรรม พบว่า บทร้องในพิธีโอยบอละ โอยไนตี้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรมย่อยของพิธีงเด็กของชาวจีนแต้จิ๋ว จะนำเนื้อหาจากนิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญู 9 เรื่อง ในข้อมูลประเภทการแสดง พบว่า ในการแสดงอุปรากรจีน (จิว) ในช่วงการแสดงเบิกโรงสิริมงคลหรือ “ปวงเซียง” ในชุดเซียงก็ซังจื่อหรือนางฟ้าประทานบุตร มีการแสดงที่ตัดตอนมาจากนิทานเรื่องตั้งอ้อย และในข้อมูลประเภทสื่อสมัยใหม่พบนิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญูนำเสนอในรูปแบบของการ์ตูน 3 ฉบับ มีทั้งฉบับที่คนไทยวาด โดยนำเนื้อเรื่องมาจากต้นฉบับภาษาไทย และฉบับที่แปลจากภาษาอังกฤษที่ได้จากประเทศสิงคโปร์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญูมีวิธีการนำเสนอเนื้อหาในสื่อต่าง ๆ ที่ปรับไปตามกลุ่มผู้อ่าน ผู้ชม หรือผู้เข้าร่วมพิธี ทั้งนี้ การมีต้นฉบับวรรณกรรมนิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญู ขนบนิยมในการตกแต่งศาสนสถานด้วยภาพจิตรกรรมจากนิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญู การดำรงอยู่ของพิธีงเด็กและการแสดงปวงเซียง และการสืบทอดค่านิยมความกตัญญูเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำรงอยู่ของนิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญู ผู้วิจัยพบว่าการจัดวางสถานที่ที่ไม่เอื้อต่อการชมภาพจิตรกรรมจากนิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญู ความชำรุดทรุดโทรม และความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อภาพจิตรกรรม และการหมกมุ่นทบทวนหน้าทีในการสื่อความหมายในเรื่องความกตัญญูเป็นข้อจำกัดและปัญหาสำหรับการดำรงอยู่ของนิทานจินชุตยีสืบสี่ยอดกตัญญูในอนาคต

ศุภลักษณ์ ปัญโญ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผีในนิทานพื้นบ้านล้านนา มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ประการ คือ 1) เพื่อรวบรวมนิทานเรื่องผีในล้านนา 2) เพื่อศึกษาบทบาทของผีในนิทานพื้นบ้านล้านนา 3) เพื่อศึกษาฐานคิดเรื่องผีที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านล้านนา โดยอาศัยแนวคิดสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาเรื่องกระบวนการขัดเกลาทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม และทฤษฎีโครงสร้างนิยมและหน้าที่นิยม มาเป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งการศึกษาครั้งนี้คัดเลือกนิทานผีได้ทั้งหมด 237 เรื่อง โดยแบ่งข้อมูลนิทานออกเป็น 2 ลักษณะ คือ นิทานเรื่องผีที่มีโครงเรื่อง เหตุการณ์ ตัวละคร และสถานที่ จำนวน 162 เรื่อง และนิทานผีที่น่าเสนอในลักษณะอธิบาย จำนวน 75 เรื่อง ซึ่งนิทานในลักษณะอธิบายนี้ เป็นรูปแบบที่ถือว่าเป็นลักษณะเฉพาะและดั้งเดิมของนิทานผี จากการศึกษาพบว่าสามารถแบ่งนิทานผีได้ 9 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนิทานผีบรรพบุรุษ 2) กลุ่มนิทานผีอารักษ์และผีเจ้านาย 3) กลุ่มนิทานผีสิง 4) กลุ่มนิทานผีป่าผีห้วย 5) กลุ่มนิทานผีชีโลงซี้ล็ก 6) กลุ่มนิทานผีทำนายและการละเล่น 7) กลุ่มนิทานผีง้าวคนหลิว (ผีโง่งและคนฉลาด) 8) กลุ่มนิทานผีอธิบายเหตุ 9) กลุ่มนิทานผีผีัวผีเมีย พฤติกรรมผีที่ปรากฏในกลุ่มนิทานเหล่านี้ทำให้มองเห็นถึงบทบาทของผีที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับบุคคลและสังคมล้านนาได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นบทบาทของผีกับการเป็นทางออกของความขัดแย้งและกฎเกณฑ์ทางสังคม ผีกับการให้การศึกษาและอบรมระเบียบสังคม ผีกับการถ่ายทอดความเชื่อและพิธีกรรม และผีกับการสร้างเอกลักษณ์ และประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งพบว่าบทบาทของผีกับการให้การศึกษาและอบรมระเบียบสังคมเป็นบทบาทสำคัญและปรากฏในนิทานผีของล้านนาทุกกลุ่ม อันเป็นสิ่งแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์สำคัญในการเล่าและสร้างสรรค์นิทานผี นอกจากนี้บทบาทของผีในนิทานพื้นบ้านล้านนายังสะท้อนให้เห็นถึงฐานคิดเรื่องผีที่ดำรงและสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมล้านนา ซึ่งพบว่าชาวล้านนามองว่าผีและมนุษย์สามารถพบปะ พูดคุยทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เป็นการแสดงความสัมพันธ์ทั้งในลักษณะของมิตรที่สามารถพึ่งพาอาศัยและศัตรูที่คอยทำร้ายและเอาเปรียบซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงฐานคิดในด้านวิถีสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของสังคมล้านนาได้อีกแง่มุมหนึ่ง แต่ถึงอย่างไรในมุมมองของชาวล้านนาก็ตระหนักดีว่า ผีมีอำนาจเหนือมนุษย์ สามารถบันดาลความสุขสวัสดิ ทรัพย์สินต่าง ๆ รวมถึงลงโทษเมื่อมนุษย์กระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควร บทบาทของผีที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านล้านนาส่วนใหญ่จึงเหมือนการยกตัวอย่างหรือเตือนให้ชาวล้านนามีพฤติกรรมที่ดีงามและถูกต้องเหมาะสมกับค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนจารีตประเพณีของสังคม

ศิริวรรณ การเรียน (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์นิทานสำหรับเด็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษา กลวิธีการแต่ง และแก่นเรื่องในนิทานสำหรับเด็ก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาการใช้ภาษา กลวิธีการแต่ง และแก่นเรื่องในนิทานสำหรับเด็ก คือ หนังสือนิทานสำหรับเด็ก ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยการจับสลากกลุ่มประชากรหนังสือนิทานของคณะกรรมการพัฒนา

หนังสือแห่งชาติที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวด จำนวน 15 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำเสริม คำทักทาย คำร้อง และคำเรียก จากการสังเกตพบคำประสมมาก การใช้ประโยคตามเจตนาผู้ส่งสารมีการใช้ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบ และประโยคบอกให้ทำ จากการสังเกตพบประโยคบอกให้ทำมากเพื่อบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ส่วนการใช้ภาพพจน์มี อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และสัทพจน์ ซึ่งบุคลาธิษฐานมีลักษณะเด่นในการใช้ภาพพจน์ กลวิธีการแต่งพบว่า ด้านโครงเรื่องมีการเปิดเรื่องแบบบรรยาย แบบพรรณนา และแบบการสนทนา จากการสังเกตพบแบบบรรยายมาก ด้านการดำเนินเรื่อง มีการดำเนินเรื่องแบบผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องเอง การดำเนินเรื่องตามปฏิทิน การดำเนินเรื่องแบบให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่อง และการดำเนินเรื่องวิธีการตั้งคำถามคำตอบ จากการสังเกตพบว่า การดำเนินเรื่องแบบผู้เขียนเป็นการเล่าเรื่องมาก ด้านการปิดเรื่อง ใช้วิธีการปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรม แบบโศกนาฏกรรม แบบให้ข้อคิดด้านคุณธรรม และแบบตื่นเต้น หรือหักมุมตอนจบ จากการสังเกตพบการปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรมมาก ด้านการสร้างตัวละคร มีการสร้างตัวละครแบบเหนือจริง แบบสมจริง แบบอุดมคติ และแบบฉบับ จากการสังเกตพบมีการสร้าง ตัวละครแบบเหนือจริงมาก ด้านการสร้างฉาก มีการสร้างฉากและบรรยากาศที่สอดคล้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่อง การสร้างฉากและบรรยากาศที่เด็กคุ้นเคย และการสร้างฉากและบรรยากาศที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กพบมากในการสร้างฉาก ด้านแก่นเรื่อง มีเรื่องความเสียสละ ความมีเหตุผล วิจรรณญาณ ความซื่อสัตย์ ยุติธรรม ความขยัน อดสาหะ ความเมตตากรุณา และการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

สุกัญญา ตั้งเรื่องเกียรติ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของนิทานไทยบนสื่ออินเทอร์เน็ต การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและเนื้อหาของนิทานไทยบนสื่ออินเทอร์เน็ตโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เว็บไซต์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการศึกษามีทั้งสิ้น 6 เว็บไซต์ ได้แก่ beekid.com everykid.com childthai.com kidsquare.com nitanbox.com/tale.htm และ geocities.com/paris/library/7799 ผลการศึกษาพบว่า ด้านรูปแบบ องค์ประกอบหลักที่ใช้ในการนำเสนอ คือ เนื้อหาของนิทาน ส่วนต่อมาก็คือ จุดเชื่อมโยง (link) การวิจัยยังพบว่า เกือบทุกเว็บไซต์ใช้ภาพประกอบการนำเสนอ เป็นภาพนิ่ง มีทั้งภาพการ์ตูน รูปภาพจริง และพบการนำเสนอภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวด้วย สำหรับองค์ประกอบด้านเสียงพบใน 2 เว็บไซต์ ใดๆก็ดี เว็บไซต์ที่ใช้ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวและเสียงจะใช้เวลาในการดาวน์โหลดประมาณ 3-10 นาทีต่อหน้า การออกแบบเว็บเพจที่ใช้นำเสนอนิทานไทยนั้น พบว่า จัดองค์ประกอบดี มีการลำดับความสำคัญก่อนหลัง มีบุคลิกเฉพาะตัว การเรียงร้อยส่วนต่าง ๆ ของนิทานในแต่ละเว็บไซต์ทำได้ อย่างสม่ำเสมอ ในด้านของเนื้อหานิทาน พบว่า เป็นนิทานคติมากที่สุด โดยแง่คิดด้านจริยธรรมที่นำเสนอในนิทานแต่ละเว็บไซต์จะคล้ายกัน คือ ด้านของความมีสติปัญญาและความยึดมั่นในคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสามัคคี ด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้าน

ความประหยัดและความมีวินัย จากการวิจัยไม่พบการนำเสนอแนวคิดทางจริยธรรมด้านความรักชาติในนิทานไทยบนสื่ออินเทอร์เน็ต

สรุปได้ว่า ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาในนิทานเหล่านี้ ผู้อ่านได้เห็นถึงเนื้อหาและสาระที่แตกต่างกันของนิทาน นิทานมีเนื้อเรื่องที่หลากหลาย อย่างเช่น นิทานเรื่องผี นิทานสำหรับเด็ก ฯลฯ งานวิจัยเหล่านี้จึงเป็นแนวทางสำคัญสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

2.5.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนิทานกับสังคม

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนิทานกับสังคม มีผู้วิจัยหลายคนได้ศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

ปริยาลักษณ์ เมฆขุนทด (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และสุโขทัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และสุโขทัย จากการศึกษาพบว่า มีภาพสะท้อนสังคม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำรงชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ด้านความเชื่อ ด้านค่านิยม และด้านจริยธรรม ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ ภาพสะท้อนด้านการดำรงชีวิต พบเรื่องอาหารการกิน ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย การทำของใช้ในครัวเรือน และวิถีชีวิตของชาวพุทธ ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ พบการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพล่าสัตว์ หาของป่า และฐานะทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะมีฐานะค่อนข้างยากจน ภาพสะท้อนด้านครอบครัว พบเรื่องการเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว คือบิดามารดาและบุตร รวมทั้งเครือญาติและปัญหาครอบครัว ภาพสะท้อนด้านความเชื่อ พบความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีมากที่สุด ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง ไสยศาสตร์ ความเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจ ความเชื่อเรื่องบุคคล ความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ ความเชื่อเรื่องบาปบุญเวรกรรม ความเชื่อเรื่องชาติภพ ความเชื่อเรื่องหมอดู โหราศาสตร์ การดูฤกษ์ยาม และความเชื่อเรื่องความฝัน ภาพสะท้อนด้านค่านิยม พบค่านิยมความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ค่านิยมในการยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมความมีฐานะ ค่านิยมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และค่านิยมการพึ่งพาอาศัยกัน และภาพสะท้อนด้านจริยธรรม พบจริยธรรมด้านความรับผิดชอบซึ่งพบมากที่สุด จริยธรรมด้านกตัญญูกตเวทิต์ จริยธรรมด้านความเมตตากรุณา จริยธรรมด้านความอดุสาหะ จริยธรรมด้านความสามัคคี จริยธรรมด้านความมีเหตุผล จริยธรรมด้านความประหยัด และจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

สุภารัตน์ มาศวรรณ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การ์ตูนนิทานไทย : การปรับเปลี่ยนและความสัมพันธ์กับสังคม ได้ศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมนิทานไทยกับหนังสือการ์ตูนนิทาน และเพื่อศึกษาอิทธิพลสังคมวัฒนธรรมที่มีต่อการสร้างสรรค์หนังสือการ์ตูนนิทานที่มาจากวรรณกรรมไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการ์ตูนนิทานเรื่องกากี ไกรทอง พระอภัยมณี และรามเกียรติ์

เปรียบเทียบกับหนังสือการ์ตูนนิทานไทยจำนวน 6 เรื่อง เรื่อง กากิ จำนวนของสำนักพิมพ์ แอคชั่นเฟรม เรื่อง ไกรทอง (Romance of the Crocodile Slayer) จำนวนของสำนักพิมพ์บุรพพัฒน์ เรื่อง ไกรทอง (The Crocodile Crisis) จำนวนของสำนักพิมพ์คอมมิคส์แควสต์ เรื่องรามเกียรติ์ (Ramayana the Miracle war) จำนวนของสำนักพิมพ์รินทร์คอมมิคส์ เรื่องหนุแมน จำนวนของสำนักพิมพ์บุรพพัฒน์ และเรื่องอภัยมณีซาก้า จำนวนของสำนักพิมพ์เนชั่นเอ็ดดูเทนเมนท์ โดยศึกษาจากเอกสารแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายและเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยด้านรูปแบบและเนื้อหา พบว่า เมื่อมีการนำเสนอนิทานใหม่ในรูปแบบของหนังสือการ์ตูน ได้เปลี่ยนจากวรรณกรรมลายลักษณ์ไปเป็นการนำเสนอด้วยภาพเป็นหลักและการบรรยายบทสนทนาของตัวละครประกอบ ด้านเนื้อหา พบว่า มีการเปลี่ยนรายละเอียดของเรื่อง การเพิ่มความ การลดความ การสับสนความ การสลับความ และการยืดความ ซึ่งเกิดจากความตั้งใจของผู้เขียนที่มีปัจจัยมาจากธุรกิจทางการค้าที่ต้องการสร้างสรรค์ให้เป็นเรื่องขนาดยาวและให้เข้ากับเยาวชน ซึ่งเป็นผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายหลักโดยเฉพาะเพศชาย จึงมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสังคมไทยในปัจจุบัน ด้านอิทธิพลสังคมวัฒนธรรม พบว่า การ์ตูนนิทานไทยสะท้อนภาพด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และศาสนา โดยแสดงผ่านบทสนทนา ฉาก และการดำเนินเรื่อง ซึ่งอิทธิพลเหล่านี้ล้วนมาจากสังคมไทยปัจจุบันทั้งสิ้น โดยสรุปพบว่า หนังสือการ์ตูนนิทานไทยเกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับผู้เสพและสอดคล้องกับบริบทของสังคม นิทานสมัยใหม่ในรูปแบบหนังสือการ์ตูน นิทานจึงเป็นผลผลิตทางสังคมที่ใช้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาชาติชนสมัยใหม่

ปาร์ค เกียง อิน (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เห็นวิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด และความเชื่อของชาวเกาหลี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน ภาพสะท้อนสังคม และวัฒนธรรมเกาหลีเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า อีกทั้งศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีจากหนังสือรวบรวมนิทานพื้นบ้านทั้งสิ้น 9 เล่ม คัดเลือกเฉพาะเรื่องที่มีเนื้อหาสะท้อนภาพสังคมเกาหลีเด่นชัดจำนวน 100 เรื่อง จากนั้นวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านที่คัดเลือกไว้ดังกล่าว และเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านวิถีชีวิต นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพประกอบอาชีพ อาหารการกิน การสร้างบ้าน เครื่องมือเครื่องใช้ การศึกษา การคมนาคม และยาพื้นบ้าน ด้านประเพณี นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพประเพณีการเกิด ประเพณีการสมรส ประเพณีการตาย และประเพณีเช่นไหว้บรรพบุรุษ ด้านแนวคิด นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพแนวคิดเรื่องความกตัญญู แนวคิดเรื่องความเมตตากรุณา แนวคิดเรื่องความเฉลียวฉลาด แนวคิดเรื่องความซื่อสัตย์ แนวคิดเรื่องการเชื่อฟัง แนวคิดเรื่องความพอเพียง แนวคิดเรื่องการเมืองการปกครอง แนวคิดเรื่องความบริสุทธิ์ของสตรี และแนวคิดเรื่องการยึดถือความถูกต้อง ด้านความเชื่อ นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพความเชื่อเรื่องโลก ความเชื่อเรื่องผี ความเชื่อเรื่องเลข 3 ความเชื่อเรื่องพระเจ้า

ฮานีอนิม ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าชั้นชิน ความเชื่อเรื่องฮวงซุ้ย ความเชื่อเรื่องเจ้าที่ ความเชื่อเรื่อง
ข้อห้าม ความเชื่อเรื่องการพยากรณ์ และความเชื่อทางศาสนา

พระสมเกียรติ ติตตชัย (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ความเชื่อและค่านิยมจาก
นิทานพื้นบ้านของอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความเชื่อและค่านิยม
จากนิทานพื้นบ้านของอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลนิทานจากเอกสาร และ
สัมภาษณ์จากวิทยากร จำนวน 100 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของ
อำเภอนครไทย พบความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากที่สุด รองลงมาคือ ความเชื่อเรื่องบุคคล ความเชื่อ
เรื่องภูตผีปิศาจ ความเชื่อเรื่องเครื่องราง ของขลัง ไสยศาสตร์ ความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ ความเชื่อ
เรื่องสุขภาพ และสวัสดิภาพ ความเชื่อเรื่องหมอดู โหราศาสตร์ ความเชื่อเรื่องความฝัน ความเชื่อเรื่อง
ฤกษ์ ยาม โชคเคราะห์ และความเชื่อที่พบน้อยที่สุดคือ ความเชื่อเรื่องเพศกับความเชื่อเรื่อง
สิ่งแวดล้อม ส่วนนิทานที่ไม่พบความเชื่อประเภทใด ๆ มีจำนวน 15 เรื่องสำหรับนิทานที่ปรากฏใน
นิทานพื้นบ้านของนครไทย พบค่านิยมด้านสังคมมากที่สุด รองลงมาคือ ค่านิยมทางศาสนา ค่านิยม
ทางสุนทรียภาพ ค่านิยมทางเศรษฐกิจ ค่านิยมทางวิชาการ และค่านิยมที่พบน้อยที่สุดคือ ค่านิยมทาง
การเมืองการปกครอง ส่วนนิทานที่ไม่ปรากฏค่านิยมใด ๆ มีจำนวนทั้งสิ้น 4 เรื่อง

จาวรรรณ เขาว์นวนม (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นิทานพื้นเมืองลาว : ลักษณะเด่น
และความสัมพันธ์กับสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานิทานพื้นเมืองลาว เพื่อวิเคราะห์ลักษณะเด่นและ
ศึกษาความสัมพันธ์กับสังคม ผลการวิจัยสามารถแบ่งนิทานพื้นเมืองลาวที่รวบรวมได้จำนวน 158
เรื่องเป็น 5 ประเภท ได้แก่ นิทานมหัศจรรย์ จำนวน 54 เรื่อง นิทานปรัมปราจำนวน 34 เรื่อง นิทาน
ตลกขำขัน จำนวน 34 เรื่อง นิทานสัตว์ จำนวน 21 เรื่อง และตำนาน จำนวน 15 เรื่อง นิทาน
พื้นเมืองลาวมีทั้งลักษณะเป็นสากล สามารถจัดให้เข้ากลุ่มตามดัชนีอนุภาคนิทานพื้นเมืองของ
สติธอมป์สัน ได้และมีลักษณะเด่นที่สัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์และสังคมเกษตรกรรม ลักษณะเด่น
ของนิทานมหัศจรรย์ คือ ตัวละครเอกมักก้ำพรัยยากจน แต่เก่งกล้าสามารถและมีคุณธรรม แนวคิด
สำคัญของนิทานมหัศจรรย์ คือ ธรรมะชนะอธรรม นิทานปรัมปราส่วนใหญ่มีเนื้อหาอธิบายธรรมชาติ
รอบตัวและสัมพันธ์กับเทพเจ้าโดยเฉพาะแถน นิทานตลกขำขันส่วนใหญ่เสนอแนวคิดเรื่องคนเจ้า
ปัญญา รองลงมาได้แก่ นิทานคนจอมโง่ และนิทานเสียดสีล้อเลียนชนชั้นสูง นิทานสัตว์มักมีเนื้อหา
เกี่ยวกับการใช้สติปัญญาเพื่อเอาตัวรอดจากอันตรายและนิทานคติสอนใจ ส่วนตำนานมักเป็นตำนาน
สถานที่รองลงมาคือ ตำนานเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในท้องถิ่น ได้แก่ เงือก และปลาศักดิ์สิทธิ์ ตำนาน
วีรบุรุษ และตำนานเบ็ดเตล็ด การศึกษานิทานพื้นเมืองลาวสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมและวัฒนธรรม
หลายด้านได้แก่ สภาพสังคมที่มีชนชั้น การเลือกคู่ครองที่แม่หนุ่มสาวมีอิสระที่จะพบปะกันได้ แต่
การแต่งงานต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ใหญ่ ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวขนาดเล็ก มีความ

สัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายสูง เศรษฐกิจเป็นแบบยังชีพ การประกอบอาชีพมักเป็นอาชีพทางด้านเกษตรกรรม มีความเชื่อเรื่องผีและโชคลาง รวมทั้งพุทธศาสนา

สรุปได้ว่า วรรณกรรมหรือนิทานมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของมนุษย์อย่างลึกซึ้ง ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพสะท้อนสังคมจากนิทานได้อย่างชัดเจน งานวิจัยเหล่านี้จึงเป็นแนวทางสำคัญสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ได้

2.5.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์คุณค่าของนิทาน

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์คุณค่าของนิทาน มีดังต่อไปนี้

Sheng Li (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยและคุณค่าของนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย จำนวน 103 เรื่อง และนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยด้านคุณค่าของนิทานพบว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีเนื้อหาเรื่องเหตุการณ์และตัวละครที่ให้ความสนุกสนานที่เสมือนเป็นเรื่องจริง คุณค่าด้านเป็นเครื่องมือสอนคุณธรรม และคุณค่าด้านความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ คุณค่าทางด้านความรู้เกี่ยวกับคนจีน นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยทำให้ผู้อ่านได้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนจีนและบทบาทหน้าที่ของคนจีน คนจีนมีอาชีพทำการเกษตรส่วนใหญ่ ส่วนหนึ่งมีช่างฝีมือที่มีความชำนาญ คนจีนมีข้าวเป็นอาหารสำคัญในชีวิตประจำวัน และเครื่องใช้ที่มรดกของจีนเป็นถ้วยลูกแพร์เป็นผลไม้ที่คนจีนนิยมกินเป็นยา และคนจีนมีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ คุณค่าด้านการสั่งสอนคุณธรรม สรุปได้ว่านิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ได้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของคนจีนที่ผ่านเรื่องราวในนิทาน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า ในสังคมจีนมีความเชื่อเรื่องการทำบุญ การทำความดี ที่เนื่องจากคนจีนเคารพนับถือศาสนาพุทธมาตั้งแต่สมัยโบราณ และนำมาสะท้อนเป็นเรื่องราวไว้ในนิทานจีน

Pan Xiao Hua (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์นิทานอาเซียนที่แปลเป็นภาษาไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและคุณค่าของนิทานอาเซียนที่แปลเป็นภาษาไทย จำนวน 50 เรื่อง และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยด้านคุณค่าของนิทานพบว่า นิทานอาเซียนมีคุณค่าทางด้านให้ความรู้ คุณค่าด้านความบันเทิง และคุณค่าด้านการให้ความคิดแก่ผู้อ่าน คุณค่าด้านการให้ความรู้ พบว่า นิทานให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ การประกอบอาชีพ ค่านิยม วัฒนธรรม วิถีชีวิตและรูปแบบการปกครองของชาวอาเซียน ด้านคุณค่าการให้ความสนุกสนาน

ความประทับใจแก่ผู้อ่านจากเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศอาเซียนต่าง ๆ นอกจากนั้นยังให้แง่คิดเป็นตัวอย่างที่ดีในการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

Xie Donggu (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้านจังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านจังหวัดระยอง โดยศึกษานิทานพื้นบ้าน 8 ประเภท จำนวน 50 เรื่อง และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยด้านคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน พบว่า นิทานมีคุณค่าด้านการสอนคุณธรรม นิทานสอนให้เป็นคนขยันทำมาหากิน สอนให้มีความกตัญญูว่า การเป็นคนดีและเด็กดีต้องตอบแทนพ่อแม่หรือผู้ที่มีพระคุณแก่เรา สอนให้เชื่อฟังผู้ใหญ่ นิทานยังสอนเรื่องการทำบุญโดยสอนเรื่องการทำมาค้าดีละเว้นความชั่ว คุณค่าด้านการปลูกฝังค่านิยม โดยได้สอดแทรกค่านิยมการรักษาความสะอาดของร่างกายและจิตใจ และการรักษาสภาพสมดุลทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คุณค่าด้านการดำเนินชีวิต ได้ให้แนวคิดในการครองเรือน การใช้สติปัญญาแก้ปัญหาครอบครัวและสังคม การรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง แต่ละคนมีหน้าที่ของตนเองในครอบครัวหรือสังคม และคุณค่าด้านความบันเทิง นิทานให้ความเพลิดเพลินและให้อารมณ์ขันจากเรื่องราวและการใช้ภาษา ทำให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน และได้อารมณ์ขันผ่านนิทาน

กมลสรวง คนเฉียบ, จันทนา ชัดตา, จเร แต่มครุ, ฐานิดา อิมวิมล และพิสมัย สามเรืองศรี (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์นิทานชาวไทยใหญ่ อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณค่าในด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในนิทานชาวไทยใหญ่ อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก ผลการวิจัยด้านคุณค่าของนิทานพบว่า คุณค่าที่ปรากฏในนิทานชาวไทยใหญ่มากที่สุด ได้แก่ คุณค่าด้านบันเทิง และคุณค่าด้านการกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว เพราะนิทานทุกเรื่องจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด ซึ่งส่วนใหญ่จะเล่าสู่กันฟังในครอบครัว ในยามว่างหรือก่อนนอน หรือเล่าขณะที่ได้มารวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยให้เกิดความสนิทสนมกัน และนิทานชาวไทยใหญ่ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องทางศาสนา และมักจะแฝงข้อคิดศีลธรรม ซึ่งบรรพบุรุษได้สอดแทรกในนิทาน เพื่อสั่งสอนลูกหลานให้ประพฤติปฏิบัติตนตามทำนองคลองธรรม นอกจากนี้ นิทานชาวไทยใหญ่ยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม วัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่ ตำบลแม่สวด และตำบลท่าสายลวด จังหวัดตาก

บุญมา ไชยแสนท้าว (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นิทานญ้อ : ศึกษากรณีบ้านอู่ ตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์คุณค่าของนิทาน ผลการวิจัยด้านคุณค่าของนิทานมีดังต่อไปนี้ คุณค่าของนิทานด้านอารมณ์ พบว่า นิทานญ้อมีบทบาทด้านนันทนาการให้ความเพลิดเพลินเป็นนทรสพในท้องถิ่น เป็นเครื่องมือระบายอารมณ์ เช่น ความรัก ความเศร้าโศก ความเกลียดชัง ความขัดแย้ง คุณค่าของนิทานด้านสังคม พบว่า นิทานทำหน้าที่เสมือนกระจกสะท้อนภาพของสังคม เช่น คติความเชื่อของชาวบ้าน ทำหน้าที่เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวและสะท้อนถึงมาตรฐานทางจริยธรรม คุณค่าของนิทานด้านวัฒนธรรมประเพณี พบว่า นิทานเป็นเครื่องมือบันทึกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม อธิบายความเป็นมาของแบบแผนทางสังคมและหลักคำสอนด้วยภาษาถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

จากตัวอย่างงานวิจัยสรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านต่าง ๆ ผู้อ่านสามารถมองเห็นคุณค่าของนิทานในด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการดำเนินชีวิต ด้านการใช้สติปัญญา ฯลฯ ได้อย่างชัดเจน งานวิจัยเหล่านี้จึงเป็นแนวทางสำคัญสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยจำนวน 50 เรื่อง แล้ววิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมเมียนมาร์ในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย นิทานเมียนมาร์เหล่านี้จะปรากฏให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี ฯลฯ จากนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ดังหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ชีวิตความเป็นอยู่

3.1.1 ถิ่นที่อยู่อาศัย

3.1.2 การประกอบอาชีพ

3.1.3 การคมนาคม

3.1.4 ลักษณะครอบครัว

3.2 ความเชื่อ

3.2.1 ความเชื่อดั้งเดิม

3.2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา

3.3 ค่านิยม

3.3.1 ค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญู

3.3.2 ค่านิยมเกี่ยวกับความมีน้ำใจ

3.3.3 ค่านิยมเกี่ยวกับการใช้สติปัญญา

3.3.4 ค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

3.4 ประเพณีการแต่งงาน

3.5 การปกครอง

3.1 ชีวิตความเป็นอยู่

ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมียนมาร์ที่ปรากฏอยู่ในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยนั้น สะท้อนให้เห็นถึงถิ่นที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ การคมนาคม และลักษณะครอบครัวดังเนื้อเรื่อง ของนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมียนมาร์ในด้านต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 ถิ่นที่อยู่อาศัย

ที่อยู่อาศัยของคนในสังคมใดสังคมหนึ่งนั้นเป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิตที่อยู่อาศัยสะท้อนให้เห็นถึงฐานะและอาชีพของคนในสังคมได้ นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นว่าชาวเมียนมาร์สมัยก่อนอาศัยอยู่บริเวณป่าเขา แม่น้ำ ทะเล และเกาะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ถิ่นที่อยู่อาศัยที่เป็นป่าเขา

นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมียนมาร์ที่อาศัยอยู่บริเวณป่า ลักษณะภูมิประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ที่เป็นป่าเขา นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงที่อยู่อาศัยดังกล่าวมีทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ โปและเสือ ไก่ประหลาด เด็กโง่ และไข่มังกร ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง โปและเสือ เล่าว่ามีเด็กหนุ่มคนหนึ่ง เขาออกจากบ้านไปในป่าทุกวัน จึงสนิทกับเสือเจ้าเล่ห์ตัวหนึ่ง เจ้าเสือตัวนี้หวังที่จะให้เด็กชายพามันเข้าไปในหมู่บ้าน ดังตัวอย่าง

มีเด็กหนุ่มคนหนึ่งชื่อโป เขาจะออกจากบ้านไปในป่าทุกวัน
วัน จนนสนิทเชื่อเป็นเพื่อนกับสัตว์ทุกชนิดอย่างจริงจัง
โดยเฉพาะเสือ แต่เสือกลับมีความคิดเจ้าเล่ห์เพทุบาย มันหวังที่จะ
ให้โปพามันเข้าไปในหมู่บ้าน แล้วมันก็จะได้มีโอกาสจับลูกวัวลูกตัว
หรือสองตัวของชาวบ้านแล้ววิ่งหนีมา

(โปและเสือ. 2555 : 47)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่อยู่ใกล้ป่าและเป็นป่าที่มีสัตว์ป่าต่าง ๆ อาศัยอยู่เช่นกัน เพราะฉะนั้นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้ป่ามักจะประสบกับอันตรายในเรื่องสัตว์ป่า ซึ่งเป็นสัตว์ป่าชนิดที่ดุร้าย อย่างเช่น เสือ พวกมันจะเข้าไปในหมู่บ้าน เพื่อหาอาหารซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงของชาวบ้าน นิทานสะท้อนให้เห็นว่า สัตว์ป่าที่ดุร้ายนั้น มีอันตรายต่อชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้ป่าเป็นอย่างมาก ดังนั้น ชาวบ้านที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยที่เป็นป่าเขาจึงต้องระมัดระวังสัตว์เลี้ยงของตนให้ดีที่สุด เพื่อไม่ให้สัตว์ดุร้ายที่อยู่ในป่ามาทำอันตรายกับสัตว์เลี้ยงของบ้านได้

นิทานเรื่อง ไก่ประหลาด เล่าถึงพี่น้องสองคน คนหนึ่งอาศัยอยู่ในป่าและอีกคนหนึ่งอาศัยอยู่ในเมือง คนที่เป็นน้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในป่าซึ่งเป็นคนจน วันหนึ่งเขาบังเอิญเจอขนนกทองที่ได้ต้นไม้ต้นหนึ่ง ดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่งมีพี่น้องสองคน คนหนึ่งเป็นคนจนอาศัยอยู่ในป่า
ส่วนอีกคนหนึ่งเป็นคนรวยอาศัยอยู่ในเมือง

วันหนึ่ง คนจนได้พบชนกทองที่ได้ต้นไม้ต้นหนึ่ง เมื่อ
แขวนขึ้นไปบนต้นไม้ ก็เห็นไก่ตัวหนึ่งเกาะอยู่บนกิ่ง เขาจึงเก็บ
ชนไก่นั้น แล้วนำเอาไปให้พี่คนรวย

(ไก่ประหลาด. 2555 : 63)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่าชาวเมียนมาร์ที่อาศัยอยู่ในป่านั้นส่วนใหญ่มีฐานะ
ยากจนและคนที่อาศัยอยู่ในเมืองนั้นส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มีฐานะค่อนข้างดี คนที่อาศัยอยู่ในป่ามักจะ
มีทรัพยากรที่ใกล้ธรรมชาติซึ่งเป็นสิ่งที่ในเมืองไม่สามารถหาได้ ชนกทองเปรียบเสมือน
ทรัพยากรธรรมชาติที่ในเมืองไม่มี นิทานยังสะท้อนให้เห็นว่า ในป่ามีสัตว์นานาชนิดและต้นไม้
ที่อุดมสมบูรณ์

นิทานเรื่อง เด็กโง่ เล่าว่ามีเด็กโง่คนหนึ่งได้เข้าไปในป่าเพื่อหาอาหารอีกเช่นเคย
ดังตัวอย่าง

วันต่อมา เขาได้เข้าไปในป่าอีกเพื่อหาอาหาร และเขาก็ได้
พบเห็ดดอกโตขึ้นอยู่ใต้ต้นไม้

“ฮ่า ๆ” เด็กชายหัวเราะ “แกไม่พินมือฉันละคราวนี้”

เขาวิ่งเข้าไปตัดยอดเห็ดด้วยมีดเล่มเล็กของเขา แล้วก็เอา
กลับบ้าน

(เด็กโง่. 2555 : 83-84)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์อาศัยอยู่บริเวณป่า และเป็นป่าที่มีพืช
ไม้ต่าง ๆ ที่มีความอุดมสมบูรณ์ เด็กชายจึงสามารถเข้าไปหาอาหารในป่าที่อยู่ใกล้บ้านได้อย่าง
สะดวกสบาย และป่าแห่งนี้เป็นที่มาของอาหารซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิต เด็กชายเข้าไปหา
อาหารในป่าเป็นประจำ สะท้อนให้เห็นว่า ป่าแห่งนี้มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนในละแวกนี้
เป็นอย่างมาก

นิทานเรื่อง ไข่มังกร เล่าว่ามีเจ้าหญิงองค์หนึ่งซึ่งมีพระโสมมที่งดงามมาก เมืองของ
เจ้าหญิงอยู่ในเทือกเขาแถบเหนือของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พระสุริยเทพหลงรัก
เจ้าหญิงองค์นี้มาก ดังตัวอย่าง

ในเทือกเขาแถบพม่าเหนือนั้น มีเจ้าหญิงมังกรองค์หนึ่ง
เป็นผู้ที่มีความงามมาก จนพระสุริยเทพหลงรักและได้เสด็จจากฟ้า
มาสมสู่อยู่กับนางในบางโอกาส แล้วก็จากไป

(ไข่มังกร. 2555 : 43)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์มีถิ่นที่อยู่อาศัยที่เป็นเทือกเขาภูมิประเทศ
ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เหนือนั้นเป็นเทือกเขาซึ่งมีเจ้าหญิงเป็นผู้ปกครองบ้านเมือง

ในสมัยนั้น นิทานยังสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของชาวเมียนมาร์ที่มีความเชื่อเรื่องเทพเทวดา และ เทพส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่บนท้องฟ้า ต่างจากคนธรรมดาทั่วไปที่เป็นมนุษย์ พระสุริยเทพจึงไม่สามารถ ลงมาอาศัยและปกครองบ้านเมืองกับเจ้าหญิงได้

สรุปได้ว่า ถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิต นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึง ลักษณะภูมิประเทศและถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวเมียนมาร์ในสมัยก่อนได้อย่างชัดเจน ชาวเมียนมาร์มีถิ่น ที่อยู่อาศัยใกล้ธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ ป่ายังเป็นแหล่งที่มาสำคัญของอาหารในสังคมสมัยนั้น

2. ถิ่นที่อยู่ใกล้แม่น้ำ

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีแม่น้ำสายสำคัญอยู่หลายสาย แม่น้ำสายหลัก ของประเทศคือ แม่น้ำอิรวดี ชาวเมียนมาร์จำนวนมากอาศัยอยู่ริมแม่น้ำสายนี้ นิทานเมียนมาร์สะท้อน ให้เห็นว่าชาวเมียนมาร์อาศัยอยู่บริเวณแม่น้ำ และหมู่บ้านส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำ นิทาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงถิ่นที่อยู่อาศัยที่อยู่ใกล้แม่น้ำมีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ จระเข้เนรคุณ และสายรุ้ง แห่งความรัก ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง จระเข้เนรคุณเล่าว่ามีชาวประมงสามีภรรยาคนหนึ่ง เลี้ยงดูจระเข้ตัวหนึ่ง ที่ชื่อเมฆฝน พวกเขาเลี้ยงดูจระเข้ตัวนี้มาตั้งแต่เด็ก ราวกับลูกแท้ ๆ ของตน เมื่อเจ้าเมฆฝนโตขึ้น ชาวประมงสามีภรรยาให้เจ้าเมฆฝนไปอยู่ที่แม่น้ำใกล้บ้าน ดังตัวอย่าง

หลายเดือนต่อมา เจ้าเมฆฝนตัวใหญ่โตขึ้นและใหญ่เกินกว่าที่จะอยู่ในบ่อได้ต่อไป ชาวประมงจึงย้ายจากบ่อ ให้ไปอยู่ในคอกที่แม่น้ำใกล้บ้าน...

เจ้าเมฆฝนได้ตระเวนไปตามแม่น้ำหลายสายแถบลุ่มน้ำอิรวดี และมันได้สร้างความกลัวให้เกิดขึ้นทั่วไป โดยการขบกัดและกินคนนับร้อย

(จระเข้เนรคุณ. 2555 : 15-17)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำ คนที่มีบ้านเรือนอยู่ใกล้แม่น้ำส่วนใหญ่จะมีอาชีพเป็นชาวประมง มีแม่น้ำอยู่ใกล้ ๆ บ้าน ซึ่งให้ประโยชน์ในการทำมาหากิน แต่ตรงกันข้าม ในแม่น้ำยังมีสัตว์น้ำที่สามารถนำอันตรายมาสู่ชาวบ้าน อย่างเช่น ตัวละครจระเข้เมฆฝน ดังนั้น การดำรงชีวิตของมนุษย์ที่อาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำจึงมีโอกาสถูกสัตว์น้ำชนิดที่ดุร้ายทำร้าย พวกเขาจึงต้องระมัดระวังในการใช้ชีวิตเป็นอย่างมาก

นิทานเรื่อง สายรุ้งแห่งความรัก เล่าว่าเมืองมิงคะตอนเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำ มีเจ้าชายองค์หนึ่งที่ดูเศร้าโศกเสียใจ ในขณะนั้นจระเข้เมฆฝนได้เข้าไปทักทายเจ้าชายเพื่อที่จะรับใช้เจ้าชายและจะช่วยเจ้าชายข้ามแม่น้ำไปพบเจ้าหญิงของเมืองที่อยู่อีกฝั่งของแม่น้ำ ซึ่งก็เป็นคนรักของเจ้าชาย ดังตัวอย่าง

นครมิ่งคละตอนอยู่ใกล้แม่น้ำซึ่ง “จระเข้เมฆฝน” อาศัยอยู่ ขณะที่เจ้าชายทอดพระเนตรข้ามแม่น้ำไปอย่างเศร้าสร้อยนั้น จระเข้เมฆฝนก็ปรากฏกายขึ้นข้าง ๆ และกราบทูลขอรับใช้...

เจ้าชายยอมตกลงตามคำแนะนำของจระเข้ และทุก ๆ คืน เจ้าชายก็จะข้ามแม่น้ำโดยเข้าไปอยู่ในปากของจระเข้เพื่อไปหา เจ้าหญิง และจะกลับมาในตอนย่ำรุ่ง

(สายรุ้งแห่งความรัก. 2555 : 34)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์มีที่อยู่อาศัยที่เป็นริมแม่น้ำ ในนิทานเรื่องนี้เรายังสามารถเห็นสภาพสังคมเมียนมาร์ในสมัยก่อน ในสมัยนั้นเมืองหนึ่งตั้งอยู่ฝั่งนี้ ส่วนอีกเมืองตั้งอยู่อีกฝั่งของแม่น้ำ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำจึงต้องมีเรือที่สามารถนำมาใช้ในการจราจร จระเข้เมฆฝนจึงเปรียบได้กับเรือซึ่งเป็นยานพาหนะสำคัญของชาวบ้านที่อยู่ใกล้แม่น้ำ นิทานยังสะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านของเมืองสองเมืองนี้มีการไปมาหาสู่กัน เพราะเจ้าชายต้องการข้ามแม่น้ำเพื่อไปพบ เจ้าหญิงของอีกเมือง

สรุปได้ว่า ชาวเมียนมาร์อาศัยอยู่ริมแม่น้ำและมีหมู่บ้านที่อยู่ใกล้แม่น้ำ แม่น้ำให้ประโยชน์แก่ชาวบ้าน แต่สัตว์น้ำบางชนิดอาจนำอันตรายมาสู่ชาวบ้านก็เป็นได้ นิทานยังสะท้อนให้เห็นว่า เรือเป็นยานพาหนะที่สำคัญมากสำหรับชาวบ้านที่อยู่ริมแม่น้ำ

3. ถิ่นที่อยู่ที่เป็นทะเลและเกาะ

ลักษณะภูมิประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ติดใต้และทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับทะเล นิทานเมียนมาร์ที่กล่าวถึงทะเลและเกาะมีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ นายหัวและตำนานมะพร้าว ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง นายหัว เล่าถึงนายหัวคนหนึ่งกับพรรคพวกเล่นเรือมาถึงเกาะแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นเกาะที่สวยงามมาก และเป็นเกาะที่อยู่ไกลจากบ้านเมืองของตน นายหัวชอบเกาะนี้มาก ดังตัวอย่าง

นายหัวได้เป่าลมให้เรือแล่นต่อไป จนกระทั่งถึงเกาะ
ที่งดงามแห่งหนึ่ง นายหัวชอบเกาะนี้มากและต้องการจะหยุด
ที่เกาะนี้ เพราะเป็นเกาะที่อยู่ไม่ไกลจากบ้านเมืองของเขามากนัก

(นายหัว. 2555 :76)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ภูมิประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นภูมิประเทศที่มีเกาะและทะเลที่สวยงาม จึงดึงดูดคนที่เล่นเรือผ่านไปอยากหยุดพักในเกาะที่สวยงามแห่งนี้ตลอดไป

นิทานเรื่อง ตำนานมะพร้าว เล่าถึงคนสามคนที่ถูกปล่อยแพจากเกาะแห่งหนึ่ง และพวกเขาทั้งสามได้ลอยมาติดชายฝั่งทะเลของเมืองเมืองหนึ่ง เมื่อพวกเขาถึงฝั่งก็ถูกจับไปเข้าเฝ้า กษัตริย์ของเมือง ดังตัวอย่าง

หลายร้อยหลายพันปีมาแล้ว มีคนสามคนถูกปล่อย
ลอยแพมาจากเกาะเกาะหนึ่งซึ่งอยู่ในมหาสมุทรอินเดีย ทั้งสามคน
นี้ได้ลอยไปติดชายฝั่งทะเลของประเทศพม่า คนแปลกหน้าทั้งสาม
เป็นชายหนึ่งและหญิงสอง

เมื่อคนทั้งสามขึ้นไปบนฝั่งก็ถูกจับ และถูกนำไปเข้า
กษัตริย์พม่าเพื่อพิจารณาเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับคนทั้งสาม

(ตำนานมะพร้าว. 2555 : 125)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีชายแดนที่ติดกับทะเล ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนอาศัยอยู่ริมทะเลและมีกษัตริย์เป็นผู้ปกครองบ้านเมืองซึ่งเป็นกษัตริย์ที่มีความรับผิดชอบสูง เพราะคนสามคนนี้ได้ถูกนำตัวไปเข้าเฝ้า เนื่องจากเป็นคนแปลกหน้าของบ้านเมือง นิทานสะท้อนให้เห็นว่า กษัตริย์ของเมืองที่ติดกับทะเลเมืองนี้ได้เอาใจใส่ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน จึงรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเมืองของตน

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า ถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิต นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะภูมิประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวเมียนมาร์ได้อย่างชัดเจน ที่อยู่อาศัยของสังคมใดสังคมหนึ่งนั้น ยังมีความสำคัญต่ออาชีพและการทำมาหากินของคนกลุ่มนั้นเป็นอย่างมาก

3.1.2 การประกอบอาชีพ

นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงชาวเมียนมาร์ที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำ ทะเล เกาะ หมู่บ้านที่อยู่ใกล้ป่าเขา และที่ราบอื่นต่าง ๆ ถิ่นที่อยู่อาศัยนั้นได้มีการเกี่ยวพันกับการประกอบอาชีพอย่างแยกแยะไม่ได้ เพราะฉะนั้น ที่อยู่อาศัยกับการประกอบอาชีพของชาวบ้านจึงมาคู่กันเสมอ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การหาปลา

นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะภูมิประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ที่อยู่ริมแม่น้ำ ทะเล และเกาะ ดังนั้น ชาวบ้านจึงมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับน้ำ เช่น การหาปลา ผู้ชายที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำจะเป็นชาวประมงอย่างปริยาย นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงอาชีพหาปลามีอยู่ 4 เรื่อง ได้แก่ นายเรือกับลูกจ้าง คนประหลาด จระเข้เนรคุณ และเต่าใหญ่ ดังนี้

นิทานเรื่อง นายเรือกับลูกจ้าง เล่าว่าระหว่างที่เรือแล่นอยู่ในแม่น้ำนั้น นายเรือได้มองเห็นชาวประมงที่อยู่อีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำ ตื่นมาก่อไฟที่หน้าบ้านของตนก่อนที่จะออกไปหาปลาในตอนเช้า ดังตัวอย่าง

หลายชั่วโมงผ่านไปจนเกือบจะรุ่งอรุณ นายเรือก็ลุกขึ้นมาดู ได้เห็นชาวประมงอยู่ฝั่งหนึ่งของแม่น้ำ ลุกขึ้นมาก่อไฟที่หน้ากระท่อมของตนเพื่อผิงให้อบอุ่นก่อนที่จะออกไปจับปลาในตอนรุ่งอรุณ

(นายเรือกับลูกจ้าง. 2555 : 97)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์ที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นชาวประมง พวกเขาจะตื่นแต่เช้าเพื่อออกจากบ้านไปหาปลาที่แม่น้ำใกล้บ้าน นิทานยังสะท้อนให้เห็นว่าอาชีพชาวประมงเป็นอาชีพที่ต้องทนแดดทนลมได้ ชาวประมงจึงตื่นมาก่อไฟเพื่อให้ร่างกายตัวเองอบอุ่นก่อนออกจากบ้าน

นิทานเรื่อง คนประหลาด เล่าว่ามีคนประหลาดสี่คนไปแย่งปลากับชาวประมงด้วยความสามารถพิเศษของพวกเขา ชาวประมงเป็นชาวบ้านธรรมดาซึ่งไม่สามารถเทียบกับพวกเขาได้ พวกเขาจึงจับปลาในทะเลทั้งหมด ดังตัวอย่าง

“ท่านจับปลาในทะเลเสียหมด ส่วนเราจับไม่ได้เลย พวกเราเป็นคนธรรมดาสามัญจะไปสู้พวกท่านได้อย่างไร เรามีอาชีพและเลี้ยงตัวอยู่ได้เพราะการจับปลา เมื่อไม่มีปลาเราก็ตอบขอได้โปรดแบ่งปลาให้เราไปขายบ้างเถอะ”

(คนประหลาด. 2555 : 100)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านลแวกนั้นมีอาชีพจับปลาเพียงอย่างเดียวเพื่อเลี้ยงชีวิต ถ้าไม่มีปลาให้จับพวกเขาจึงไม่สามารถทำมาหากินได้ พวกเขาจะเอาปลาที่จับได้ไปขายเพื่อการดำรงชีวิต นิทานสะท้อนให้เห็นว่า ปลาเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อชาวบ้านมาก ถ้าไม่มีปลาให้จับ พวกเขาจะมีอาชีพเป็นชาวประมงไม่ได้และไม่สามารถเลี้ยงชีพตนและครอบครัวได้เช่นกัน

นิทานเรื่อง จระเข้เนรคุณ เล่าถึงชาวประมงสองผิวเมียได้พบไข่จระเข้ที่ติดแหของตนเอง พวกเขาได้นำเอาไข่ไว้ในบ่อหลังบ้าน ดังตัวอย่าง

ชาวประมงสองผิวเมียได้พบไข่จระเข้ติดแหขึ้นมา
ชาวประมงซราจึงนำเอาไข่ไว้ในบ่อเล็ก ๆ ที่หลังบ้าน...

หลายเดือนต่อมา เจ้าเมฆฝนตัวใหญ่โตขึ้นและใหญ่เกินกว่าที่จะอยู่ในบ่อได้ต่อไป ชาวประมงจึงย้ายจากบ่อ ให้ไปอยู่ในคอกที่แม่น้ำใกล้บ้าน

(กระซู่เนรคุณ. 2555 : 15)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์มีอาชีพเป็นชาวประมง ชาวบ้านสามารถไปหาปลาในแม่น้ำที่ใกล้บ้านตนมาเลี้ยงครอบครัวและเป็นการทำมาหากิน ชาวประมงยังมีโอกาสได้พบสัตว์น้ำขนาดใหญ่และครุ่ยอย่างกระซู่ที่อาศัยอยู่บริเวณแม่น้ำ ซึ่งสัตว์ชนิดนี้อาจมีอันตรายกับชีวิตตนได้

นิทานเรื่อง เต่าใหญ่ เล่าว่ามีชาวประมงสามภรรยาคนหนึ่ง ออกจากบ้านไปหาปลา พวกเขาพยายามหาปลาอยู่ตั้งนาน แต่ไม่เห็นจะได้สักตัว พวกเขามีลูกสาวคนหนึ่งรออยู่ที่บ้านดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่งมีชาวประมงสองฝั่งเมียด ทั้งสองมีลูกสาวรูปร่างงดงามคนหนึ่งชื่อ ขนิษฐา มารดานั้นรักลูกสาวมาก แต่บิดาออกจะเกลียด

วันหนึ่งทั้งสองออกไปหาปลา แต่พายเรือหาปลาไปเป็นเวลานานก็ไม่ได้ปลาสักตัว สามีซัดอารมณ์เสีย ส่วนภรรยาก็เกรงว่าจะไม่มีปลาไปทำกับข้าวให้ลูกกิน

(เต่าใหญ่. 2555 : 159)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์ที่มีบ้านตั้งอยู่ริมแม่น้ำนั้นมักจะมีอาชีพเป็นชาวประมง มีเรือของตนเองเพื่อใช้ในการจับปลาและสามภรรยาทั้งคู่มักออกไปหาปลาพร้อมกันเพื่อหาอาหารมาเลี้ยงครอบครัวและเป็นการประกอบอาชีพ ส่วนลูก ๆ มักจะอยู่เฝ้าบ้านคอยพ่อกับแม่มาอาหารกลับมา

สรุปได้ว่าอาชีพหนึ่งของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ที่สะท้อนผ่านนิทาน เมียนมาร์ คืออาชีพประมง และหมู่บ้านที่อยู่ริมทะเลส่วนใหญ่จะมีอาชีพนี้เป็นหลัก

2. อาชีพทำไร่นา

นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงอาชีพการทำไร่นานั้น ส่วนมากจะตั้งหมู่บ้านอยู่ใกล้ป่าเขาและพื้นที่ราบรื่น และชาวบ้านจะทำอาชีพทำไร่นาเป็นหลัก นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงอาชีพทำไร่นามีอยู่ 2 เรื่อง ได้แก่ นักขลุ่ยตัวเท่าหัวแม่มือ และนกก็อไว้ว ดังนี้

นิทานเรื่อง นักขลุ่ยตัวเท่าหัวแม่มือ เล่าว่ามีเด็กนักขลุ่ยตัวเล็กเท่าหัวแม่มือคนหนึ่ง นอกจากเป่าขลุ่ยแล้วเขาไม่ได้ทำอะไรเลย แถมยังกินเยาะอีกต่างหาก พ่อที่หาเลี้ยงเขาจากการทำไร่นาจึงรู้สึกหมดแรง ดังตัวอย่าง

ทุก ๆ วัน นักขลุ่ยตัวเท่าหัวแม่มือไม่ได้ทำอะไรนอกจาก
นั่งเป่าขลุ่ยและกินข้าวในกะละมังเท่านั้น
ทั้งนี้ทำให้ผู้เป็นบิดาซึ่งหากินทางทำไรไถนา รู้สึกว่าเขา
จะต้องทรุดโทรมแย่งลงไปกว่าที่แย่อยู่แล้วนี้อีก เพราะความตะกละ
กินจุของลูกชาย กินแกล็บเดียวหมดแล้ว ลูกอย่างนี้เลี้ยงไว้ก็จะพา
กันล้มจมเท่านั้น

(นักขลุ่ยตัวเท่าหัวแม่มือ. 2555: 137)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า พ่อของเด็กนักขลุ่ยตัวเล็กเท่าหัวแม่มือเป็นเกษตรกร
พ่อมืออาชีพที่ต้องตากแดดตากฝน ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องอาศัยคนช่วยเพราะเหนื่อยยากลำบาก พ่อจึง
โกรธลูกชายที่ไม่มาช่วยทำงาน ลูกชายนอกจากจะเป่าขลุ่ยอยู่ตลอดเวลาแล้วยังกินเยอะอีก การไม่
ทำงานของลูกชายส่งผลให้พ่อต้องทำงานคนเดียวและทำงานหนักมาก พ่อจึงรู้สึกเหนื่อยล้ากับ
สถานการณ์ของลูกชายและการทำมาหากิน

นิทานเรื่อง นกถือไข่ เล่าถึงตายายชาวกะเหรี่ยงคู่หนึ่ง มีอาชีพทำไร่ทำนา ตาสร้าง
กระท่อมไว้ที่ปลายนาเพื่อเฝ้าพืช เพราะกลัวสัตว์ป่าเข้ามากินพืช ดังตัวอย่าง

นานมาแล้ว มีตายายชาวกะเหรี่ยง (ยางดำ) ทำไรไถนาอยู่
ที่ริมป่า ตาเป็นห่วงว่าสัตว์ป่าจะเข้ามากินพืชผล จึงไป
ปลูกกระท่อมที่ปลายนาเพื่อเฝ้าไร่

(นกถือไข่. อินเทอร์เน็ต)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านที่มีพื้นที่เพาะปลูกนั้นจะประกอบอาชีพ
เกษตรกรรม ตายายคู่นี้อาศัยอยู่ริมป่าซึ่งมีปัญหาในการทำไร่ คือต้องระวังสัตว์ป่าที่จะเข้ามากินพืชผัก
ที่ตายายปลูกไว้ ตาใช้วิธีแก้ปัญหาเรื่องนี้โดยปลูกกระท่อมไว้ที่ปลายนาเพื่อไปเฝ้าไล่สัตว์ป่าที่คอยมา
กินพืชของตน

สรุปได้ว่า สังคมเมียนมาร์เป็นสังคมเกษตรกรรม ซึ่งชาวบ้านจะประกอบอาชีพ
การเกษตร การทำไร่ทำนา เพราะถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีป่า มีนา มีพื้นที่เพาะปลูก
ชาวบ้านจึงสามารถประกอบอาชีพนี้ได้

3. อาชีพเก็บพิน

ชาวเมียนมาร์มีอาชีพเก็บพินเนื่องจากชาวบ้านมีถิ่นที่อยู่อาศัยที่ใกล้ธรรมชาติ
นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงอาชีพเก็บพินมีอยู่ 2 เรื่อง ได้แก่ ขโมยกับหม้อทอง และ
จันทร์คราส ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง ขโมยกับหม้อทอง เล่าว่ามีสามีภรรยาอยากจนคู่หนึ่งสามีรู้สึกเหนื่อย
กับการเก็บพินเป็นอย่างมาก ดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่งมีสามีภรรยาอายุจนวนหนึ่งนั่งพักอยู่ที่ต้นมะขาม
นอกหมู่บ้าน สามีผู้ชราได้พูดกับภรรยาว่า
“ฉันรู้สึกเหนื่อยเหลือเกินที่ต้องมาเก็บฟืนอย่างนี้
ฉันอยากเป็นคนรวย”

(ขโมยกับหม้อทอง. 2555 : 173)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า สามีภรรยาคู่นี้หาเลี้ยงชีพตนด้วยการเก็บฟืนไปขาย
ซึ่งงานนี้เป็นงานที่เหนื่อยมากแต่มีรายได้น้อย สามีจึงบ่นว่าเหนื่อยเหลือเกินกับการเก็บฟืน จากนั้น
สะท้อนให้เห็นว่าเขาไม่ยอมทำอาชีพนี้แต่จำเป็นต้องทำเพื่อเลี้ยงชีพ สามีจึงคิดว่าถ้าเป็นคนรวยคงไม่
ต้องทำงานที่เหนื่อยยากลำบากแบบนี้

นิทานเรื่อง จันทรราส เล่าถึงย่าของหลานชายคนเล็กให้สากเป็นมรดกไว้ให้กับ
หลานชายก่อนเสียชีวิต หลานชายคนเล็กคนนี้มีอาชีพเก็บฟืนขาย ดังตัวอย่าง

ส่วนหลานชายคนเล็กเป็นคนเชื่อฟังคำสั่งของย่า เขาคิด...
ย่าไม่น่าจะทิ้งสากไว้ให้ฉันเลย แต่ถึงกระนั้น มันก็ยังมีค่าบ้าง
สำหรับฉัน...เมื่อคิดเช่นนั้นแล้วเขาก็นำสากของย่าติดตัวไปด้วย
ทุกหนทุกแห่ง ซึ่งทำให้เกิดความขบขันแก่ชาวบ้านเป็นอันมาก
เขาได้ทำงานเลี้ยงตัวด้วยการเก็บฟืนขาย แต่เขาก็ยังคงยากจนอยู่
นั่นเอง

(จันทรราส. 2555 : 39)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า หลานชายคนที่เชื่อฟังคำสั่งของย่าคนนี้ เก็บฟืนขาย
เพื่อเลี้ยงชีพตนเอง แต่การเก็บฟืนขายนั้นยังทำให้เขาอยากจนอยู่ สะท้อนให้เห็นว่า อาชีพเก็บฟืนนี้เป็น
อาชีพที่มีรายได้น้อย อยู่ได้แค่พอเลี้ยงชีวิตตน

สรุปได้ว่า อาชีพเก็บฟืนเป็นอาชีพที่เหนื่อยยากลำบากแต่มีค่าตอบแทนน้อย ชาวบ้านที่
ประกอบอาชีพนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ยากจน เพราะรายได้ที่ได้มาจากการขายฟืนนั้น อยู่ได้แค่ พอประทัง
ชีวิตไปเท่านั้น

4. การค้าขายและการเดินเรือ

นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นประเทศที่มี
ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ชาวเมียนมาร์จึงมีอาชีพที่เกี่ยวกับการเกษตร ชาวเมียนมาร์ยังทำ
อาชีพการค้าขาย และนำสิ่งของต่าง ๆ แล่นเรือไปขายในที่ต่าง ๆ จึงมีอาชีพค้าขายและการขนส่ง
เดินทางทางเรือปรากฏในนิทาน นิทานที่สะท้อนให้เห็นถึงอาชีพที่เกี่ยวกับการค้าขายและการขนส่ง
ทางน้ำมีทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ นายหัว ขวेलิป อ้ายซุนไล่ และนายเรือกับลูกจ้าง ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง นายหัว เล่าว่า เด็กที่มีแต่หัวไม่มีตัวคนหนึ่ง เขาไปขอพ่อค้านำตัวที่
แปลกประหลาดของเขาไปออกงานในที่ชุมนุมชาวบ้าน และเก็บค่าดูจากคนที่มาดูตนเอง ดังตัวอย่าง

“ท่านขอรับ โปรดให้เงินแม่ของผมนักพันเหรียญ แล้วผม
เอาไว้เป็นทาสของท่าน ท่านอาจจะพาผมไปออกงานในที่ชุมนุมชน
แล้วท่านก็เก็บค่าดูจากคนที่มาดูผม

พ่อค้ายอมตกลงตามความคิดที่นายหัวแนะนำ ในชั่วเวลา
เพียงสองสามวัน พ่อค้าก็ได้เงินหนึ่งพันเหรียญเงินจากประชาชนที่
พากันมาดูคนที่มีแต่หัว

(นายหัว. 2555 : 75)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนมีอาชีพเป็นพ่อค้าซึ่งเป็นพ่อค้า
ที่ไม่ได้ทำการค้าขายเพียงอย่างเดียว พวกเขาวิธีหารายได้หลายอย่าง อย่างเช่น นำคนที่มีหน้าตา
แปลกประหลาดไปให้ชาวบ้านดูและเก็บเงินจากชาวบ้าน เพราะพวกเขามีข้อได้เปรียบในการคุ่นเคย
พื้นที่ในที่ต่าง ๆ นิทานสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการหารายได้อย่างหนึ่งของพ่อค้าชาวเมียนมาร์สมัยก่อนได้
อย่างชัดเจน

นิทานเรื่อง ขเวลิป เล่าว่ามีลูกพี่ลูกน้องสองคนชื่อกะและขเวลิป ซื่อน้องชายแปล
เป็นภาษาไทยคือเต่าทอง เพราะเขาเกิดมาเป็นเต่า แต่สองพี่น้องรักกันมาก เมื่อโตขึ้น คนเป็นพี่ชาย
อยากเป็นพ่อค้า จึงเรียกร่องแม่ของเขาซื้อเรือให้ลำหนึ่ง ดังตัวอย่าง

เมื่ออายุได้สิบหกปี กะก็ขอร้องให้แม่ของเขาซื้อเรือให้
หนึ่งลำ บอกว่าเขาจะเป็นพ่อค้า มารดาก็ตกลงยินยอมซื้อเรือให้
แต่มีเงื่อนไขว่ากะจะต้องไม่เอาขเวลิปหรือนายเต่าไปด้วย ที่พูด
เช่นนี้ก็เพราะไม่รู้ว่าทั้งสองรักกัน กะไม่ยอมให้สัญญา แต่ขเวลิป
บอกว่าตัวเองไม่ยอมออกทะเลหรอก เขากลัวทะเลและไม่ชอบ
ไปไหนทางเรือ มารดาของกะรู้เช่นนั้นก็ซื้อเรือให้ลำหนึ่ง

(ขเวลิป. 2555 : 184)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชายหนุ่มชาวเมียนมาร์เมื่อโตขึ้นต้องการประกอบ
อาชีพเป็นพ่อค้า ซึ่งเป็นอาชีพที่นำสิ่งของไปค้าขายในพื้นที่ต่าง ๆ และในการค้าขายทางน้ำนี้ต้องมีเรือ
เป็นยานพาหนะเพื่อออกทะเลไปในที่ต่าง ๆ ฉะนั้น กะจึงเรียกร่องแม่ซื้อเรือให้ตน ส่วนน้องชายที่ไม่
ชอบเดินทางทางเรื่อนั้นจึงไม่ต้องการทำการค้าขายเหมือนพี่ชาย

นิทานเรื่อง อ้ายขุนไส เล่าว่ามีหนุ่มพ่อค้าคนหนึ่ง เขาสัญญากับหญิงสาวที่เขารักว่า
จะมาสู่ขอเธอเมื่อเดินทางกลับจากค้าขายที่ต่างแดน ดังตัวอย่าง

อ่านขุนไล่เป็นพ่อค้าหนุ่มรูปงามพบรักกับนางเอ๋เมีย
สาวสวยประจำหมู่บ้าน เขาสัญญาจะมาสู่ขอนางทันทีที่เดินทาง
กลับจากไปค้าขายต่างแดน

(อ่านขุนไล่. 2555 : 24)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า อาชีพพ่อค้าในสมัยก่อนเป็นอาชีพที่ต้องไปทำการ
ค้าขายในหมู่บ้านต่าง ๆ เป็นอาชีพที่ต้องพลัดพรากกับคนรักและบ้านเกิดของตน พ่อค้าต้องเดินทาง
ไปในที่ต่าง ๆ จึงต้องการเวลาในการเดินทางกลับบ้าน เพื่อสูก่อนรักของตน

นิทานเรื่อง นายเรือกับลูกจ้าง เล่าว่ามีนายเรือคนหนึ่งชอบโกงค่าจ้างของลูกเรือเป็น
นิสัย แต่นายเรือให้อาหารลูกจ้างไปพอกินตลอดทางระหว่างล่องในแม่น้ำอิรวดี ระยะทางต้องใช้
กาลเวลาสองถึงสามเดือน ดังตัวอย่าง

มีนายเรือผู้หนึ่งเป็นผู้ที่มีความละโมภ เขาโกงค่าจ้าง
คนเรือของเขาเป็นประจำ การเดินทางขึ้นล่องในแม่น้ำใช้เวลา
สองสามเดือน และค่าจ้างก็พิจารณาจ่ายกันสองสามเดือนต่อครั้ง
นายเรือจะให้อาหารลูกจ้างไปพอกินตลอดทาง นอกจากค่าจ้าง
เท่านั้น ที่จะจ่ายเมื่อการเดินทางได้เสร็จสิ้นไปแล้ว

(นายเรือกับลูกจ้าง. 2555 : 96)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ชายชาวเมียนมาร์มีอาชีพการเดินทางเรือ พวกเขาต้อง
ใช้ชีวิตและทำงานบนเรือที่แล่นไปในที่ต่าง ๆ การเดินทางครั้งหนึ่งต้องใช้เวลาสองถึงสามเดือน
ในระหว่างนั้นนายเรือต้องรับผิดชอบอาหารการกินของคนเรือและให้ค่าจ้างเมื่อการเดินทาง ครั้งนั้น
เสร็จสิ้นลง นายเรือกับลูกเรือมีฐานะเป็นเจ้านายและลูกน้อง แต่พวกเขาต้องใช้ชีวิตและทำงานในเรือ
ลำเดียวกันจนกว่าการเดินทางจะเสร็จสิ้นลง

สรุปได้ว่า ผู้ชายชาวเมียนมาร์นิยมประกอบอาชีพเป็นพ่อค้า พวกเขาเดินทางจากที่หนึ่งไปอีก
ที่หนึ่งเพื่อทำการค้าขายหรือเดินเรือค้าขายระหว่างเมืองต่าง ๆ ฉะนั้น การออกเดินทางครั้งหนึ่งต้อง
ใช้เวลานานพอสมควร การค้าขายเป็นอาชีพที่ไม่ได้อยู่กับบ้าน อาชีพการเดินทางเรือก็เช่นกัน

5. อาชีพรับจ้างและคนรับใช้

สังคมเมียนมาร์สมัยก่อนเป็นสังคมที่แบ่งชนชั้น นิทานบางเรื่องจึงสะท้อนให้เห็นถึง
อาชีพคนรับใช้ ส่วนคนที่ไม่มั่งร่ำรวยก็จะมีอาชีพรับจ้างทั่วไปเพื่อการดำรงชีวิต นิทานที่สะท้อนให้เห็นถึง
อาชีพคนรับใช้และคนรับจ้างมีอยู่ 2 เรื่อง ได้แก่ ห้าเกลอ และผู้เฒ่าในดวงจันทร์ ดังนี้

นิทานเรื่อง ห้าเกลอ เล่าว่ามีพี่น้องสี่คน พวกเขามีคนใช้ที่มีความสามารถคนหนึ่ง
คนใช้คนนี้ไม่ใช่คนใช้ธรรมดาทั่วไป ดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่ง มีพี่น้องสี่คนและคนรับใช้คนหนึ่ง คนรับใช้คนนี้
ไม่ใช่คนใช้โดยตรง เพราะมีความชำนาญรอบรู้และแข็งแรงกว่าทั้ง
สี่คนนั้นมาก เขาจึงค่อนข้างจะเป็นคนแนะนำและเป็นผู้นำของ
คนอื่น ๆ มากกว่าเป็นคนธรรมดา

(ห้าเกลอ. 2555 : 181)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนรับใช้ในความเข้าใจของคนทั่วไป คือ เป็นคนที่ไม่
มีความรู้ ไม่มีฐานะในสังคมและเป็นคนชนชั้นล่าง แต่คนรับใช้คนนี้กลับตรงกันข้าม เพราะหน้าที่ของ
เขาไม่ใช่ดูแลรับใช้ในชีวิตประจำวันของเจ้านาย แต่เขาเป็นคนรับใช้ที่ให้คำแนะนำแก่เจ้านายทั้งสิ้น
เพราะเขาเป็นคนที่มีความรอบรู้กว่าเจ้านาย ฉะนั้น ฐานะของเขาจึงต่างจากคนรับใช้ธรรมดาทั่วไป
ยังแสดงถึงการยอมรับว่า คนที่มีความสามารถย่อมมีชีวิตที่ดีและประสบความสำเร็จในการทำงาน

นิทานเรื่อง ผู้เฒ่าในดวงจันทร์เล่าถึงชายชราคนหนึ่ง ทำงานเลี้ยงชีพด้วยการ
รับจ้างตำข้าว นอกจากมีกระต่ายตัวหนึ่งที่คอยอยู่เคียงข้างแล้ว ชายชราไม่มีครอบครัวหรือเพื่อนฝูง
ใดเลย ดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่งมีชายชราอยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ทำงานเลี้ยงชีพ
ด้วยการรับจ้างตำข้าวโดยไม่มีเพื่อนฝูงเลยนอกจากกระต่ายแก่ ๆ
ตัวหนึ่งตลอดวันและในคืนเดือนหงาย ชายชราจะตำข้าวและมี
กระต่ายนั่งอยู่ข้าง ๆ คอยกินแกลบที่ชายชราโยนให้

(ผู้เฒ่าในดวงจันทร์. 2555 : 47)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชายชราไม่มีญาติใคร จึงทำงานรับจ้างตำข้าวให้คนใน
หมู่บ้าน อาชีพนี้เป็นอาชีพที่ทำคนเดียวได้ ชายชราที่มีตัวลำพังจึงสามารถประกอบอาชีพตำข้าวได้
ชายชราต้องอดทนกับความเบื่อหน่ายและความเหงา เพราะไม่มีเพื่อนให้คอยตลอดการทำงาน
นอกจากกระต่ายที่คอยกินแกลบที่ได้มาจากการตำข้าว ชายชราจึงรู้สึกเหงาในการทำงานและการใช้
ชีวิต

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงชาวเมียนมาร์สมัยก่อนมีอาชีพคนใช้และรับจ้าง
อาชีพพวกนี้เป็นอาชีพที่ต้องรับใช้คนอื่น ต้องช่วยคนอื่นทำงาน อาชีพคนใช้เป็นอาชีพที่ไม่มีเวลา
ส่วนตัวและเวลาของครอบครัว เพราะต้องคอยรับใช้เจ้านายอยู่ตลอดเวลา

6. หมอดู

นิทานเมียนมาร์ยังสะท้อนให้เห็นถึงอาชีพที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในสังคม
เมียนมาร์สมัยนั้น หมอดูเป็นอาชีพหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ เป็นความเชื่อที่เกี่ยวกับการทำนาย
โชคชะตาอนาคตการดูหมอดูถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตชาวเมียนมาร์

นิทานเรื่อง โทรแห่งเมืองพะโค เล่าว่ามีหนุ่มคนหนึ่งเดินทางไปยังเมืองพะโค หนุ่มคนนี้มีอาชีพเป็นหมอดู เขามีชื่อเสียงมากเพราะทำนายแม่นยำ จึงทำให้โหราจารย์ของเมืองนั้น อิจฉา ดังตัวอย่าง

ดังนั้นเขาจึงไปยังเมืองพะโค หาเลี้ยงชีพด้วยการเป็น
หมอดูจนมีชื่อเสียง ได้รับสมญาว่า “จอมแม่น” คือ ทำนายแม่นยำ
มากทีเดียว

การที่มีชื่อเสียงขึ้นเช่นนี้ทำให้โหราจารย์ของพระเจ้า
แผ่นดินเมืองพะโคอิจฉาหมอดูหน้าใหม่คนนี้มาก

(โอรแห่งเมืองพะโค. 2555 : 191)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า สังคมเมียนมาร์สมัยก่อนมีความเชื่อเกี่ยวกับการ
ทำนายดวงชะตา จึงมีอาชีพหมอดูเกิดขึ้น และในเมืองนี้มีโหราจารย์หลายท่าน สะท้อนให้เห็นว่า
ชาวเมียนมาร์ส่วนใหญ่เชื่อเรื่องการทำนายดวงชะตา ซึ่งเป็นเรื่องที่ปกติธรรมดาตามากสำหรับ
ชาวเมียนมาร์ จึงมีผู้ประกอบอาชีพหมอดูเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ นิทานเรื่อง โทรแห่งเมืองพะโค ยังกล่าวว่าในเมืองพะโคนี้มีโหราจารย์
ถึงหลายท่าน จึงมีความอิจฉาริษยาในการทำนายหรือการทำมาหากิน ดังตัวอย่าง

ในสมัยนั้นมีโหราจารย์ที่มีชื่อเสียงอีกคนหนึ่ง นับเป็น
คนที่สามในเมืองพะโค โหราจารย์คนนี้เป็นพระ

พระองค์นี้รู้สึกอิจฉานายจอมแม่นมาก และคิดที่จะ
ทำลายชื่อเสียงของนายจอมแม่นเสีย

(โอรแห่งเมืองพะโค. 2555 : 192)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า สังคมเมียนมาร์สมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์
เมืองเมืองหนึ่งมีโหราจารย์มากถึงสามคนและมีความอิจฉากันเกิดขึ้น สะท้อนให้เห็นว่า อาชีพนี้เป็น
อาชีพที่มีความแข่งขัน เพราะมีคนเชี่ยวชาญหลายคนประกอบอาชีพนี้ ในสังคมเมียนมาร์สมัยนั้น
แม้แต่พระก็สามารถทำนายดวงชะตาได้

สรุปได้ว่า สังคมเมียนมาร์สมัยก่อนมีอาชีพที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องดวงชะตา ผู้คนสามารถ
นำความเชื่อของคนในสังคมมาเป็นการประกอบอาชีพได้

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า การประกอบอาชีพที่ปรากฏในนิทานเมียนมาร์ส่วนใหญ่เป็น
อาชีพเกี่ยวกับเกษตรกรรม มีอาชีพทำนาทำสวน อาชีพหาปลา หมอดู เป็นต้น จากอาชีพทั้งหมดนี้ยัง
สะท้อนให้เห็นถึงถิ่นที่อยู่อาศัยที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพของชาวบ้านและความเชื่อของ
ชาวบ้านได้อย่างชัดเจน

3.1.3 การคมนาคม

การคมนาคมที่ปรากฏในนิทานเมียนมาร์ที่เห็นได้มากที่สุดมี 2 วิธี คือ ทางน้ำและทางบก นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงการคมนาคมที่ค่อนข้างยากลำบากของสังคมเมียนมาร์สมัยก่อน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทางน้ำ

ทางน้ำเป็นการเดินทางที่เห็นได้มากในสังคมเมียนมาร์สมัยก่อน เพราะหมู่บ้านชาวเมียนมาร์ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ทะเล และมีพ่อค้าที่เดินเรือค้าขายในที่ต่าง ๆ นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงการคมนาคมทางเรือมีอยู่ทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ นายเรือกับลูกจ้าง กษัตริย์เสวยกล้วย และชเวลิป ดังต่อไปนี้

นิทาน นายเรือกับลูกจ้าง เล่าว่ามีนายเรือและลูกเรือพวกหนึ่งแล่นเรือมาและแวะจอดที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ดังตัวอย่าง

*ในวันสุดท้ายของการเดินทางคราวหนึ่ง เรือได้แวะจอด
ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ตอนนั้นเป็นเดือนมกราคม น้ำในแม่น้ำเย็นเป็น
น้ำแข็ง*

(นายเรือกับลูกจ้าง. 2555 : 96)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์ใช้เรือเป็นยานพาหนะในการเดินทาง แต่ถ้าน้ำในแม่น้ำเย็นเป็นน้ำแข็ง เรือก็ไม่สามารถแล่นไปต่อได้ คนเรือจึงต้องแวะพักที่หมู่บ้านที่อยู่ใกล้แม่น้ำ นิทานสะท้อนให้เห็นว่า ในฤดูหนาว เมื่อน้ำในแม่น้ำกลายเป็นน้ำแข็งนั้น เป็นช่วงเวลาที่มียุโรปสรรคต่อการขนส่งทางเรือเป็นอย่างมาก

นิทานเรื่อง กษัตริย์เสวยกล้วย เล่าว่ามีมหาตเล็กคนหนึ่ง เขามีความลับที่ไม่อยากให้ใครรู้ จึงพายเรือออกไปกลางแม่น้ำ เพื่อหลีกเลี่ยงจากกลุ่มคน เพราะกลัวคนอื่นได้ยินคำพูดของเขา ดังตัวอย่าง

*เขาได้ลงเรือพายออกไปกลางแม่น้ำ แต่เขาก็คิดว่า
คน หาบปลาอาจจะได้ยิน เขาจึงเข้าไปในป่าช้า แต่คิดได้อีกว่า
ลับหรืออาจจะได้ยิน ในที่สุด เขาได้เข้าไปในโพรงต้นไม้ใหญ่*

(กษัตริย์เสวยกล้วย. 2555 : 179)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำ คนที่อาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำส่วนใหญ่จะมีเรือเป็นยานพาหนะ ตัวละครในนิทานจึงใช้เรือพายออกไปในแม่น้ำได้อย่างสะดวก เรือจึงเป็นยานพาหนะสำคัญของชาวบ้านที่ต้องพึ่งพาในการเดินทาง

นิทานเรื่อง ซเวลิป เล่าถึงหนุ่มที่ชื่อเกะ แม่ซื้อเรือให้เขาเพื่อจะได้ออกเดินทางไปค้าขายทางน้ำ เมื่อเรือยังออกจากฝั่งไม่ไกลนัก เขาก็ได้เห็นซเวลิปซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องของเขาแอบซ่อนตัวอยู่บนเรือ ดังตัวอย่าง

เมื่อเกะได้เรือแล้วก็ออกเดินทาง เมื่อเขาแล่นเรือไปได้สัก
สองสามไมล์ เกะก็ตั้งใจที่พบซเวลิปนอนหลับซ่อนตัวอยู่ในโพรงข้าง
เรือโดยขึ้นมาซ่อนตัวก่อนเรือจะออกจากฝั่ง

(ซเวลิป. 2555 : 185)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชายหนุ่มชาวเมียนมาร์สมัยก่อน ถ้ามีเรือเป็นของตนเองแล้ว เขาจะได้ออกเดินทางด้วยเรือเพื่อการประกอบอาชีพหรือติดต่อกับสังคมภายนอก เส้นทางน้ำเป็นเส้นทางที่สำคัญสายหนึ่งในการประกอบอาชีพของผู้ชายชาวเมียนมาร์

สรุปได้ว่า เส้นทางคมนาคมทางน้ำมีบทบาทสำคัญมากในสมัยนั้น ชาวเมียนมาร์มีหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำและทะเล พวกเขาจึงต้องอาศัยเส้นทางนี้เพื่อการทำมาหากินและติดต่อกับโลกภายนอก

2. ทางบก

ในสังคมสมัยก่อนยังไม่มีพัฒนาเหมือนสมัยนี้ เพราะฉะนั้นยานพาหนะที่ชาวบ้านใช้มากที่สุด คือ เรือ เกรียน เป็นต้น ถ้าเป็นคนที่ยากจนมากจึงต้องพึ่งสองเท้าของตนเอง นิทานที่สะท้อนให้เห็นถึงการเดินทางด้วยเท้ามีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ หม่องปอกกะเยียง และคนหูตึงดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง หม่องปอกกะเยียง เล่าว่ามีหนุ่มคนหนึ่งชื่อหม่องปอกกะเยียง เขาเพิ่งเรียนจบจากมหาวิทยาลัย เขาจะเดินทางไปยังเมืองตะโก้ง แต่เขาไม่มีเงินที่จะขี่ม้า จึงต้องเดินไปถึงเมืองตะโก้ง ดังตัวอย่าง

หม่องปอกกะเยียงออกจากมหาวิทยาลัยเพื่อกลับบ้าน
แต่เมื่อเขาเดินทางมาสักหน่อยหนึ่ง เขาก็ตัดสินใจว่าควรจะไปดู
ความมหัสจรรย์ของเมืองตะโก้งเสียก่อน

เมืองตะโก้งอยู่ไกลหลายไมล์ เขาไม่มีเงินจึงไม่สามารถจะ
หาม้าขี่หรือขึ้นเกรียนไปได้ จึงต้องเดินไป เขาเดินอยู่หลายวันแต่
เมืองตะโก้งก็ยังอยู่อีกไกล ถึงกระนั้นเขาก็ยังไม่เลิกล้มความตั้งใจ
แล้วในที่สุดเขาก็มาถึงจนได้

(หม่องปอกกะเยียง. 2555 : 68)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ในสมัยก่อนการคมนาคมไม่ได้สะดวกเหมือนสมัยนี้ สมัยนั้นต้องใช้แรงสัตว์ช่วยในการเดินทาง เช่น ขี่ม้า แต่ถ้าเป็นคนจนที่ไม่สามารถจ่ายค่าโดยสารได้

จึงต้องเดินทางด้วยสองเท้าของตน ในการเดินทางนั้น ต้องเดินหลายวันจึงจะถึงจุดหมายปลายทาง เป็นการเดินทางที่ต้องใช้เวลาและแรงกายเป็นอย่างมาก ดังนั้น ชาวเมียนมาร์ที่เดินเท้าไปยังเมืองต่าง ๆ จึงต้องแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ

นิทานเรื่อง คนหุงตัง เล่าว่ามีเณรน้อยของวัดแห่งหนึ่ง หลวงพ่อสั่งให้เณรน้อยเข้าไปในหมู่บ้านเพื่อบิณฑบาตยาเส้นมาให้ เณรน้อยจึงเดินเข้าไปในหมู่บ้าน ดังตัวอย่าง

“เณรน้อย จงเข้าไปในหมู่บ้าน ขอบิณฑบาตยาเส้นมาให้
หลวงพ่อลักหน้อย”

สมภารเอ่ยชื่อโยมเจ้าของบ้านบอกเณรน้อย ด้วยเหตุที่
เณรน้อยหุงตังจึงได้ยืนไม่ชัดเจนนัก

“ครับ...หลวงพ่อ” เณรน้อยรับคำ แล้วก็ห่มครองจีวรเดิน
เข้าไปในหมู่บ้าน

(คนหุงตัง. 2555 : 91)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า วัดตั้งอยู่นอกหมู่บ้าน เณรน้อยจึงต้องเดินเข้าไปในหมู่บ้าน เพราะหลวงพ่อกับเณรน้อยไปบิณฑบาต ในความเชื่อทางพุทธศาสนา การบิณฑบาตต้องเดินถือบาตรรับการถวายสิ่งของหรืออาหารจากชาวบ้าน ฉะนั้น เณรน้อยจึงต้องเดินเข้าไปในหมู่บ้าน แม้หมู่บ้านจะอยู่ห่างจากวัดแค่ไหนก็ตาม

สรุปได้ว่า วิถีชีวิตในสมัยก่อนยังไม่มีพัฒนาเหมือนสมัยนี้ ชาวบ้านทั่วไปมักเดินเท้าไปยังเมืองหนึ่งสู่อีกเมืองหนึ่งและต้องใช้เวลาานพอสมควร การเดินทางทางบกด้วยเท้าเป็นเรื่องเหนื่อยยากลำบาก

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์สะท้อนภาพการคมนาคมของชาวเมียนมาร์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ชาวบ้านเลือกใช้วิธีการเดินทางของพวกเขาไม่ได้ ถ้าอาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำก็ต้องใช้เรือเป็นยานพาหนะ แต่ถ้าอาศัยอยู่ที่พื้นที่ราบรื่นก็ขี่ม้า เดินด้วยเท้า เป็นต้น นิทาน เมียนมาร์สองเรื่องนี้ทำให้ผู้อ่านได้เห็นการคมนาคมในสังคมเมียนมาร์สมัยก่อนที่ค่อนข้างยากลำบาก

3.1.4 ลักษณะครอบครัว

ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนที่มีสายเลือดเดียวกันและอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันสมาชิกในครอบครัวมีบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ครอบครัวธรรมดาทั่วไปต้องประกอบด้วยสามี และภรรยาและขยายขนาดโดยการกำเนิดของลูกหลาน แต่ในสังคมยังมีลักษณะครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์อย่างเช่น ครอบครัวที่มีแต่แม่คอยเลี้ยงดูลูก ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ครอบครัวธรรมดา

ครอบครัวธรรมดา คือ ลักษณะของครอบครัวที่ประกอบด้วยพ่อแม่ลูกทั่วไป นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะครอบครัวธรรมดาทั่วไปที่เห็นได้มากที่สุดในสังคมเมียนมาร์มีทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ กำเนิดนางเงือก เต่าใหญ่ และนักขลุ่ยตัวเท่าหัวแม่มือดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง กำเนิดนางเงือก เล่าถึงครอบครัวชายชราคนหนึ่ง มีภรรยาและลูกสาวคนเดียวที่ชื่อซาทัว เธอมีรูปร่างหน้าตาที่สวยงามและผิวพรรณที่ผ่องใส ซาทัวยังเป็นลูกสาวที่คอยช่วยเหลือพ่อแม่ที่แก่ชรา ดังตัวอย่าง

นานมาแล้ว มีครอบครัวของชายชราประกอบด้วย เขา ภรรยาและลูกสาวคนเดียวชื่อ ซาทัวซาทัวเป็นเด็กสาวรูปร่างโสภา ผิวพรรณผุดผ่อง เธอมีผมยาวสลวยปกคลุมถึงแผ่นหลัง ซาทัวเป็นเด็กสาวร่าเริง ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เธอดูแลพ่อแม่ด้วยการทำงานบ้าน หุงหาอาหารให้พ่อแม่กิน ชายชราและภรรยาจึงรักลูกสาวคนเดียวของพวกเขามาก

(กำเนิดนางเงือก. 2555 : 73)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะครอบครัวของชายชราเป็นครอบครัวธรรมดาทั่วไป ครอบครัวนี้ประกอบด้วยพ่อแม่ลูก พ่อแม่ชรามีลูกสาวคอยดูแลเอาใจใส่เรื่องกิจวัตรประจำวัน ส่วนลูกสาวก็มีพ่อแม่ที่รักตนมาก ลักษณะครอบครัวชายชราเป็นครอบครัวที่เห็นได้มากในสังคม พวกเขาเป็นครอบครัวธรรมดาแต่เป็นครอบครัวที่มีความสุข เพราะสมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่กันเป็นอย่างมาก

นิทานเรื่อง เต่าใหญ่ เล่าว่ามีชาวประมงสามีภรรยาคนหนึ่ง มีลูกสาวคนหนึ่งชื่อ ขนิษฐา เธอเป็นผู้หญิงที่สวยงาม ดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่งมีชาวประมงสองคนผิวเมื่อย ทั้งสองมีลูกสาวรูปร่างงดงามคนหนึ่งชื่อ ขนิษฐา

(เต่าใหญ่. 2555 : 159)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะครอบครัวของชาวเมียนมาร์จะประกอบด้วยพ่อแม่ลูก พ่อแม่เลี้ยงดูลูกด้วยการประกอบอาชีพเป็นชาวประมง นิทานสะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวนี้เป็นครอบครัวธรรมดาซึ่งมีขนาดเล็กที่เห็นได้ทั่วไปในสังคมเมียนมาร์

นิทานเรื่อง นักขลุ่ยตัวเท่าหัวแม่มือ เล่าว่ามีสามีภรรยาชาวเมียนมาร์คนหนึ่ง มีลูกชายคนหนึ่งซึ่งเกิดมาไม่เหมือนเด็กปกติทั่วไป เพราะตัวของเขาเล็กกว่าเด็กทั่วไปเป็นอย่างมาก ดังตัวอย่าง

สมัยหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาคนหนึ่งอาศัยอยู่ในประเทศพม่าอยู่มาไม่นานก็มีลูกชายคนหนึ่ง แต่ลูกของเขาไม่ยก

เหมือนเด็ก ๆ ทั้งหลาย เพราะมีร่างกายเล็กเพียงเท่าหัวแม่มือของ
ผู้เป็นมารดาเท่านั้น

(นักขลุ่มตัวเท่าหัวแม่มือ. 2555 : 135)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวนี้ประกอบด้วยสามคนพ่อแม่ลูกซึ่งเป็น
ลักษณะครอบครัวธรรมดาทั่วไปที่ค่อนข้างสมบูรณ์ แต่ลูกชายมีร่างกายที่ไม่เหมือนเด็กคนอื่น ฉะนั้น
ในการใช้ชีวิตของพวกเขาจึงมีความแตกต่างกับครอบครัวทั่วไปเพราะความพิเศษของลูกชาย

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะครอบครัวธรรมดาของชาวเมียนมาร์ว่า
สมาชิกในครอบครัวต้องประกอบด้วยพ่อแม่ลูก พวกเขาเป็นครอบครัวธรรมดาทั่วไปที่เห็นได้มากใน
สังคมเมียนมาร์

2. ครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์

ครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ในนิทาน หมายถึง ครอบครัวที่มีแต่แม่เพียงคนเดียวเป็น
ผู้นำในครอบครัว สมาชิกครอบครัวประกอบด้วยแม่และลูก ๆ แม่ต้องเลี้ยงดูลูกด้วยตัวลำพัง นิทาน
เมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงครอบครัวในลักษณะดังกล่าวมีทั้งหมด 6 เรื่อง ได้แก่ อีกาทอง เจ้าชาย
วาสุกรี ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์ เด็กโง่ เต่าใหญ่ และสามพี่น้อง ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง อีกาทอง เล่าถึงแม่มีชายราคนหนึ่ง นางเป็นคนยากจนมาก นางมีลูก
สาวคนหนึ่งทั้งน่ารักและมารยาทดี ในหมู่บ้านยังมีแม่มีอีกคนซึ่งเป็นคนรวย นางกับลูกสาวเป็นคน
ที่ชอบอิจฉาคนอื่น ดังตัวอย่าง

นานมาแล้ว มีแม่มีชายราผู้หนึ่งเป็นคนจนมาก นางมี
ลูกสาวคนหนึ่ง เป็นเด็กน่ารักและมีกิริยามารยาทดี...

ในหมู่บ้านนี้มีแม่มีอีกคนหนึ่งเป็นคนรวย นางมีลูกสาว
เล็ก ๆ เหมือนกัน หากแต่เป็นคนละโมบและอารมณ์ร้าย สอง
แม่ลูกคู่นี้รู้สึกอิจฉาริษยาสองแม่ลูกที่มีนิสัยดีนั้นมาก เมื่อรู้ว่าสอง
แม่ลูกคู่นั้นได้ลาจากอีกาทอง สองแม่ลูกใจร้ายจึงคิดอยากได้บ้าง

(อีกาทอง. 2555 : 11-13)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ทั้งสองครอบครัวนี้เป็นครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์
ครอบครัวที่ไม่มีพ่อและแม่ครบถ้วน มีแต่แม่ที่เป็นคนเลี้ยงดูลูก ลักษณะครอบครัวของสองครอบครัวนี้
เหมือนกัน แต่ฐานะและการสั่งสอนลูกของแม่ทั้งสองมีความแตกต่างกัน ฉะนั้น นิสัยของลูกจึงมีความ
แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง นิสัยของลูกจะขึ้นอยู่กับคำสั่งสอนของพ่อแม่ และครอบครัวที่มีแต่แม่เลี้ยงดู
ลูกเพียงคนเดียวนั้นจะขึ้นอยู่กับแม่ ลูกที่มีมารยาทดีก็เป็นเพราะแม่มีการสั่งสอนดี ในทางตรงกันข้าม
ลูกที่มีอารมณ์ร้ายก็เป็นเพราะแม่มีนิสัยเช่นนี้ ดังตัวละครในนิทาน

นิทานเรื่อง เจ้าชายวาสูกรี เล่าว่ามีแม่มายชราคนหนึ่งมีลูกสาวสามคน นางจะมาเก็บมะเดื่อที่หล่นลงมาจากต้นที่อยู่ใกล้แม่น้ำ ดังตัวอย่าง

นานแสนนานมาแล้ว มีต้นมะเดื่อเก่าแก่ต้นหนึ่งอยู่ใกล้
แม่น้ำ และแม่มายชราผู้มีลูกสาวสามคนจะมาที่ต้นไม้นี้ทุก ๆ เช้า
เพื่อเก็บผลมะเดื่อที่ร่วงหล่นมาในตอนกลางคืน

(เจ้าชายวาสูกรี. 2555 : 19)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะของครอบครัวนี้เป็นครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ สมาชิกครอบครัวประกอบด้วยแม่กับลูกสาวสามคน ขาดพ่อเป็นผู้นำของครอบครัว แม่มายชราคอยเก็บมะเดื่อที่ตกไว้เพื่อนำกลับไปทำอาหารให้ลูกสาว จากนั้นสะท้อนให้เห็นว่า แม่ต้องรับผิดชอบหน้าที่ทั้งพ่อและแม่ ต้องเลี้ยงดูลูก ๆ ทั้งสามด้วยตัวลำพัง จึงมีการใช้ชีวิตที่ยากลำบาก

นิทานเรื่อง ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์ เล่าว่ามีแม่มายขายเนื้อคนหนึ่ง นางมีลูกชายคนเดียวที่ซื่อสัตย์มาก นางกับลูกชายอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ดังตัวอย่าง

มีคนขายเนื้อในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง หล่อนเป็นมายและมีลูก
ชายเพียงคนเดียว เรียกกันว่า “เจ้ากระดุกซี้เกียด” หรือ
“เจ้าสันหลังยาว” เพราะไม่ทำงานการอะไรเลย

(ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์. 2555 : 50)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวที่ขาดพ่อเป็นผู้นำนั้น คนเป็นแม่ต้องรับบทบาทหน้าที่ที่มหาากินเลี้ยงดูลูก แม่มายคนนี้ขายเนื้อในหมู่บ้านเพื่อเลี้ยงดูลูกชายคนเดียวของตน แต่ลูกชายเป็นคนซื่อสัตย์ ไม่สงสารแม่ที่ต้องทำงานคนเดียวเพื่อการอยู่รอดของครอบครัว นิทานสะท้อนให้เห็นถึงครอบครัวไม่สมบูรณ์เพราะขาดความอบอุ่นและความช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว

นิทานเรื่อง เด็กโง่ เล่าว่ามีแม่มายคนหนึ่ง ลูกชายของนางเป็นเด็กโง่ นางส่งลูกเข้าไปหาอาหารในป่า เด็กโง่คนนี้บังเอิญพบไก่ป่าตัวหนึ่ง จึงสั่งไก่ให้กลับบ้านตนและไปหาแม่เพื่อนำตัวให้แม่ทำอาหาร ดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่ง มีเด็กโง่คนหนึ่งถูกมารดาซึ่งเป็นหญิงมายส่งเข้า
ไปหาอาหารในป่า เขาได้ไปพบไก่ป่าตัวหนึ่งติดแร้วอยู่ หลังจากที
สั่งสอนให้ไก่ไปหามารดาและมอบตัวให้นางทำเป็นอาหารแล้ว เขา
ยังปล่อยไก่ออกจากแร้ว เมื่อมันหลุดออกมาได้มันก็บินหนีไปทันที

(เด็กโง่. 2555 : 83)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวนี้มีแค่สองคนแม่ลูกที่พึ่งพาอาศัยอยู่ด้วยกัน แม่สั่งให้ลูกชายซึ่งเป็นเด็กโง่เข้าไปหาอาหารในป่า ลูกชายทำตามคำสั่งของแม่แต่เขาหาอาหารไม่ได้

เพราะเขาเป็นเด็กที่ไม่เหมือนคนอื่น นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่า แม่ต้องหาเลี้ยงและคอยสั่งสอน ลูกชายที่โง่เขลาของตนอย่างเหนียวแน่นลำบาก

นิทานเรื่อง เต่าใหญ่ เล่าถึงชาวประมงคนหนึ่งได้แต่งงานใหม่กับแม่ม่ายที่มีลูกสาว หน้าตาซีเหร่คนหนึ่ง สองแม่ลูกนี้มีนิสัยที่ชอบบอจฉาวิชาคนที่สวยกว่าและดีกว่าตน ดังตัวอย่าง

ต่อมาชาวประมงได้แต่งงานใหม่กับแม่ม่ายลูกติดคนหนึ่ง
ลูกสาวของแม่ม่ายนั้นหน้าตาซีริ้ว เต็มไปด้วยรอยฝีดาษ ทั้งแม่และ
ลูกพากันอิจฉาวิชชา เพราะเห็นว่าสวยกว่าและสุขภาพเรียบร้อย
มีใจเมตตากรุณา ส่วนทั้งสองนั้นเป็นคนโลก

(เต่าใหญ่. 2555 : 161)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวนี้ประกอบด้วยพ่อแม่ลูกก็จริง แต่เป็น ครอบครัวที่สร้างใหม่ ส่วนพ่อเป็นพ่อเลี้ยงของลูก แม่ลูกคู่นี้เป็นแม่ลูกที่ชอบบอจฉาคนอื่น เห็นคนอื่น ดีกว่าตนไม่ได้ และยังเป็นคนที่มีความโลภมาก สะท้อนให้เห็นว่า แม่เป็นแบบอย่างของลูก ถ้าแม่มี นิสัยไม่ดี ลูกก็จะเลียนแบบแม่ดังตัวละครในนิทาน

นิทานเรื่อง สามพี่น้อง เล่าว่ามีแม่ม่ายคนหนึ่ง นางมีลูกสาวสามคน วันหนึ่งนางได้ไป งานเลี้ยงฉลองในหมู่บ้าน นางจึงกำซบลูก ๆ ทั้งสามว่า อย่าเปิดประตูกับใครตอนแม่ไม่อยู่ ดังตัวอย่าง

นานมาแล้ว มีหญิงม่ายคนหนึ่ง นางมีลูกสาวกำลังอยู่ใน
วัยแรกรุ่นสามคน วันหนึ่ง หญิงม่ายได้รับเชิญจากหัวหน้าบ้านให้ไป
ร่วมฉลองในหมู่บ้าน ก่อนจะออกจากบ้านหญิงม่ายได้กำซบกำล็บ
ลูกสาวทั้งสามคนว่า ยามค่ำคืนแม่ไม่อยู่บ้านให้ปิดประตูลงกลอน
ให้แน่นหนาแล้วพลัดเปลี่ยนกันอยู่เวรยาม หากมีเสียงเรียกยามค่ำ
คืนอย่าเปิดประตูโดยเด็ดขาด เพราะมีเสือแก่เจ้าเล่ห์ตัวหนึ่งเที่ยว
เดินป้วนเปี้ยนอยู่แถวนี้

(สามพี่น้อง. 2555 : 85)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า แม่ม่ายคนนี้ต้องทำหน้าที่ทั้งพ่อและแม่ นางต้องไป ร่วมงานในหมู่บ้านและต้องคอยเป็นห่วงเป็นใยลูกสาวทั้งสามที่เฝ้าบ้าน ถ้าเป็นครอบครัวสมบูรณ์พ่อ ต้องทำหน้าที่ไปงานสังสรรค์ต่าง ๆ ส่วนแม่จึงอยู่บ้านทำงานบ้านและคอยเลี้ยงดูลูก

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์นี้ ส่วนใหญ่เป็น ครอบครัวแม่ม่ายที่คอยเลี้ยงดูลูก เป็นครอบครัวที่ผู้หญิงเป็นผู้นำในครอบครัว พวกเขาต้องทำหน้าที่ ทั้งพ่อและแม่ ต้องทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน และนิทานยังสะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงชาวเมียนมาร์ สมัยนั้นไม่นิยมแต่งงานใหม่

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะครอบครัวชาวเมียนมาร์ได้อย่างชัดเจน ครอบครัวธรรมดาจะประกอบด้วยพ่อแม่ลูกอาศัยอยู่ด้วยกัน ถ้าเป็นครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์นั้นเป็นครอบครัวที่มีผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองเพียงคนเดียว

3.2 ความเชื่อ

ความเชื่อคือสิ่งที่มนุษย์เอาใจไปยึดมั่นกับมัน เชื่อว่าสิ่งนั้น ๆ ทำให้เราเจริญก้าวหน้า เชื่อว่าเป็นสิ่งที่ทำแล้วดี นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยนั้นสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อต่าง ๆ ที่ปรากฏในสังคมเมียนมาร์สมัยก่อน นิทานอาเซียนสะท้อนภาพความเชื่อในสังคมเมียนมาร์สมัยก่อนมีอยู่ 2 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อดั้งเดิม และความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 ความเชื่อดั้งเดิม

ในสมัยก่อนสังคมยังไม่ได้รับการพัฒนาเหมือนสมัยนี้ มนุษย์ยังไม่สามารถอธิบายหรือพิสูจน์เรื่องที่เกิดขึ้นในรอบตัวได้ เช่น ไสยศาสตร์ ผี ดวงชะตา เป็นต้น และสิ่งที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้เหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์หวาดกลัว จึงทำให้มนุษย์เกิดความเชื่อบนความหวาดกลัวขึ้นมา สังคมเมียนมาร์สมัยก่อนจึงมีความเชื่อต่าง ๆ เกิดขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับผีแค้นและผี

ผีแค้นหรือนต์เป็นผีบรรพบุรุษของชาวเมียนมาร์ ลักษณะกึ่งผีกึ่งเทวดา ชาวเมียนมาร์มีความเชื่อเกี่ยวกับผีแค้นมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบันนี้ ชาวเมียนมาร์ยังมีความเชื่อเรื่องผีทั่วไป นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับผีทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ ไข่ฟองใหญ่ กระต่ายพระนาง ซเวลิป และอ้ายจุนใส ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง ไข่ฟองใหญ่ เล่าถึงเด็กชายคนหนึ่งมาอยู่ที่แห่งหนึ่งซึ่งมีศาลผีแค้นที่ทรุดโทรมตั้งอยู่ เขาจึงเอาอาหารสังเวยผีแค้น เมื่อผีได้กินเครื่องสังเวยที่เขานำมาให้ ก็กลายเป็นร่างมนุษย์ได้ ดังตัวอย่าง

*เด็กชายมาถึงยังที่แห่งหนึ่งซึ่งมีศาลผีแค้นตั้งอยู่ ศาลนี้ได้
ถูกละเลยทรุดโทรม เขาจึงคิดว่า นี่เป็นผีแค้นที่กำลังอดอยากและ
จะต้องหิวโหยเหมือนตัวเรา*

*เมื่อคิดเช่นนี้แล้ว เขาก็เอาอาหารสังเวยผีแค้น เมื่อผีแค้น
ได้กินเครื่องสังเวยแล้วก็กลายเป็นมนุษย์*

(ไข่ฟองใหญ่. 2555 : 81)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เด็กชายมองเห็นศาลผีแค้นที่ทรุดโทรมจึงรู้ได้ทันทีว่าเป็นผีแค้นที่กำลังอดอยากเพราะไม่มีคนเอาเครื่องสังเวยมาให้ ผีแค้นเป็นผีที่เขาคุ้นเคย เขาจึงรู้ว่าผีแค้นในศาลนี้อดอยาก ลักษณะผีแค้นในตอนนี้ก็เหมือนมนุษย์ที่ต้องกินอาหารเพื่อประทังชีวิต เด็กชาย

เป็นคนดีและเป็นคนที่ไม่กลัวผีแน่ต สะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์ไม่กลัวผีแน่ตเพราะเชื่อว่าผีแน่ตไม่ทำร้ายคน

นิทานเรื่อง กระจ่ายพระนาง เล่าว่าตัวละครกระจ่ายได้ไปที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง มันได้เห็นชาวบ้านเอากล้วยมาเช่นผีและกำลังทำพิธีรำผีแน่ตอยู่ ดังตัวอย่าง

กระจ่ายได้ไปยังหมู่บ้านแห่งหนึ่ง มันเหลียวดูไปรอบ ๆ
เห็นพวกชาวบ้านกำลังทำพิธีรำผีแน่ตกันอยู่ พวกชาวบ้านนำเอากล้วยมาเช่นผีแน่ตด้วย

(กระจ่ายพระนาง. 2555 : 147)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านชาวเมียนมาร์มีความเชื่อเกี่ยวกับผีแน่ต พวกเขาจับถือผีแน่ตจึงทำพิธีกรรมรำผีแน่ตและมีเครื่องเซ่นให้ผีแน่ตด้วย ความเชื่อนี้เป็นความเชื่อของชาวบ้านในหมู่บ้านแห่งนี้ซึ่งเห็นได้ว่าพวกเขาทั้งหมดมีความเชื่อเรื่องผีแน่ตเหมือนกัน ไม่ใช่ความเชื่อส่วนบุคคลเท่านั้น แต่เป็นความเชื่อในหมู่บ้าน พวกเขาจึงทำพิธีรำผีแน่ตร่วมกันในหมู่บ้าน

นิทานเรื่อง ขวेलิป เล่าถึงเรือลำหนึ่งที่ถูกลมพายุพัดกระหน่ำและมาติดอยู่ที่เกาะแห่งหนึ่ง เกาะแห่งนี้เต็มไปด้วยผีดิบและพวกยักษ์ร้ายมากมาย เมื่อพายุฝนหยุดลง พวกลูกเรือได้ลงไปหาน้ำจืดที่เกาะแห่งนี้ พวกผีดิบจึงแปลงร่างเป็นมนุษย์เมื่อเห็นลูกเรือ ดังตัวอย่าง

เมื่อเรือแล่นมาได้ไม่กี่วันก็ถูกลมพายุกระหน่ำ พาเรือไปติดอยู่ที่เกาะแห่งหนึ่ง บนเกาะนี้เต็มไปด้วยพวกภูตผีซึ่งเป็นพวกผีดิบชอบกินคน

พอลมสงบพวกกะลาสีเรือก็ขึ้นไปบนเกาะเพื่อหาน้ำจืด พวกภูตผีเห็นเข้าก็แปลงกายเป็นสาวสวยออกมาต้อนรับ พวกกะลาสีและกะไม่รู้ว่าเป็นพวกภูตผีก็หลงชอบ

(ขวेलิป. 2555 : 185)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า สังคมเมียนมาร์เป็นสังคมที่มีความเชื่อเรื่องผีดิบและยักษ์ร้าย ผีดิบพวกนี้สามารถแปลงร่างเป็นมนุษย์ได้ พวกเขามีพื้นที่เฉพาะของตนเอง และจับมนุษย์ที่ผ่านเข้ามาในพื้นที่นั้นมาเป็นอาหาร นี่เป็นแหล่งที่มาของอาหารพวกยักษ์ร้าย เพราะพวกเขามีความสามารถเหนือมนุษย์ซึ่งแปลงร่างคนได้ ฉะนั้น มนุษย์จึงตกเป็นเหยื่อของพวกเขาง่ายดาย

นิทานเรื่อง อ้ายขุนไล่ เล่าว่ามีพ่อค้าหนุ่มคนหนึ่งชื่อ อ้ายขุนไล่ เขามีคนรักที่ชื่อนางเอีเมียด เขาสัญญากับนางว่าถ้ากลับมาจะขอนางแต่งงาน แต่นางกลับเสียชีวิตไปก่อน นางจึงกลายเป็นผีและเฝ้ารอคนรักกลับมา เมื่ออ้ายขุนไล่กลับมาและได้รู้ว่านางเป็นผีจึงรู้สึกหวาดกลัวและหาวิธีต่าง ๆ เพื่อหนีออกจากนาง ดังตัวอย่าง

อายุนุไล่กลับมาถึงก็รีบตรงไปหาคนรักที่บ้าน ระหว่างทางแม้จะมีชาวบ้านแจ้งข่าวการตายของนางเอ้เมียดให้ทราบ แต่เขาก็ไม่เชื่อ อายนุไล่เห็นนางเอ้เมียดนั่งคอยอยู่บนเรือน จึงเข้าไปกอดด้วยความคิดถึง แต่ทันใดนั้นใบหน้าอันสวยงามของนางก็กลายเป็นใบหน้าที่บวมอืดเน่าเฟะ อายนุไล่ตกใจกลัว คิดหาทางหนี จึงแกล้งทำยาตกใต้ถุนบ้านหวังจะหนีลงเรือน แต่นางกลับแลบลิ้นยาวยึดเก็บมาส่งคืนให้อายนุไล่เห็นดังนั้นจึงทำทีขอเข้าห้องน้ำแล้วถือโอกาสวิ่งหนีลงเรือนไป ผีนางเอ้เมียดรู้ทันจึงไล่ตามหลังมา ทั้งสองย้อยู่ด้วยกันอยู่นานจนอายุนุไล่หมดแรงถึงแก่ความตาย

(อายุนุไล่. 2555 : 25)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์เชื่อว่าถ้าคนตายแล้วจะกลายเป็นผี นางเอ้เมียดเป็นผีที่ยังไม่หลุดพ้นเพราะนางยังรอคนรักกลับมา ถ้ากลายเป็นผีแล้วก็จะมีหน้าตาน่ากลัว และผีมีความสามารถพิเศษซึ่งความสามารถพิเศษเหล่านี้ทำให้คนเกิดความหวาดกลัว แม้กระทั่งคนที่เคยรักกันมากก็ตาม อายนุไล่จึงหาวิธีต่าง ๆ เพื่อหนีออกจากนางเอ้เมียด ผีนางเอ้เมียดทำให้ชาวบ้านและคนรักรู้สึกหวาดกลัว ทำให้ชีวิตปกติของพวกเขาเกิดความวุ่นวายจนกระทั่งเสียชีวิต

สรุปได้ว่า ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องผีเน่ตหรือเน่ต มีการทำพิธีไหว้ผีเน่ตและนำเครื่องสังเวยให้ผีเน่ตกิน เป็นความเชื่อที่นับถือผีเน่ต และชาวเมียนมาร์ยังเชื่อว่าถ้า คนตายแล้วจะกลายเป็นผีที่มาหลอกหลอนคน ผีชนิดนี้จึงทำให้คนรู้สึกหวาดกลัว

2. ความเชื่อเรื่องเวทมนตร์คาถา

ชาวเมียนมาร์เชื่อเรื่องเวทมนตร์คาถาเหมือนที่เชื่อเรื่องผีซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมที่เหนือการพิสูจน์ เวทมนตร์ คือ ถ้อยคำที่ศักดิ์สิทธิ์มีพลังอำนาจที่สามารถนำมาช่วยเหลือคนหรือทำร้ายคนได้ นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องเวทมนตร์คาถาทั้งหมดมี 3 เรื่อง ได้แก่ จระเข้เนรคุณ นายหัว และอายุนุไล่ ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง จระเข้เนรคุณ เล่าว่า ชาวประมงชราคนหนึ่งเลี้ยงดูจระเข้ตัวหนึ่งราวกับลูกแท้ ๆ ของตน เมื่อจระเข้โตขึ้น มันคิดจะกินพ่อเลี้ยงของตนเอง ชายชราจึงสวดมนต์และขอให้เกิดเป็นหมอเวทมนตร์เพื่อเกิดมาฆ่าจระเข้เนรคุณตัวนี้ ดังตัวอย่าง

“นี่ทำให้ดีลูกของพ่อ ว่าฉันนี้เป็นพ่อของเจ้านะ” ชายชรา

อ้อนวอน

“ฉันจะกินแกละ” จระเข้ไม่ฟังเสียง

“ขอให้ฉันได้สวดมนต์สักหน่อยเถิด” ชาวประมงขอร้อง
เมื่อพระเจ้าอนุญาต ชายชราจึงเริ่มสวดมนต์

“ข้าพเจ้าขอบอกกล่าวว่า ข้าพเจ้าไม่มีความผิดและ
ไม่สมควรที่จะตาย หากเป็นไปได้ ขอให้ข้าพเจ้าได้ไปเกิดเป็น
หมอเวทมนตร์ และขอให้ข้าพเจ้าได้ฆ่าพระเจ้าในนครคุณตัวนี้ให้จงได้...
เอาละ ฉันพร้อมแล้ว”

(พระเจ้าในนครคุณ. 2555 : 16)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์มีความเชื่อเรื่องเวทมนตร์ จระเข้
เปรียบเสมือนมนุษย์ที่นครคุณ ชายชราเชื่อว่าเวทมนตร์สามารถทำให้เขาได้แก้แค้นพระเจ้าได้จึง
สวดมนต์และขอให้เกิดมาเป็นหมอเวทมนตร์ในชาติหน้า เพราะหมอเวทมนตร์สามารถทำตามอย่างใจ
ปรารถนา เป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษ และความเชื่อเรื่องสวดมนต์คือความเชื่อเหนือธรรมชาติ
ซึ่งทำให้มนุษย์เกิดความหวังได้

นอกจากนี้ นิทานเรื่องพระเจ้าในนครคุณยังเล่าถึงชาวประมงชราได้เกิดมาเป็นคนที่
มีความรู้ด้านเวทมนตร์คาถา เขาไปที่ริมแม่น้ำและสิ่งไม้เท้าวิเศษของเขาว่า ให้พระเจ้าเมฆฝนที่นครคุณ
มาที่นี่ และเจ้าเมฆฝนก็ได้ยินจริง ๆ ดังตัวอย่าง

ช่างชาวประมงชายชราได้มาเกิดใหม่มีอายุสิบหกปี เป็น
คนมีความรู้ทางเวทมนตร์คาถา ตามบ้านเมืองแถบนั้นรู้จักและได้
ยินเรื่องพระเจ้าเมฆฝนกันดี และต่างก็คิดว่าเมฆฝนได้หายหลบหน้า
หลบตาไปนาน โดยไม่รู้ว่าเมฆฝนได้กลายเป็นคนแล้ว
หมอเวทมนตร์หรือชาวประมงที่เกิดใหม่ต้องการพิสูจน์ไม้เท้าตีน้ำ
ครึ่งหนึ่ง พลังลี้ลับว่า

“เมฆฝนมาที่นี่เดี๋ยวนี้”

แม้ว่าจะเป็นระยะทางที่ไกลหลายสิบล้านจากที่ตรงนั้นไป
ถึงบ้านของพ่อค้า (เมฆฝนที่กลายเป็นคน) ก็ตาม แต่เมฆฝนก็ได้ยิน
คำสั่งนั้นและรู้แน่ชัดว่าเป็นคำสั่งของชาวประมงซึ่งจะฆ่าเขาใน
ไม่ช้า

(พระเจ้าในนครคุณ. 2555 : 17)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวประมงชราที่กลับชาติมาเกิดใหม่นั้น ได้เป็น
หมอเวทมนตร์ดังที่ตนปรารถนาไว้ เขามีความรู้ด้านคาถาเวทมนตร์ เขาจึงสามารถสืบสวนเรื่องราว
ของพระเจ้าเมฆฝนที่นครคุณได้ ชายชราไม้เท้าวิเศษที่มีเวทมนตร์ ฉะนั้น จระเข้ในนครคุณไม่สามารถ

หลีกเลี่ยงจากเวทมนตร์คาถาวิเศษ ความรู้ด้านเวทมนตร์คาถาส่งผลให้ชายชราสมหวัง และความเชื่อเรื่องนี้ทำให้เขาได้มีวันแก้แค้นความแค้นที่ข้ามภพข้ามชาตินี้ได้สำเร็จ

นิทานเรื่อง นายหัว เล่าถึงนายหัวคนหนึ่งได้อยู่กับยักษ์มาหลายเดือน พวกยักษ์รักนายหัวคนนี้มาก จึงสอนเวทมนตร์คาถาให้นายหัว ต่อมานายหัวได้ใช้เวทมนตร์ที่ยักษ์สอนให้ไปใช้ในการสู้ของพระธิดาของเมืองเมืองหนึ่ง ดังตัวอย่าง

นายหัวจึงอาศัยอยู่กับพวกยักษ์ด้วยความเป็นสุขอยู่หลายเดือน พวกยักษ์รักนายหัวมากช่วยสอนมนตร์ให้ท่องจำ...

นายหัวได้อาถรรพ์ยานต์ออกมา พลังร้ายเวทมนตร์คาถาที่ยักษ์สอนให้

ทันใดนั้นก็มึนทรม้าอาวูครบมือพันคนออกมาจากถ้ำ ยานต์และเข้าล้อมพระราชวังไว้ พระเจ้าแผ่นดินไม่มีทางเลือก ต้องยอมปฏิบัติตามข้อเสนอ นายหัวจึงได้เป็นเจ้าของและได้แต่งงานกับพระธิดา

(นายหัว. 2555 : 76-77)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า นายหัวสามารถใช้เวทมนตร์ที่ยักษ์สอนให้นำมาเป็นอาวุธ นายหัวไม่มีอะไรเลยนอกจากเวทมนตร์คาถา แต่เวทมนตร์คือทุกสิ่งทุกอย่าง เวทมนตร์คาถาเป็นคำที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ ฉะนั้น นายหัวจึงสามารถขอสิ่งที่เขาต้องการ เวทมนตร์คาถาทำให้นายหัวเป็นคนพิเศษและโชคดี เพราะเขาได้แต่งงานกับเจ้าหญิงในที่สุด

นิทานเรื่อง อ้ายขุนไล่ เล่าถึงหญิงสาวสองคนได้พบอ้ายขุนไล่นอนตายอยู่บนถนนระหว่างเดินหาเปลือกไม้เพื่อนำมาย้อมผ้า หญิงสาวใช้เวทมนตร์ชุบชีวิตอ้ายขุนไล่ให้ฟื้นขึ้นมาดังตัวอย่าง

รุ่งขึ้นมีหญิงสาวกะเหรี่ยงสองคนเดินหาเปลือกไม้เพื่อนำไปย้อมผ้า ทั้งสองเห็นอ้ายขุนไล่นอนตายอยู่เกิดหลงรักจึงใช้เวทมนตร์ชุบชีวิตให้ฟื้น อ้ายขุนไล่อยากตอบแทนบุญคุณจึงขอติดตามรับใช้หญิงทั้งสอง

(อ้ายขุนไล่. 2555 : 26)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า หญิงสาวสองคนนี้มีความสามารถพิเศษเรื่องเวทมนตร์คาถา พวกเขาสามารถใช้เวทมนตร์ช่วยคนที่ตายไปแล้วฟื้นขึ้นมาได้ นิทานสะท้อนให้เห็นว่าชาวเมียนมาร์เชื่อเรื่องเวทมนตร์ เพราะเวทมนตร์ทำให้มนุษย์มีความหวัง มนุษย์เป็นพวกที่เกรงกลัวความตาย ฉะนั้น ถ้ามีเวทมนตร์ที่สามารถช่วยชีวิตได้ก็เป็นเรื่องที่ดี เพราะความตายจะไม่น่ากลัวอีกต่อไป

สรุปได้ว่า ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนเชื่อเรื่องเวทมนตร์คาถา จึงมีเรื่องการใช้เวทมนตร์ปรากฏในนิทานเมียนมาร์ เวทมนตร์ คือ ความสามารถพิเศษที่เหนือธรรมชาติ สามารถนำมาใช้ตอนที่ตนเองอยากได้สิ่งที่ปรารถนาและสามารถช่วยชีวิตคนได้

3. ความเชื่อเกี่ยวกับโชค

ชาวเมียนมาร์มีความเชื่อเกี่ยวกับโชค เชื่อว่าสิ่งที่บังเอิญเกิดขึ้นนั้นเป็นเพราะโชคดีหรือโชคร้ายของตน และเชื่อว่าบางสิ่งที่อัปมงคลนั้นสามารถนำโชคร้ายมาสู่ตนได้ นิทานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องโชคมีทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ สายรุ้งแห่งความรัก นายหัว และขโมยกับหม้อทองดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง สายรุ้งแห่งความรัก เล่าว่ามีเจ้าหญิงองค์หนึ่งประสูติในป่าช้าจึงไม่สามารถเข้าไปอยู่ในวังพระนครได้ เจ้าหญิงจึงต้องสร้างวังของตนเองอยู่ใกล้ ๆ ป่าช้าแห่งนี้ดังตัวอย่าง

อย่างไรก็ตาม เจ้าหญิงก็ได้เข้าสู่พระนคร ทั้งนี้เพราะเจ้าหญิงประสูติในป่าช้า เชื่อกันว่าหากนำเข้าวังไปก็จะเกิดโชคร้าย ดังนั้น พระราชาจึงโปรดให้สร้างวังขึ้นใกล้ ๆ ป่าช้าแห่งนั้น ภายหลังจึงมีบ้านเรือนล้อมรอบวัง ซึ่งต่อมาเรียกกันว่า “ตันลา”

(สายรุ้งแห่งความรัก. 2555 : 33)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์มีความเชื่อเรื่องโชค เชื่อว่าป่าช้าเป็นที่อัปมงคล เพราะฉะนั้น เจ้าหญิงที่ประสูติในป่าช้าจึงไม่สามารถเข้าไปอยู่ในพระราชวังในพระนครได้ เพราะกลัวเจ้าหญิงจะนำโชคร้ายไปสู่พระนคร ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนเชื่อว่าคนที่เกิดในป่าช้าซึ่งเป็นที่ที่อัปมงคลนั้น คือ คนที่เกิดมาพร้อมกับความโชคร้าย และพวกเขาสามารถนำโชคร้ายนั้นไปสู่คนอื่นได้เช่นกัน ความเชื่อนี้เป็นเรื่องที่เข้มงวดมากในสมัยนั้น ถึงแม้จะเป็นเจ้าหญิงก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

นิทานเรื่อง นายหัว เล่าว่า มีเรือลำหนึ่งที่ไม่สามารถแล่นไปต่อได้เพราะไม่มีลมพอปวกคนเรือจึงเชื่อว่าเป็นเพราะนายหัวซึ่งมีรูปร่างผิดปกติที่ไม่เหมือนมนุษย์คนนี้นำโชคร้ายมาสู่ดังตัวอย่าง

ภายหลังจากหมดพายุแล้ว เรือก็หยุดนิ่งลอยล้าอยู่เพราะไม่มีลมพอที่จะใช้ใบได้ พวกคนเรือพากันตั้งข้อสงสัยคิดว่า ที่เกิดเหตุเช่นนี้เพราะนายหัวซึ่งมีรูปร่างผิดปกติเป็นต้นเหตุนำโชคร้ายมาให้ และพากันคิดจะโยนนายหัวลงทะเลไป

(นายหัว. 2555: 75)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนที่มีรูปร่างที่ผิดปกตินั้นเป็นคนที่สามารถนำโชคร้ายมาให้คนอื่นได้ นายหัวเป็นคนที่ไม่เหมือนคนธรรมดาทั่วไป พวกคนเรือจึงเชื่อว่า เขาเป็นคนที่นำ

โซคร้ายมาสู่ จึงคิดจะโยนนายหัวลงในทะเล พวกคนเรือเชื่อเรื่องโชค พวกเขาจึงไม่คิดว่า เรือไม่สามารถแล่นไปต่อได้นั้นเป็นเพราะช่วงหลังหมดอายุ ไม่มีลมพอให้เรือจะแล่นไปต่อได้ ดังนั้น นายหัวจึงเป็นคนโชคร้ายเพราะความเชื่อผิด ๆ ของพวกคนเรือ ไม่ใช่เพราะรูปร่างหน้าตาของตนเอง

นิทานเรื่อง ขโมยกับหม้อทอง เล่าว่า มีสามีภรรยาที่ยากจนคู่หนึ่งทีเก็บพินขาย สามีชรา รู้สึกเหนื่อยมากกับการเก็บพิน เขาอยากเป็นคนรวย ภรรยาจึงปลอบใจสามีว่าถ้ามีโชคลาภ พวกเขาก็มีโอกาสพบหม้อทองได้ ดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่งมีสามีภรรยาอยากจนคู่หนึ่งนั่งพักอยู่ที่ต้นมะขาม
นอกหมู่บ้าน สามีผู้ชราได้พูดกับภรรยาว่า
“ฉันรู้สึกเหนื่อยเหลือเกินที่ต้องมาเก็บพินอย่างนี้
ฉันอยากเป็นคนรวย”
“อย่าคิดวุ่นวายไปเลย” ภรรยาพูดขึ้น “ถ้าโชคเรายังมีอยู่
เราก็อาจพบทองสักหนึ่งฝั่งอยู่ในดิน”

(ขโมยกับหม้อทอง. 2555 : 173)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์เชื่อเรื่องโชคลาภ ภรรยาจึงปลอบใจสามีว่าถ้ายังมีโชคอยู่พวกเขาก็เป็นคนรวยได้ โชค คือ สิ่งที่ไม่มองไม่เห็นและเป็นสิ่งที่ให้ความหวังกับมนุษย์ ภรรยาจึงพูดว่า ถ้าโชคยังมีอยู่พวกเขาอาจบังเอิญพบหม้อทองและกลายเป็นคนรวยได้ นิทานสะท้อนให้เห็นว่า มนุษย์มักฝากความหวังในเรื่องที่ไม่อาจเป็นไปได้ไว้กับโชคลาภ และนำเรื่องโชคมาปลอบใจตนเองอย่างตัวละครในนิทาน

สรุปได้ว่า ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนเชื่อเรื่องโชค มีมนุษย์ที่เป็นคนอับมงคล อย่างเช่น เจ้าหญิงที่เกิดในป่าช้า และนายหัวที่มีรูปร่างผิดปกติ และเชื่อว่าพวกเขาเป็นคนที่นำโชคร้ายมาสู่คนอื่น ชาวเมียนมาร์ยังเชื่อเรื่องโชคลาภและฝากความหวังไว้กับโชคซึ่งหวังว่าโชคจะนำความร่ำรวยมาสู่อย่างคิดไม่ถึง

4. ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์

ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์หรือการทำนายดวงชะตา เชื่อว่าปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นสามารถบ่งบอกถึงโชคชะตาของบ้านเมืองได้ล่วงหน้า ชาวเมียนมาร์ ยังเชื่อเรื่องการทำนายดวงชะตาของมนุษย์นิทานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์มีอยู่ 2 เรื่อง ได้แก่ โหรแห่งเมืองพะโค และกำเนิดนางเงือก ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง โหรแห่งเมืองพะโค เล่าว่ามีโหราจารย์คนหนึ่งตรวจดวงชะตาของลูกชายที่เกิดใหม่ ตามดวงดาว พบว่า ลูกชายคนนี้จะเป็นคนที่ดีดลื่นพ่อแท้ ๆ ของตนเอง ท่านโหรคนนี้จึงเอาลูกชายไปทิ้งในแม่น้ำ ดังตัวอย่าง

โหราจารย์ของพระเจ้าแผ่นดินเมืองพะโคได้ตรวจดวง
ชะตาบุตรชายที่เกิดใหม่ ตามดวงดาวกล่าวว่า ต่อไปเบื้องหน้าบุตร
คนนี้จะตัดสิ้นบิดาของเขาเอง

ดังนั้น ท่านโหราจึงเอาลูกไล่หม้อลอยไปในแม่น้ำอิรวดี โดย
คิดว่าหม้อนั้นคงจะลอยออกทะเลแล้วก็จมหายไป แต่หาได้
เช่นนั้นไม่

(โหรแห่งเมืองพะโค. 2555 : 190)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า สังคมเมียนมาร์สมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องการทำนาย
ตามโหราศาสตร์ชาวเมียนมาร์เชื่อเรื่องการทำนายดวงชะตาของมนุษย์ที่เกิดใหม่จากปรากฏการณ์ของ
ดวงดาว โหราจารย์ตรวจดวงชะตาของลูกแล้วตัดสินใจจะฆ่าลูกก่อนที่ลูกจะมาฆ่าตนเอง สะท้อนให้
เห็นว่าชาวเมียนมาร์สมัยก่อนเชื่อเรื่องการทำนายเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าจะเป็นลูกแท้ ๆ ของตนก็
สามารถตัดสินใจฆ่าทิ้งได้ เพราะจากการทำนายดวงชะตา

นอกจากนี้นิทานเรื่อง โหรแห่งเมืองพะโคยังเล่าถึงพระเจ้าแผ่นดินแห่งเมืองพะโค
จะสร้างวัดจึงสั่งให้โหราจารย์เลือกสถานที่ให้ และสถานที่ที่วางศิลาฤกษ์ก็จะวางในที่ที่โหราจารย์
กล่าว ดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง พระเจ้าแผ่นดินมีพระราชประสงค์จะทรงสร้างวัด
จึงมีรับสั่งให้โหราจารย์เลือกสถานที่

เมื่อได้เลือกสถานที่แล้ว พระเจ้าแผ่นดินก็ได้เสด็จไปวาง
ศิลาฤกษ์

พระองค์ได้ตรัสถามโหราจารย์ว่า ควรจะวางศิลาฤกษ์
ตรงไหนดี โหราจารย์ตรวจตำราดูครู่หนึ่งก็รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น

ในตอนนั้นเป็นฤดูร้อนก็จริง แต่ในตอนเที่ยงวันนั้นจะเกิด
พยับฝนและจะมีนกอินทรีโฉบลงมายังพื้นดิน ปล่อยปลาที่คาบมา
ลงวางไว้บนพื้นดิน

“ตรงที่ปลาตกมานั้นแหละพะยะค่ะ” โหราจารย์กำหนด
สถานที่ให้พระเจ้าแผ่นดิน “ที่ตรงนั้นสมควรจะเป็นที่วางศิลา
ฤกษ์”

(โหรแห่งเมืองพะโค. 2555 : 191)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า โหราจารย์เป็นบุคคลที่สำคัญมากในเมืองพะโค
เพราะพระเจ้าแผ่นดินจะทำอะไรก็ต้องปรึกษาหรือให้โหราจารย์ทำนายก่อนจึงจะตัดสินใจทำ
อย่างเช่น พระเจ้าแผ่นดินอยากสร้างวัดและโหราจารย์จะเป็นคนที่กำหนดสถานที่ให้ สะท้อนให้

เห็นว่า กษัตริย์ชาวเมียนมาร์เชื่อคำพูดและการทำนายของโหราจารย์เป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลให้การปกครองบ้านเมืองผูกพันกับความเชื่อ เพราะกษัตริย์ทำตามคำทำนายของโหราจารย์มากกว่าความคิดและความสามารถของตน

นิทานเรื่อง กำเนิดนางเงือก เล่าว่ามีชายชราคนหนึ่งมีความรู้ความสามารถในการทำนายดวงชะตาผู้คนและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ชายชราทำนายว่า จะมีน้ำท่วมโลกเกิดขึ้น ถ้าใครอยากมีชีวิตอยู่ต้องขึ้นไปหลบอยู่ที่ยอดเขาสูง ดังตัวอย่าง

ชายชรามีความสามารถทำนายทายทักดวงชะตาผู้คนได้
ถูกต้องและยังทำนายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้อย่างแม่นยำ
วันหนึ่งชายชราทำนายว่า จะเกิดฝนตกหนักติดต่อกันหลายวันร่วม
เดือน น้ำจะท่วมโลกจนบางส่วนจมอยู่ใต้น้ำ ใครอยากมีชีวิตรอด
จากการจมน้ำตายและไม่อยากสูญเสียทรัพย์สิน ควรเตรียมอาหาร
และขนมบัตติของตนขึ้นไปอยู่บนที่สูง เช่น ยอดเขาที่น้ำท่วมไม่ถึง

(กำเนิดนางเงือก. 2555 : 73)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมเมียนมาร์สมัยก่อนมีการทำนายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การทำนายเหล่านี้สามารถทำให้คนในสังคมหว่นไหวและเกิดความหวาดกลัวขึ้นมาได้ ถ้าคนที่เชื่อในการทำนายก็สามารถทำตามคำพูดของผู้ที่ทำนายไว้ ชาวเมียนมาร์มีความเชื่อด้านนี้ จึงมีการทำนายต่าง ๆ เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งยังพิสูจน์ไม่ได้

สรุปได้ว่า ชาวเมียนมาสมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องการทำนายทายทักดวงชะตาของบ้านเมืองและผู้คน เชื่อการทำนายของโหราจารย์และทำตามที่ทำนายโหราพูดทุกอย่าง ฉะนั้น ดวงชะตาของบ้านเมืองและชาวบ้านจึงอยู่ในการทำนายของโหราจารย์

5. ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ความเชื่อที่ปรากฏอยู่ในนิทานเมียนมาร์มีภาพสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เชื่อว่าถ้ามนุษย์มีความหวังหรือปัญหาใด ๆ ในชีวิตประจำวัน พวกเขาจะขอความช่วยเหลือจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผู้ที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ

นิทานเมียนมาร์เจ้าหัวไม่มีตัวผจญภัย กล่าวถึงสามีภรรยาคนหนึ่งแต่งงานกันมานานแต่ยังไม่มีลูก สามีภรรยาผู้น้อยอยากได้ลูกมาก ภรรยาจึงขอลูกกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และนางก็สมปรารถนาจริง ดังตัวอย่าง

นานมาแล้ว มีสามีภรรยาคนหนึ่งอยู่กินกันมานานแต่ยังไม่มี
บุตรไว้สืบสกุล ฝ่ายภรรยาจึงบนบานขอกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จนวันหนึ่ง

นางก็ตั้งท้องสมปรารถนา แต่ลูกที่เกิดมากลับมีแต่ตัวไม่มีหัว แม้จะ
เกิดมาผิดปกติ นางและสามีก็รักใคร่เอาใจใส่เลี้ยงดูอย่างดี

(เจ้าหัวไม่มีตัวพญกษัย. 2555 : 24)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์มีความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เชื่อว่า
ถ้าอยากได้สิ่งใดที่คนธรรมดาไม่สามารถช่วยได้ก็จะขอพรและขอความช่วยเหลือจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ดังตัวละครในนิทาน และสุดท้ายก็จะได้สิ่งที่ตนเองหวังไว้จริง ๆ นิทานสะท้อนให้เห็นว่า ความเชื่อนี้
ทำให้มนุษย์มีกำลังใจ มนุษย์มักฝากความหวังไว้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พวกเขาจะขอพรด้วยจิตใจที่สัทธา
เพื่อให้ความหวังสมดังปรารถนา

6. ความเชื่อเรื่องเทพ

ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องเทพเทวดา เชื่อว่ามีเทวดาที่อาศัยอยู่ใน
ต้นไม้มีเทพเจ้าแห่งฝน และเทพเหล่านี้คอยช่วยเหลือคนที่กำลังตกยากลำบาก นิทานเมียนมาร์ที่
สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องเทพมีทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ รุกขเทวดาผู้ชอบจี๋ ขโมยกับหม้อทอง
และสามพี่น้อง ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง รุกขเทวดาผู้ชอบจี๋ เล่าว่ามีหญิงชราคนหนึ่งถูกลูกชายมัดไว้กับ
ต้นมะขามใหญ่ในป่าและมีเสือดัวหนึ่งที่จะมากินนาง แต่รุกขเทวดาแห่งต้นไม้ที่นางถูกมัดนี้ได้ช่วยชีวิต
นางไว้ดังตัวอย่าง

วันรุ่งขึ้น หญิงชราที่ถูกลูกชายมัดไว้กับ
นางติดไว้กับต้นมะขามใหญ่ ทั้งนางไว้ที่นั้น

พอตกกลางคืนก็มีเสือดัวออกมาเพื่อจะกินนาง แต่
รุกขเทวดาบนต้นไม้ซึ่งนางถูกมัดไว้ได้พูดกับเสือดัวว่า

“เฮ้ สหาย คอยประเดี๋ยวนะ ฉันต้องการจี๋จุมูกของหล่อน
สักหน่อย เพื่อจะดูว่าหล่อนเป็นคนชนิดไหน”

พูดแล้วรุกขเทวดาก็เอาขนไก่แยงจุมูกหญิงชรา ซึ่งทำให้
นางต้องจามออกมา

“ฮัดแซ่ ฮัดแซ่ พุทโรพุทโร”

“ไปได้แล้วละสหาย” รุกขเทวดาพูดกับเสือดัว “หล่อนเป็น
หญิงดี อย่างกินหล่อนเลย”

(รุกขเทวดาผู้ชอบจี๋. 2555 : 54-55)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ถ้าเป็นคนดีก็จะมีเทวดาคอยช่วยเหลือคุ้มครองให้
รอดจากอันตราย แต่ต้องแน่ใจว่าเป็นคนดีจริง ๆ ก่อน เทวดาแห่งต้นไม้จึงช่วยหญิงชราที่กำลังจะถูก
เสือดัวกินเพราะรู้ว่านางเป็นคนดี ชาวเมียนมาร์เชื่อว่า ถ้าเป็นคนดีมักถูกรุกขเทวดาคุ้มครองให้รอดพ้นจาก

อันตรรายต่าง ๆ เพราะจิตใจและการกระทำดี ๆ ของเราเป็นสาเหตุที่ทำให้เราได้รับความโชคดียิ่ง ๆ ในชีวิต

นิทานเรื่อง ขโมยกับหม้อทอง เล่าว่ามีรุกขเทวดาองค์หนึ่งบังเอิญได้ยืมสองตายาย พุดคุยกัน รุกขเทวดารู้สึกชอบใจกับคำพูดของสองตายายมาก จึงตัดสินใจช่วยให้สองตายายคืนให้ สมปรารถนา ดังตัวอย่าง

ในขณะที่พุดคุยกันอยู่นั้น รุกขเทวดาได้ยืมตลอดหมด
และพระองค์รู้สึกชอบพระทัยสองตายาย จึงดำริที่จะช่วยให้ทั้งสอง
สมหวัง

(ขโมยกับหม้อทอง. 2555 : 173)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า สองตายายเป็นคนดี รุกขเทวดารู้สึกชอบใจสองตายายมาก จึงตัดสินใจจะช่วยให้ความหวังของสองตายายสมหวัง สะท้อนให้เห็นว่า เทวดาจะได้ยินคำพูดของมนุษย์ ฉะนั้น ถ้าเป็นคนดี คิดดี พุดดีนั้น มักจะได้รับความช่วยเหลือจากเทพเทวดา ทำให้ความหวังที่ไม่อาจเป็นไปได้เกิดขึ้นจริง

นิทานเรื่อง สามพี่น้อง เล่าว่ามีสาวน้อยสามพี่น้องที่ถูกเสือกหลอกเพื่อที่จะกิน พวกเขาหนีขึ้นไปเกาะอยู่บนต้นไม้ ในที่สุดพวกเขาถูกเทพแห่งฝนช่วยเหลือ สาวน้อยทั้งสามปลอดภัย ดังตัวอย่าง

ขณะนั้นเทพแห่งฝนกำลังมีงานวุ่นๆ ท่านกำลังเอาถังที่มี
เชือกผูกหูหิ้วหย่อนลงตักน้ำในมหาสมุทร แล้วเทลงมาเป็นฝนตกลง
มายังพื้นโลก เทพแห่งฝนได้หย่อนถังน้ำไปที่ยอดไม้ เพื่อช่วย
สามพี่น้องพวกเขาเกาะเชือก แล้วเทพแห่งฝนก็สาวเชือกขึ้นมา
บนท้องฟ้า สาวน้อยทั้งสามปลอดภัย

(สามพี่น้อง. 2555 : 90)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์เชื่อว่า มีเทพแห่งฝน และท่านเป็นผู้ที่คอยคุ้มครองมนุษย์ที่กำลังตกอยู่ในอันตราย ท่านพยายามช่วยเหลือมนุษย์เท่าที่จะทำได้ เพราะท่านสงสารและมีเมตตาต่อมนุษย์ทั้งปวง ตัวละครสามพี่น้องได้รอดพ้นจากอันตรายเพราะได้รับความช่วยเหลือจากเทพแห่งฝน

สรุปได้ว่า ชาวเมียนมาร์เชื่อว่า เทพเทวดาคือผู้ที่มีอำนาจควบคุมสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ ถ้าเป็นคนดีจะได้รับการช่วยเหลือจากเทพเทวดาทั้งหลาย ช่วยให้พ้นจากอันตราย ชาวเมียนมาร์จึงเชื่อว่ามนุษย์มีเทพเทวดาคอยปกป้องคุ้มครอง

7. ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน

ความฝัน คือ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตอนนอนหลับ ชาวเมียนมาร์เชื่อเรื่องในความฝัน ความฝันบางครั้งมีเทวดามาเข้าฝันเพื่อจะบ่งบอกอะไรบางอย่างให้แก่คนที่

นอนฝัน ความฝันเป็นสิ่งที่บอกเหตุได้ มีทั้งฝันดีและฝันร้าย ชาวเมียนมาร์มีความเชื่อเกี่ยวกับความฝันมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยนี้

นิทานเรื่อง ขโมยกับหม้อทอง เล่าถึงรุกขเทวดาไปเข้าฝันชายชราคนหนึ่ง รุกขเทวดาให้เขาไปขุดหม้อทองที่ต้นมะขามนอกหมู่บ้าน และภรรยาของชายชราก็ได้ฝันเช่นเดียวกับเขา ดังตัวอย่าง

คืนวันนั้นชายชราลุกขึ้นปลุกภรรยา แล้วพูดอย่างตื่นเต็น

ว่า

“ยาย ฉันฝันประหลาดละ ฉันฝันว่ารุกขเทวดาที่ต้นมะขามนอกหมู่บ้านที่เราไปนั่งพักกันอยู่นะ ได้มาปรากฏร่างให้ฉันเห็น และสั่งให้ฉันไปขุดหม้อทองที่อยู่ห่างจากต้นมะขามไปทางตะวันออกสามก้าว”

“ประหลาดอะไรอย่างนี้” ภรรยาอุทาน “เพราะฉันก็ฝันอย่างเดียวกับตา ฉันกำลังจะปลุกตาอยู่ที่เดียว พอตีตาปลุกเสียก่อน”

(ขโมยกับหม้อทอง. 2555 : 175)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์เชื่อเรื่องความฝัน โดยเฉพาะเทพเทวดามาเข้าฝันเป็นความฝันดี ตากับยายจึงรู้สึกตกใจกับรุกขเทวดามาเข้าฝันให้ทั้งสองเห็น เพราะเป็นเรื่องที่ประหลาดและชัดเจนมาก ชาวเมียนมาร์จึงมีการทำนายความฝันเพื่อที่จะคาดเดาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในความฝันว่าจะมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นกับโลกความจริงในอนาคต

8. ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องราง

เครื่องราง หมายถึง สิ่งของที่นับถือว่าเป็นสิ่งวิเศษที่สามารถนำมาป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ ได้ ชาวเมียนมาร์เชื่อเรื่องเครื่องราง ในนิทานเมียนมาร์เรื่อง จันทรคราส สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่เกี่ยวกับเครื่องราง ดังนี้

นิทานเรื่อง จันทรคราส เล่าว่ามีหนุ่มน้อยคนหนึ่งได้กลายเป็นหมอวิเศษที่สามารถชุบชีวิตคนที่เสียชีวิตแล้วฟื้นขึ้นมาได้ เพราะเขามีสากซึ่งเป็นของวิเศษและเป็นเครื่องรางที่ติดตัวเขาตลอดเวลา ดังตัวอย่าง

ในไม่ช้าหนุ่มน้อยผู้น้องก็มีชื่อเสียงโด่งดัง กลายเป็นหมอวิเศษที่ช่วยชุบชีวิตคนตายให้ฟื้นขึ้นมาได้ แต่ก็ไม่มีใครคาดคิดว่าเขาจะรักษาหรือชุบชีวิตคนขึ้นมาได้ด้วยสาก ต่างก็คิดกันว่าเขาถือสากติดตัวไปเสมือนกับเป็นเครื่องรางอย่างหนึ่ง

(จันทรคราส. 2555 : 40-41)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องเครื่องราง ชาวบ้านไม่เคยคิดว่าหมุ่มน้อยมีความสามารถที่จะชุบชีวิตคนตายให้ฟื้นขึ้นมาได้ พวกเขาต่างคิดว่า สากที่หมุ่มน้อยติดตัวไว้ตลอดนั้นเป็นเครื่องรางของเขาที่สามารถช่วยเขาได้ในทุกสถานการณ์ นิทาน สะท้อนให้เห็นว่า เครื่องรางเป็นสิ่งที่ชาวบ้านคุ้นเคย เพราะพูดถึงเรื่องติดตัว ชาวบ้านต่างคิดว่าเป็น เครื่องราง ซึ่งเป็นความเชื่อทางสังคมที่เห็นได้มากในชีวิตประจำวัน

3.2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา

ศาสนามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มาก เพราะหลักการสอนในศาสนานั้น เป็นแนวทางที่ชี้แนะในการใช้ชีวิตของมนุษย์ สังคมเมียนมาร์ขึ้นชื่อว่าเป็นสังคมพุทธ ชาวเมียนมาร์ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฉะนั้น คำสอนหรือแนวทางต่าง ๆ ในพุทธศาสนาจึงมีความสำคัญต่อ ชาวเมียนมาร์เป็นอย่างมาก วัดเป็นสถานที่สำคัญของพุทธศาสนิกชน ชาวพุทธมีความเกรงกลัว ต่อบาป นิทานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับศาสนามีทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ คนหุงตึง นักขลุ่ย ตัวเท่าหัวแม่มือ และเจ้าหญิงกบ ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง คนหุงตึง เล่าว่า มีเณรน้อยหุงตึงรูปหนึ่งอาศัยอยู่กับหลวงพ่อบุญในวัดแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่นอกหมู่บ้าน วันหนึ่งหลวงพ่อบุญสั่งให้เณรน้อยเข้าไปในหมู่บ้านบิณฑบาตยาเส้นมาให้ ดังตัวอย่าง

นานมาแล้ว ที่วัดแห่งหนึ่งมีสามเณรน้อยหุงตึงกับสมภาร
ซึ่งเป็นพระแก่ ๆ รูปหนึ่งอาศัยอยู่ วันหนึ่งสมภารบอกเณรน้อย
หุงตึงว่า

“เณรน้อย จงเข้าไปในหมู่บ้าน ขอบิณฑบาตยาเส้นมาให้
หลวงพ่อลักหน้อย”

(คนหุงตึง. 2555 : 91)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า หมู่บ้านของพุทธศาสนิกชนต้องมีวัดตั้งอยู่ในหมู่บ้าน วัดเป็นสถานที่สำคัญของชาวบ้านที่นับถือศาสนาพุทธ ในวัดจะมีหลวงพ่อบุญซึ่งเป็นพระที่ชาวบ้านนับถือ ชาวเมียนมาร์นับถือศาสนาพุทธ จึงมีวัดเป็นที่พึ่งทางจิตใจตามความเชื่อของตน และการบิณฑบาต เป็นกิจวัตรของพระภิกษุสามเณร หลวงพ่อบุญจึงให้เณรน้อยไปบิณฑบาตรับยาจากชาวบ้านที่เป็น พุทธศาสนิกชน

นิทานเรื่อง นักขลุ่ยตัวเท่าหัวแม่มือ เล่าว่า มีนักเป่าขลุ่ยตัวเล็กเท่าหัวแม่มือคนหนึ่ง เขากำลังถูกพ่อตนเองคิดจะฆ่าทิ้ง ไม่ว่าพ่อจะพยายามเท่าไรก็ไม่สำเร็จ แม่ของเขาจึงขอร้องพ่อ อย่าทำบาปอีก ดังตัวอย่าง

“สี่ครั้งแล้วนะพี่ หยุดคิดทำบาปได้แล้ว ลูกของเราเก่งเกิน
ตัว ดุลิ ไม่มีทางว่าจะกลัวเสียเลย เสียงขลุ่ยของลูกเราก็ไพเราะ
ออก แล้วยั้งจ๊ะคิดฆ่าได้ลงคอเชียวรี”

สามีเมื่อได้ยินภรรยาต่อว่าเช่นนั้น ก็ตอบว่า

“ไม่แล้ว หยุดทำบาปกันที ปล่อยให้เจ้านักขลุ่ยรุ่น
หัวแม่มือเป่าขลุ่ยของมันต่อไปเถอะ”

(นักขลุ่ยตัวเท่าหัวแม่มือ. 2555 : 141)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์นับถือศาสนาพุทธ จึงเชื่อเรื่องบาปกรรม เชื่อเรื่องกรรมตามสนอง พ่อของนักขลุ่ยตัวเล็กเท่าหัวแม่มือจึงหยุดคิดทำบาปอีกต่อไป เขาได้สำนึก ผิดและรู้สิ่งเกรงกลัวต่อบาปขึ้น เขาคิดได้ว่าสิ่งที่กำลังทำนั้นเป็นเรื่องบาป เขาไม่ควรคิดจะฆ่าลูกของตนเอง พ่อจึงหยุดทำบาปและยอมให้ลูกเป็นอย่างที่เขาเป็น นิทานสะท้อนให้เห็นถึงความเกรงกลัวต่อบาปของพุทธศาสนิกชน เชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

นิทานเรื่อง เจ้าหญิงกบ เล่าว่า มีพระราชองค์หนึ่ง ให้ลูกชายแสดงความสามารถเป็นเครื่องตัดสินว่าจะให้ใครปกครองบ้านเมือง เพราะตนเองจะเข้าป่าบวชเป็นฤาษีแล้ว ดังตัวอย่าง

“ลูกรัก พ่อแก่เกินไปที่จะปกครองบ้านเมืองเสียแล้ว พ่อ
ต้องการจะเข้าป่าบวชเป็นฤาษี ฉะนั้น พ่อก็จำเป็นต้องตั้งใครคนใด
คนหนึ่งที่สามารถทำในสิ่งที่พ่อต้องการได้สำเร็จ เป็นกษัตริย์แทน
พ่อต่อไป”

(เจ้าหญิงกบ. 2555 : 104)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนนับถือศาสนาพุทธ สอนให้ หลุดพ้นจากความวุ่นวายทางโลก โดยสละสิ่งต่าง ๆ ไปปฏิบัติตนเป็นผู้ว่างเปล่าจากกิเลส พระองค์ จึงตัดสินใจบวชเป็นฤาษีเพื่อเข้าถึงแก่นแท้ของศาสนา คือทางธรรม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับทางโลกมนุษย์ อีกพระองค์จึงให้ลูก ๆ ปกครองบ้านเมืองแทนพระองค์ ฉะนั้น พระองค์ต้องจัดการเรื่องทางโลกให้ เรียบร้อยก่อน จึงจะบวชได้อย่างสบายใจและไม่ต้องกังวลเรื่องทางโลกอีก

สรุปได้ว่า สังคมเมียนมาร์สมัยก่อนเป็นสังคมพุทธ หมู่บ้านของชาวพุทธจะมีวัดตั้งอยู่ใน หมู่บ้านในวัดจะมีพระภิกษุสงฆ์ซึ่งเป็นพระที่ชาวบ้านเคารพนับถือ และชาวเมียนมาร์เชื่อเรื่อง บาปกรรม เกรงกลัวในการกระทำต่อบาป ในศาสนาพุทธมีการบวชตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

3.3 ค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่สังคมเชื่อว่าสิ่งใดคือสิ่งที่ดีสิ่งที่มีคุณค่า และคนในสังคมจะนำสิ่งที่ดีมา เป็นเป้าหมายในการดำรงชีวิตเช่นความกตัญญู ความมีน้ำใจ เป็นต้น นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็น ถึงค่านิยมของชาวเมียนมาร์ไว้หลายด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.1 ค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญู

นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญูต่อพ่อแม่ผู้บังเกิดเกล้า ความรู้จักตอบแทนบุญคุณต่อผู้ที่มีพระคุณ นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญูมีอยู่ 5 เรื่อง ได้แก่ เจ้าหัวไม่มีตัวผจญภัย อีกาทอง เจ้าชายวาสุกรี ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์ และ กำเนิดนางเงือก ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง เจ้าหัวไม่มีตัวผจญภัย เล่าถึงเด็กชายที่มีแต่หัวไม่มีตัวคนหนึ่ง เขาอยากตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ แต่เขาทำอะไรไม่ได้เพราะมีแต่หัว เจ้าหัวไม่มีตัวจึงบอกให้พ่อแม่เอาเขาไปขายให้พ่อค้าและจะได้เงินมาให้พ่อแม่ ดังตัวอย่าง

เมื่อโตขึ้นเจ้าหัวไม่มีตัวอยากตอบแทนบุญคุณพ่อแม่
จึงอ้อนวอนพ่อให้นำตนไปขายให้พ่อค้าเร่ เพื่อนำไปแสดงตามงาน
ต่าง ๆ จนสร้างรายได้มากมาย

(เจ้าหัวไม่มีตัวผจญภัย. 2555 : 25)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเมียนมาร์รู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ เป็นลูกที่มีความกตัญญู ถึงแม้ว่าเจ้าหัวไม่มีตัวเกิดมาเป็นเด็กที่ร่างกายไม่สมบูรณ์ แต่เขาก็จะหาวิธีตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ให้ได้ นิทานสะท้อนให้เห็นว่า ความกตัญญูนั้นขึ้นอยู่กับจิตใจ ไม่ใช่ร่างกาย เจ้าหัวไม่มีตัวมีร่างกายที่ไม่สมบูรณ์แต่เขาก็สามารถกตัญญูได้

นิทานเรื่อง อีกาทอง เล่าว่า มีแม่ขายชราที่ยากจนคนหนึ่งนางสั่งให้ลูกสาวคอยเฝ้าข้าวที่ผึ่งแดดไว้เพื่อไม่ให้นกกิน ลูกสาวทำตามคำสั่งของนาง แต่ก็มีอีกาตัวหนึ่งที่มากินข้าวที่ผึ่งแดดไว้ ลูกสาวจึงพูดกับอีกาว่า ข้าวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับแม่ ดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง มารดาได้สั่งลูกสาวให้คอยระวังดูข้าวในกระดังที่
ผึ่งแดดไว้ไม่ให้นกมากินกิน ลูกสาวจึงนั่งลงข้าง ๆ กระดังคอยเฝ้า
เมื่อข้าวจวนจะแห้ง ก็มีนกประหลาดตัวหนึ่งบินโฉบลงมาที่กระดัง
แท้ที่จริงนกตัวนั้นก็คือ อีกานั้นเอง แต่ทว่ามีขนเป็นทอง อีกาทอง
ตัวนั้นหัวเราะเยาะเด็กหญิงที่เฝ้ากระดังข้าว แล้วตรงเข้าจิกกินข้าว
อย่างไม่สะทกสะท้าน เด็กหญิงเห็นดังนั้นก็ร้องว่า

“โอ้...แม่ของฉันทายากจนมาก ข้าวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด
ของแม่”

(อีกาทอง. 2555 : 11)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ลูกสาวคนนี้เป็นลูกที่ดี เชื่อฟังคำสั่งผู้ใหญ่และคอยช่วยแม่ทำงาน เพราะเธอรู้ว่าแม่ของตนยากจนลำบาก เมื่ออีกามากินข้าวที่ผึ่งแดดไว้ เธอจึงพูดกับอีกาว่า ข้าวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากสำหรับแม่ของเธอ เพราะเธอรู้ว่าแม่จะเอาข้าวนี้ไว้เป็นอาหาร

เพื่อเลี้ยงครอบครัว เธอเป็นลูกที่มีความกตัญญูเพราะเป็นลูกที่รู้จักความเหน็ดเหนื่อยของแม่ ความกตัญญูของลูกช่วยให้แม่แบ่งเบาภาระในการทำงานบ้านและจะช่วยให้แม่เหนื่อยน้อยลงได้ในชีวิตประจำวัน

นิทานเรื่อง เจ้าชายวาสกรรี เล่าว่า มีหญิงชราคนหนึ่ง นางมีลูกสาวสามคน นางถามลูกสาวทั้งสามว่า มีใครยอมแต่งงานกับงูเพื่อผลประโยชน์ของแม่ ลูกสาวคนโตกับคนกลางไม่ยอม แต่ลูกสาวคนเล็กยอมแต่งงานกับงูเพื่อแม่ ดังตัวอย่าง

ดั่งนั้นหญิงชราจึงพูดกับลูกสาวคนโตว่า

“เจ้าจะยินดีแต่งงานกับงูเพื่อประโยชน์ของแม่ได้ไหม”

“อะไรกัน แต่งงานกับงู” ลูกสาวคนโตตอบอย่าง

ขยะแขยง “ไม่เอาละ”

ดั่งนั้นหญิงชราจึงพูดกับลูกสาวคนกลางต่อไป

“เจ้าจะยินดีแต่งงานกับงูเพื่อประโยชน์ของแม่ได้ไหม”

“อะไรกันนี่” ลูกสาวคนกลางตอบอย่างขยะแขยงเหมือน

คนโต “ไม่ยอมหรอก”

เมื่อทั้งสองปฏิเสธ หญิงชราก็หันไปถามลูกสาวคนเล็ก

“เจ้าจะยินดีแต่งงานกับงูเพื่อประโยชน์ของแม่ได้ไหม”

“ได้ลิแม่ ฉันจะทำทุก ๆ อย่างเพื่อประโยชน์ของแม่”

ลูกสาวคนเล็กตอบรับคำอย่างเต็มใจ

(เจ้าชายวาสกรรี. 2555 : 23)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ลูกสาวคนเล็กเป็นลูกที่มีความกตัญญู เป็นลูกที่ยอมเสียสละเพื่อแม่ เธอยอมแต่งงานกับงูเพื่อผลประโยชน์ของแม่ แต่งานกับงูนั้นเป็นเรื่องที่แสนยากและต้องพินใจมาก ๆ แต่เธอเต็มใจจะทำเพื่อแม่ซึ่งแม่ไม่ได้บังคับเธอเลย ตรงกันข้ามกับพี่สาวสองคน พวกเขา รู้สึกขยะแขยงมากที่จะแต่งงานกับงู เพราะพวกเขาคิดถึงแต่ตัวเอง ไม่คิดจะช่วยแม่ผู้ที่ให้กำเนิด นิทานสะท้อนให้เห็นว่า ลูกที่มีความกตัญญูนั้นเป็นลูกที่ยอมทำทุกอย่างเพื่อผู้ที่มีพระคุณอย่างตัวละครลูกสาวคนเล็กในนิทาน

นิทานเรื่อง ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์ เล่าว่า มีแม่ม่ายคนหนึ่งเธอมีลูกชายคนเดียวที่ชื่อ เจ้ากระดุกซึ่งเป็นคนที่ซื่อสัตย์มาก เจ้ากระดุกเอาข้าวที่เหลือเพียงนิดเดียวไปแลกกับสัตว์ และเรื่องนี้ทำให้แม่ของเขาเสียใจมาก เจ้ากระดุกก็รู้สึกผิด ดังตัวอย่าง

เมื่อแม่ม่ายกลับจากตลาด และรู้ว่าเจ้ากระดุกเอาข้าวไป

แลกกับสัตว์ไว้เช่นนั้น ก็พูดกับเจ้ากระดุกด้วยน้ำตานองหน้า

“โอ้ เจ้ากระดุกเอ๋ย แก่ไม่ทำงานแล้วยังไม่พอ แก่ยังเอา
ข้าวที่มีเพียงนิดเดียวให้เขาไปเสียอีก”

เจ้ากระดุกรู้สึกสงสารแม่มาก จึงสัญญาว่าจะออกทำงาน
ในวันรุ่งขึ้น

(ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์. 2555 : 51)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าเจ้ากระดุกเป็นคนที่เกียจคร้านแต่เขาก็เป็น
คนที่มีความกตัญญู เพราะเขารู้จักสงสารแม่และรู้จักละเอียดใจเมื่อแม่บ่นให้เขาฟัง จึงตัดสินใจออกไป
ทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระแม่และรับผิดชอบหน้าที่ตนเองเพื่อเป็นลูกที่ดี เจ้ากระดุกยังเป็นคนดี เขารู้จัก
ช่วยเหลือสัตว์ซึ่งแบ่งอาหารให้สัตว์กิน นิทานสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของการเป็นคนดีและลูกกตัญญู
ได้อย่างชัดเจน

นิทานเรื่อง กำเนิดนางเงือก เล่าว่า มีสามีภรรยาคนหนึ่งมีลูกสาวคนเดียวที่ชื่อซาหัว
เธอเป็นเด็กดีที่ชอบช่วยเหลือคนอื่น เป็นลูกที่คอยดูแลช่วยเหลือพ่อแม่ หุงข้าวให้พ่อแม่กิน
ดังตัวอย่าง

ซาหัวเป็นเด็กสาวร่าเริง ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เธอดูแล
พ่อแม่ด้วยการทำงานบ้าน หุงหาอาหารให้พ่อแม่กิน ซายชราและ
ภรรยาจึงรักลูกสาวคนเดียวของพวกเขา

(กำเนิดนางเงือก. 2555 : 73)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ซาหัวเป็นลูกที่ดี มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ เธอเป็นลูก
ที่คอยดูแลอาหารการกิน ทำงานบ้านทั้งหมด พ่อแม่จึงไม่ต้องผิดหวังกับลูกสาวและไม่ต้อง
เหน็ดเหนื่อยในการทำงานบ้านเลยเพราะมีลูกสาวคนนี้ คุณสมบัติของลูกกตัญญู คือ ต้องรู้จักดูแลและ
เลี้ยงดูพ่อแม่อย่างตัวละครในนิทาน ซึ่งส่งผลให้ครอบครัวมีแต่ความรักและความอบอุ่น และมีชีวิต
ที่เต็มไปด้วยความสุข

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์ได้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญูว่า ลูกที่ดีต้องรู้จัก
หน้าที่ของลูกคือการเลี้ยงดูพ่อแม่ ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ช่วยแบ่งเบาภาระพ่อแม่ และรู้จักตอบแทน
บุญคุณพ่อแม่หรือผู้ที่มีพระคุณ และต้องไม่ทำให้พ่อแม่ผิดหวังในตัวลูก

3.3.2 ค่านิยมเกี่ยวกับความมีน้ำใจ

ความมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์นั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่าง
สงบสุข นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนค่านิยมเกี่ยวกับความมีน้ำใจผ่านการช่วยเหลือกัน การเผื่อแผ่สิ่งของ
อาหาร ฯลฯ นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นด้านค่านิยมนี้มีอยู่ 5 เรื่อง ได้แก่ เจ้าหัวไม่มีตัวผจญภัย
นกแก้วชวีโก กำเนิดนางเงือก กวางทอง และช่างเผือกน้อย ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง เจ้าหัวไม่มีตัวผจญภัย เล่าว่า เด็กน้อยเจ้าหัวไม่มีตัวได้รับความช่วยเหลือจากยักษ์ ยักษ์สอนวิชาอาคมและให้ทรัพย์เงินทองมากมายแก่เขา และเขาจะใช้วิชาที่เรียนรู้และทรัพย์สินที่ได้มาช่วยเหลือคนอื่น ดังตัวอย่าง

ก่อนจากมา ยักษ์ได้มอบทรัพย์สมบัติให้ขณะเดียวกันเรือ
สำเภาลำเดิมก็แล่นผ่านมาพอดี จึงรับเจ้าหัวไม่มีตัวขึ้นเรือไปด้วย
เขาได้แบ่งสมบัติที่ได้มาให้พ่อค้าและลูกเรือทั้งหมด ทุกคนซาบซึ้ง
ใจจึงแต่งตั้งให้เขาเป็นหัวหน้า

(เจ้าหัวไม่มีตัวผจญภัย. 2555 : 26)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความมีน้ำใจของเพื่อนมนุษย์ เรือสำเภานี้ให้ความช่วยเหลือกับเจ้าหัวไม่มีตัว และเขาก็ได้เผื่อแผ่สมบัติของตนเองให้กับทุกคนบนเรือเขาไม่คิดจะยึดสมบัติไว้ใช้เอง สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าในความมีน้ำใจของเพื่อนมนุษย์ที่รู้จักเอื้ออาทรต่อกันช่วยเหลือกันในยามที่อีกฝ่ายต้องการความช่วยเหลือ

นิทานเรื่อง นกแก้วชวีโก เล่าว่า มีนางนกแก้วชวีโกตัวหนึ่งกำลังจะตกอยู่ในอันตราย ในขณะที่แม่ไก่ได้รู้ทันและเตือนให้ระวัง แม่ไก่ยังช่วยเธอให้หลุดพ้นจากอันตรายครั้งนี้ได้ ดังตัวอย่าง

“ระวังแม่! นกแก้วแสนสวย!” แม่ไก่ร้องเตือน แล้วบอกให้
ลูก ๆ วิ่งไปซุกในกอไม้ใกล้ ๆ ส่วนตัวเองกระโดดขึ้นปะทะกับ
เหยี่ยวใหญ่ ไข่จะงอยปากและกรงเล็บต่อสู้กับเหยี่ยว เพื่อช่วยชีวิต
นางนกแก้วชวีโกอย่างดุเดือด...

(นกแก้วชวีโก. 2555 : 70)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า แม่ไก่เปรียบเสมือนคนมีน้ำใจในสังคมที่คอยช่วยเหลือผู้คนที่กำลังตกอยู่ในอันตราย แม่ไก่พยายามใช้วิธีต่าง ๆ ช่วยนางนกแก้วชวีโกให้ได้ เธอยังให้ลูก ๆ ของเธอเข้ามาช่วยนางนกแก้วชวีโกอีกด้วย นิทานสะท้อนให้เห็นถึงความมีน้ำใจของเพื่อนมนุษย์ได้อย่างชัดเจน การกระทำเหล่านี้ส่งผลให้สังคมเราน่าอยู่ยิ่งขึ้น

นิทานเรื่อง กำเนิดนางเงือกเล่าว่ามีหญิงสาวคนหนึ่งชื่อซาหัว เธอจำเป็นต้องกระโดดลงในคลื่นเพื่อช่วยชีวิตแม่และชาวบ้านทั้งหมดจากการจมน้ำตาย เพราะเธอสงสารพวกเขา ดังตัวอย่าง

“ซาหัว!” ชายสูงอายุคนหนึ่งเรียกชื่อเธอดัง ๆ ขณะ
ดวงตาของแกมองซาหัวอย่างมีความหวัง “ถ้าซาหัวสงสารพวกเรา
เจ้าจงกระโดดลงในคลื่นน้ำด้วยเถิด” แกพูดด้วยน้ำเสียงขอร้อง
และอ่อนวอน

ซาหัวอยากให้ทุกคนรอดชีวิตจากการจมน้ำตาย ถ้าเธอ
เสียสละ...แม่ของเธอและคนเฒ่าชราที่จะรอดตาย

ซาท้าวตัดสินใจจะกระโดดลงไปกับปลายคลื่นยักษ์ที่โหม
กระหน่ำเข้ามา เพื่อช่วยชีวิตคนอื่นและแม่ของเธอ

(กำเนิดนางเงือก. 2555 : 76)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ซาท้าวเป็นคนที่มีน้ำใจมาก เธอยอมสละชีพตนเองเพื่อช่วยชีวิตคนทั้งหมู่บ้าน ซาท้าวยังเป็นลูกกตัญญู เธอสงสารแม่และกลัวแม่จะตายไปกับคลื่นน้ำ เธอเป็นคนมีน้ำใจที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ทั้งปวง ตัวละครซาท้าวสะท้อนให้เห็นถึงมนุษย์ที่มีน้ำใจพร้อมความเสียสละเพื่อจะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ พฤติกรรมที่ยิ่งใหญ่ของเธอส่งผลให้ทุกคนได้รอดชีวิตจากความตาย

นิทานเรื่อง กวางทอง เล่าถึงมีกวางทองตัวหนึ่งที่กำลังถูกล่าจากคนของพระราชา กวางทองได้พบกับชายเลี้ยงวัวและได้ขอความช่วยเหลือจากเขา ชายเลี้ยงวัวเป็นคนมีน้ำใจและได้ช่วยกวางทองไว้ ดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง กวางทองวิ่งหนีคนของพระราชา ไปพบชายเลี้ยง
วัว มันได้เอ่ยขึ้นว่า

“คนเลี้ยงวัว ข้ากำลังลำบาก เพราะคนของพระราชาไล่ล่า
หมายจะจับตัวเข้าไปถวายพระราชา หากท่านเห็นใจข้าอย่าได้
เอ่ยบอกคนของพระราชา ข้าจะขอบุญท่านมาก”

ชายเลี้ยงวัวเป็นคนดี มีน้ำใจช่วยเหลือผู้ได้รับความลำบาก
กว่าจึงเอ่ยว่า

“กวางทองเอ๋ย! ในป่าข้างหลังมีถ้ำใหญ่อยู่ใต้ดิน เจ้าจงไป
หลบซ่อนตัวเถิด ข้าจะไม่บอกคนของพระราชาเด็ดขาด”

(กวางทอง. 2555 : 81)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชายเลี้ยงวัวชี้ทางให้กวางทองเพื่อให้เธอหาที่ปลอดภัย ซ่อนตัวไว้ก่อนจึงจะรอดจากคนของพระราชา ชายเลี้ยงวัวเป็นคนจิตใจดี เขาไม่กลัวที่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ถ้าไม่มีการช่วยเหลือจากเขา กวางทองได้ถูกจับตัวไปแน่นอน ฉะนั้น ความมีน้ำใจของชายเลี้ยงวัวได้ช่วยชีวิตของกวางทองไว้ นิทานทำให้เราได้เห็นถึงคุณงามความดีของเพื่อนมนุษย์ได้อย่างชัดเจน

นิทานเรื่อง ช้างเผือกน้อย เล่าว่ามีช้างเผือกน้อยตัวหนึ่งที่ออกจากป่ามาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ช้างเผือกน้อยได้รับความรักใคร่เมตตาจากชาวบ้านทั้งหลาย ชาวบ้านนำอาหารต่าง ๆ มาให้ช้างเผือกน้อยกินอิ่มทุกที ดังตัวอย่าง

ชาวบ้านต่างเอากล้วยอ้อย ผักและผลไม้มาให้ลูกช้างเผือก
กิน ลูกช้างกินอาหารจนอิ่มหน้า พลังนึกถึงแม่ช้าง ที่แม่พูดไว้

ก่อนที่มันจะออกจากป่านั้นเป็นความจริง ผู้คนรักและต้อนรับ
ข้างเผือกอย่างตื่นเต้นและยินดี

นับตั้งแต่นั้น ลูกข้างเผือกจึงอาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้น
พวกชาวบ้านนำอาหารมาให้ลูกข้างกินอิ่ม ลูกข้างเผือกน้อยมี
ความสุข...

(ข้างเผือกน้อย. 2555 :95)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านนี้เป็นผู้คนมีน้ำใจและมีความสามัคคี
กัน พวกเขาจึงให้ข้างเผือกน้อยมาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้และพากันรักใคร่เมตตาต่อข้างเผือกน้อย
เป็นอย่างมาก พวกเขานำอาหารและผลไม้ต่าง ๆ ให้ข้างกินและดูแลเป็นอย่างดี ข้างเผือกน้อยจึงมี
ความสุขที่จะอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

สรุปได้ว่า ความมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ในเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนิทานเมียนมาร์สะท้อนให้
เห็นว่า การช่วยเหลือกันของเพื่อนมนุษย์โดยไม่หวังผลตอบแทนนั้นเป็นสิ่งที่ดีงามและน่ายกย่อง
ชาวบ้านให้ความช่วยเหลือกับเพื่อนมนุษย์ที่ตกยากลำบากนิทานสะท้อนให้เห็นถึงความมีน้ำใจของ
ชาวเมียนมาร์ได้อย่างชัดเจน

3.3.3 ค่านิยมเกี่ยวกับการใช้สติปัญญา

การใช้สติปัญญาเป็นการแสดงให้เห็นถึงวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต
อย่างมีปัญญา มีความเฉลียวฉลาด นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมเกี่ยวกับการใช้
สติปัญญา มีอยู่ 6 เรื่อง ได้แก่ สามพี่น้องเจ้าชายวาสุกรี สายรุ้งแห่งความรัก โปและเสือกระต่ายผู้ทรง
ไว้ซึ่งความยุติธรรม และหอยทากกับม้า ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง สามพี่น้อง เล่าถึงหญิงสาวสามพี่น้องที่กำลังตกอยู่ในอันตราย พวกเขาถูก
เสือแก่เจ้าเล่ห์ตัวหนึ่งปลอมตัวเป็นแม่ของพวกเขา เสือตัวนี้อยากลำพาพวกเขามาเป็นอาหารของมัน
แต่สามพี่น้องใช้สติปัญญาไม่ให้ถูกเสือหลอก ดังตัวอย่าง

“ลูกสาวทั้งสามของแม่จะ ช่วยเปิดประตูให้แม่หน่อย แม่
อยากเข้าบ้านนอนพักเพราะเหน็ดเหนื่อยเหลือเกิน”

ลูกสาวคนโตเผ่ายามอยู่ เธอรู้ว่าน้ำเสียงที่เรียกนั้นไม่ใช่
เสียงมารดาแน่นอน

“แม่จะ...ทำไมเสียงแม่ถึงแข็งกระด้างเหลือเกิน แม่ต้อง
ตอบหนูก่อน จึงเปิดประตูให้”

“เจ้านี่ซื่อแวงเหลือเกิน คนไปงานเลี้ยงก็ต้องมีดื่ม ร้อง
เพลงเต้นรำ เสียงแม่จึงแหบแห้ง”

“ข้าฟังแล้วไม่ใช่เสียงแม่ของข้า ออกไปนะเจ้าเสือแก่
ก่อนที่ข้าจะยิงเจ้า”

เสือแก่รู้สึกผิดหวัง มันผละไปตั้งหลักใหม่

(สามพี่น้อง. 2555 : 87)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า หญิงสาวสามพี่น้องเป็นคนฉลาด เอาตัวรอดพ้นอันตราย รู้จักสังเกตเหตุการณ์พวกเขาจึงไม่เปิดประตูให้เสือ พวกเขารู้จักใช้ปัญญาตัดสินใจว่าเสือไม่ใช่แม่ของตน พวกเขาจึงรอดจากอันตรายครั้งนี้ได้ เสือเจ้าเล่ห์เปรียบได้กับคนเจ้าเล่ห์ในสังคม นิทานสะท้อนให้เห็นถึงการรู้จักใช้สติปัญญานั้นสามารถทำให้เรารอดพ้นจากอันตรายต่าง ๆ ได้อย่างตัวละคร

นิทานเรื่อง เจ้าชายवासกรี เล่าว่า มีเจ้าชายองค์หนึ่งได้ต่อสู้กับความท้าทายของนกกระสาที่ต้อติงเพื่อช่วยภรรยาตัวเองที่ตกอยู่ในมือนกกระสา ในที่สุด เจ้าชายใช้ปัญญาแลกเปลี่ยนกับนกกระสาได้จนสำเร็จ ดังตัวอย่าง

นกกระสายังคงต้อติงและท้าทายให้เจ้าชายสู้กัน เจ้าชาย
ไม่ต้องการช่านนกกระสาผู้มีคุณ แต่ก็ไม่สามารถจะทำความเข้าใจ
กันได้

ในที่สุด เจ้าชายได้ถามนกกระสาว่า

“นี่แน่ะนกกระสา ท่านจะเอาอย่างไร ภรรยาของฉัน
หรือว่าปลาขนาดกลางห้าร้อยตัว”

“ปลาขนาดกลางห้าร้อยตัว” นกกระสาตอบพลางอ้าปาก
กินน้ำโดยไม่ต้องคิดนาน

เมื่อได้ฟังเช่นนั้น เจ้าชายก็สั่งให้กะลาสีลงทอดแหจับปลา
ขนาดกลางห้าร้อยตัวมาให้นกกระสา นกกระสาก็ยอมคืนภรรยา
และลูกให้แก่เจ้าชายไป

(เจ้าชายवासกรี. 2555 : 30)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เจ้าชายเป็นคนที่มีความไหวพริบที่จะต่อสู้กับนกกระสา เจ้าชายใช้วิธีปรับความเข้าใจและใช้ปลาห้าร้อยตัวมาเป็นเหยื่อเพื่อที่จะดึงดูดนกกระสาตกลงคืนภรรยา เจ้าชายรู้จักใช้สิ่งที่นกกระสาชอบมาดึงดูดมัน สะท้อนให้เห็นถึงความไหวพริบปฏิภาณของเจ้าชายได้อย่างชัดเจน ฉะนั้น การใช้สติปัญญาแก้ปัญหาจะทำให้เรื่องใหญ่กลายเป็นเรื่องเล็กและอีกฝ่ายจะยินยอมทำตามข้อแลกเปลี่ยนของตนได้อย่างนกกระสาในนิทาน

นิทานเรื่อง สายรุ้งแห่งความรัก เล่าว่า มีจระเข้ตัวหนึ่งที่ชื่อเมฆฝน มันได้พาเจ้าชาย แอบข้ามฝั่งไปพบเจ้าหญิงซึ่งเป็นคนรักของเจ้าชาย จระเข้หาวิธีที่จะช่วยเจ้าชายข้ามแม่น้ำไปจนได้ ดังตัวอย่าง

เมฆฝนได้เสนอแนะที่จะพาเจ้าชายข้ามแม่น้ำไป ด้วยการ
ให้เข้าไปอยู่ในปากของมันในตอนค่ำ

“ไม่มีใครเห็นพระองค์หรอกตอนนั้น” จระเข้อธิบาย
“พระราชาก็จะไม่รู้ด้วยว่าพระองค์ขัดคำสั่ง ข้าพระพุทธเจ้าจะว่าย
ไปอย่างช้า ๆ พระองค์จะอยู่ในปากของข้าพระพุทธเจ้าครู่เดียว
เท่านั้น และพระองค์ก็ไม่ถึงกับสิ้นพระชนม์เพราะหายใจไม่ออก”

(สายรุ้งแห่งความรัก. 2555 : 34)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า จระเข้เมฆฝนฉลาดมาก มันรู้จักใช้วิธีซึ่งนำเจ้าชาย
เข้าไปอยู่ในปากเพื่อที่จะข้ามแม่น้ำไป จระเข้เมฆฝนยังรู้จักสังเกตเหตุการณ์ว่า กลัวเจ้าชายหายใจ
ไม่ออกในปากของมัน จึงว่ายไปอย่างช้า ๆ เพื่อความปลอดภัยของเจ้าชาย นิทานสะท้อนให้เห็นถึง
ความประณีตและสติปัญญาของจระเข้เมฆฝนซึ่งเปรียบได้กับคนที่รู้จักใช้สติปัญญามาแก้ไขเหตุการณ์
ต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต

นิทานเรื่อง โปและเสือ เล่าว่า มีกระต่ายเจ้าปัญญาตัวหนึ่ง เป็นผู้ตัดสินคดีให้กับ
เด็กชายที่ชื่อโปและเสือตัวหนึ่ง กระต่ายได้ใช้ความฉลาดไหวพริบของแกแก้ปัญหาทั้งหมดให้กับ
โปกระต่ายได้ช่วยโปเอาชีวิตรอดจากเสือที่หวังจะกินเขา ดังตัวอย่าง

ดังนั้น กระต่ายจึงไปกับโปและเสือ เมื่อไปถึงกับดักที่
หมู่บ้าน กระต่ายพูดว่า
“เออละจะได้อยู่ด้วยกัน ท่านอยู่ที่ไหนละเสือเมื่อไปมาปล่อย
ท่านไปนะ”

“ฉันอยู่ในกับดัก” เสือตอบ

“ไหน ลองแสดงท่าที่ท่านยืนอยู่ในกับดักนั้นซิ” กระต่าย
ร้องขอและเสือก็ยอมเข้าไปยืนในกับดัก

“ทีนี้นายโป” กระต่ายพูด “เฮ้...ปิดกับดักนั้นก่อน แล้ว
แสดงให้ฉันดูว่า ท่านได้มาปล่อยเสือออกไปอย่างไร”

เมื่อโปปิดกับดักเรียบร้อยแล้ว กระต่ายก็ตะโกนว่า

“หยุด อย่าปล่อยเสือออกมา”

แล้วกระต่ายก็อธิบายให้เสือและโปฟัง ซึ่งทำให้ทั้งสอง
ประหลาดใจ

“ฉันได้ประกอบปัญหาเข้าที่เรียบร้อยแล้ว เลือกลับเข้าไป
อยู่ในกับดักตามเดิม และโปก็กลับมาด้วยแล้ว ปัญหาทั้งหมดกัน
เพียงเท่านี้”

ว่าแล้วกระต่ายก็กลับเข้าไป โปกก็กลับวิ่งไปบ้านของเขา
สองสามวันต่อมา เสือก็ตายไปด้วยความหิวโหย

(ไปกับเสือ. 2555 : 61)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า กระต่ายเปรียบได้กับมนุษย์ที่มีสติปัญญามาก
เป็นผู้ที่รู้จักใช้ปัญญามาตัดสินและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต กระต่ายใช้ปัญญาแก้ไขปัญหามาพบกับ
เสือและช่วยชีวิตโปไว้ได้ กระต่ายทำให้เสือซึ่งเป็นผู้ที่ดุร้ายและตัวใหญ่กว่าตนมาทำตามคำสั่งของตน
สะท้อนให้เห็นว่า สติปัญญาเป็นปัจจัยสำคัญของการแก้ไขปัญหา ไม่ใช่รูปร่างที่ใหญ่โตและ
ความห้าวหาญ ดังนั้น ผู้ที่มีสติปัญญาanyakย่อมเป็นผู้ชนะเสมอ

นิทานเรื่อง กระต่ายผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม เล่าว่ามีกระต่ายตัวหนึ่งใช้ความฉลาด
ไหวพริบของตนต่อสู้กับนายฉลาดซึ่งเป็นคนเจ้าเล่ห์ นายฉลาดรังแกนายโง่จึงทำให้กระต่ายเข้ามา
เกี่ยวข้องและช่วยเหลือนายโง่ ดังตัวอย่าง

“ท่านผู้พิพากษา สันดอนอยู่กลางแม่น้ำ แล้วจะถูกไฟไหม้
ได้อย่างไร แล้วตะกร้าที่ท่านว่า จะใส่น้ำไปอย่างไรกัน มันผิด
ธรรมชาติ ไฟจะไหม้สันดอนที่อยู่ในน้ำ ตะกร้าที่มีรูจะชังน้ำไว้ได้นั้น
เป็นไปได้ ฉันไม่เชื่อท่านหรอก”

“ถูกแล้ว นายฉลาด” กระต่ายตอบอย่างสงบ “และการที่
วัวออกลูกมาเป็นม้า ม้าออกลูกมาเป็นวัวนั้นละเป็นอย่างไร มันก็
เป็นไปได้ ผิดธรรมชาติเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น ขอให้ท่านเอา
ลูกวัวของท่านกลับคืนมา แล้วเอาลูกม้าไปให้นายโง่เพื่อนบ้านของ
ท่านเสีย”

(กระต่ายผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม. 2555 : 89)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า กระต่ายและนายฉลาดทั้งสองเป็นคนฉลาด นายฉลาด
เป็นคนฉลาดแต่เจ้าเล่ห์ ตรงกันข้ามกับกระต่าย กระต่ายเปรียบได้กับคนฉลาดที่รู้จักใช้ความฉลาด
ทางสติปัญญา ช่วยชาวบ้านแก้ไขปัญหามาต่าง ๆ ที่คนทั่วไปไม่สามารถแก้ไขได้ นิทานสะท้อนให้เห็นว่า
กระต่ายยังเปรียบได้กับผู้มีสติปัญญาทางศีลธรรม เพราะใช้สติปัญญาและน้ำใจมาช่วยเหลือคน
ที่ต้องการความช่วยเหลือในสังคม

นิทานเรื่อง หอยทากกับม้า เล่าถึงหอยทากตัวหนึ่งได้ทำท้าวแข่งกับม้า หอยทากให้พี่น้องของมันมาช่วยในการแข่งขันครั้งนี้ พี่น้องหอยทากทั้งหมดเข้าร่วมการแข่งขันซึ่งพวกเขาจะรออยู่ในจุดต่าง ๆ ระหว่างทาง ในที่สุดหอยทากใช้ความฉลาดของตนเอาชนะม้าได้จนได้ ดังตัวอย่าง

“จันดีแล้ว” หอยทากพูด “ทีนี้คอยฟังคำสั่งของฉันทิดี”

แล้วหอยทากก็บอกให้พวกพี่น้องเรียงรายกันไปตามถนน
เป็นระยะทางหลายไมล์ และสั่งว่าทุก ๆ ตัวจะต้องเว้นระยะห่างกัน
ตัวละห้าเส้น

เมื่อสั่งแล้วหอยทากก็ไปนอน ส่วนพี่น้องหอยทาก
ทั้งหลายก็พากันเดินไปประจำตามจุดต่าง ๆ ตามถนนที่กำหนดไว้
มันพากันเดินไปช้า ๆ ตามธรรมชาติของมัน ซึ่งต้องใช้เวลาทั้งวัน
และทั้งคืนจึงไปถึงตามจุดที่กำหนดไว้สำหรับการแข่งขัน

(หอยทากกับม้า. 2555 : 157)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า หอยทากเปรียบได้กับคนที่รู้จักใช้สติปัญญาและมองเห็นจุดอ่อนของตนเอง หอยทากรู้ดีว่าตนเองไม่สามารถเอาชนะม้าได้ถ้าไม่ใช้วิธีอื่น หอยทากจึงให้พี่น้องมาช่วยมันเพื่อชัยชนะ นิทานสะท้อนให้เห็นถึงความฉลาดในการหาวิธีที่จะช่วยตนเองเอาชนะศัตรูและใช้สติปัญญาตนเองทำในสิ่งที่คนอื่นมองว่าเป็นไปไม่ได้

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงการใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาในเหตุการณ์ต่าง ๆ ผ่านตัวละครในนิทานได้อย่างชัดเจน การใช้สติปัญญาต่อสู้กับศัตรูนั้น ต้องประกอบด้วย ความเฉลียวฉลาดและความไหวพริบปฏิภาณ มนุษย์ต้องมีสติปัญญาดีจึงสามารถต่อสู้กับศัตรูหรือปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้

3.3.4 ค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

ค่านิยมในการเลือกคู่ครองของพระราชวงศ์เมียนมาร์สมัยก่อนจะพิจารณาในการเหมาะสมผ่านความสามารถ ฐานะ รูปร่าง เป็นต้น นิทานที่สะท้อนเห็นถึงค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองมีทั้งหมด 5 เรื่อง ได้แก่ จันทรคราส ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์ นายหัว เจ้าหญิงกบ และเต่าใหญ่ ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง จันทรคราส เล่าว่ามีชายหนุ่มคนหนึ่งที่มีความสามารถพิเศษซึ่งสามารถช่วยชุบชีวิตคนตายให้ฟื้นขึ้นมาได้ เขาได้ช่วยเจ้าหญิงองค์หนึ่งฟื้นขึ้นมาได้ พระเจ้าแผ่นดินจึงจัดการอภิเษกสมรสให้เขากับเจ้าหญิง ดังตัวอย่าง

ในไม่ช้าหนุ่มน้อยผู้น้องก็มีชื่อเสียงโด่งดัง กลายเป็นหมอ
วิเศษที่ช่วยชุบชีวิตคนตายให้ฟื้นขึ้นมาได้ แต่ก็ไม่มีใครคาดคิดว่า

เขาจะรักษาหรือชุบชีวิตคนขึ้นมาได้ด้วยสาก ต่างก็คิดกันว่าเขาถือ
สากติดตัวไปเสมือนกับเป็นเครื่องรางอย่างหนึ่ง

ต่อมา พระธิดาของพระเจ้าแผ่นดินสิ้นพระชนม์ เข้าจึงถูก
นำตัวเข้าไปรักษา แล้วเขาก็สามารถชุบชีวิตเจ้าหญิงให้กลับคืนมา
ได้ พระเจ้าแผ่นดินจึงจัดการอภิเษกสมรสเจ้าหญิงให้แก่เขา
ด้วยเหตุนี้เขาจึงกลายเป็นเจ้าชายขึ้นมาอย่างไม่ได้นึกไม่ได้ฝัน

(จินทรคราส. 2555 : 40-41)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า กษัตริย์เมียนมาร์สมัยก่อนนิยมเลือกคู่ครองให้ลูกสาว
จากความสามารถของอีกฝ่าย และนิยมเลือกคนที่มีบุญคุณต่อลูกสาวหรือช่วยชีวิตลูกสาวไว้ ไม่ว่าจะคน
คนนั้นจะมีฐานะในสังคมหรือไม่ก็ตาม แต่ว่าคู่ครองของเจ้าหญิงต้องมีศักยภาพที่จะเป็นเจ้าชายได้
ต้องมีความสามารถพิเศษมากกว่าคนธรรมดา นิทานสะท้อนให้เห็นถึงการเลือกคู่ครองนั้นผู้ใหญ่เป็น
คนที่ตัดสินใจแทนลูกสาว เมื่อผู้ใหญ่เห็นคนที่ดีและมีความสามารถก็จะมอบลูกสาวให้แต่งงาน

นิทานเรื่อง ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์ เล่าว่ามีแม่มายคนธรรมดาคนหนึ่งได้ไปเข้าเฝ้าพระเจ้า
แผ่นดินเพื่อขอเจ้าหญิงให้แต่งงานกับลูกชาย ลูกชายนางเป็นคนเกียจคร้านแต่มีความสามารถพิเศษ
ดังตัวอย่าง

นางได้ไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน และทูลขอเจ้าหญิงให้

ลูกชาย

“ลูกชายของเจ้าทำอะไรได้บ้าง” พระเจ้าแผ่นดินตรัสถาม

“เขาสามารถทำได้ทุก ๆ อย่าง” หญิงมาตอบอย่าง

ภาคภูมิใจ

“งั้นตกลง” พระเจ้าแผ่นดินตรัส “ไปบอกลูกชายของเจ้า

ให้สร้างสะพานทองและสะพานเงินจากที่บ้านมาถึงวังของข้าที่นี่

ถ้าเขาสามารถทำได้ เขาก็จะได้ลูกสาวของข้า แต่ถ้าเขาทำไม่ได้ ข้า

จะเผาเจ้าสองแม่ลูกทั้งเป็นที่เดียว จำไว้นะ สะพานจะต้องสำเร็จใน

วันพรุ่งนี้ตอนรุ่งอรุณ”...

“ลูกเราเป็นหญิงโง่คืด” พระเจ้าแผ่นดินทรงรำพึง

เมื่อเป็นเช่นนี้ เจ้ากระดุกขี้เกียจก็ได้แต่งงานกับเจ้าหญิงและได้

กลายเป็นเจ้าชาย

(ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์. 2555 : 53)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า แม่ของเจ้ากระดุกกล้าไปขอร้องเจ้าหญิงให้ลูกชาย
เพราะนางเชื่อมั่นในความสามารถของลูกชาย พระเจ้าแผ่นดินได้ทดสอบความสามารถพิเศษของ

เจ้ากระดุกซึ่งเป็นการตัดสินใจจะให้เจ้าหญิงแต่งงานกับเขาหรือไม่ นิทานสะท้อนให้เห็นว่า การที่จะได้เป็นคู่ครองของเจ้าหญิงนั้น ต้องผ่านการทดสอบความสามารถต่าง ๆ จากพระเจ้าแผ่นดินก่อน พระองค์ถึงจะยอมให้เจ้าหญิงแต่งงาน

นิทานเรื่อง นายหัว เล่าว่ามีนายหัวคนหนึ่งไปเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินเพื่อสวามิภักดิ์ของพระธิดา นายหัวเชี่ยวชาญในการใช้เวทมนตร์คาถา นายหัวใช้ความสามารถพิเศษที่เขาไปขู่พระเจ้าแผ่นดินเพื่อที่จะให้พระธิดาแต่งงานกับเขา ดังตัวอย่าง

เมื่อเข้ามาถึงประตูพระราชวัง เขาก็ลี้ภัยเข้ามาเข้าไป
กราบทูลพระเจ้าแผ่นดินว่า ให้พระเจ้าแผ่นดินจัดการแต่งงานเขา
กับพระธิดาเสียแต่โดยดี และตั้งให้เขาเป็นเจ้าชาย มิฉะนั้นแล้ว
เขาจะทำลายพระราชวังพร้อมด้วยผู้คนให้ราบเรียบไปทีเดียว...

นายหัวได้เอากล่องยานัตถ์ออกมา พลังร้ายเวทมนตร์
คาถาที่ยกซ์สอนให้

ทันใดนั้นก็มีการมาอาวุธครบมือพันคนออกมาจากกล่อง
ยานัตถ์และเข้าล้อมพระราชวังไว้ พระเจ้าแผ่นดินไม่มีทางเลือก
ต้องยอมปฏิบัติข้อเสนอ นายหัวจึงได้เป็นเจ้าชายและได้แต่งงาน
กับพระธิดา

(นายหัว. 2555 : 77)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า นายหัวเป็นคนที่มีความสามารถเหนือธรรมชาติซึ่งพระเจ้าแผ่นดินไม่สามารถทำอะไรเขาได้ นายหัวขู่พระองค์ให้เขาแต่งงานกับพระธิดา สะท้อนให้เห็นถึงการเลือกคู่ครองที่ใช้วิธีบังคับให้อีกฝ่ายจำเป็นต้องยินยอม ตรงกันข้ามกับการเลือกคู่ครองที่สองฝ่ายต่างมีความรักใคร่ต่อกันจึงจะตัดสินใจแต่งงาน นิทานทำให้เห็นถึงความไม่ยุติธรรมในการเลือกคู่ครองได้อย่างชัดเจน

นิทานเรื่อง เจ้าหญิงกบ เล่าว่ามีเจ้าชายองค์หนึ่งจัดพิธีสระพระเกศา งานนี้มีสาวสวยมากมายมาร่วมงานด้วย หลังจากพิธีเสร็จสิ้นลง เจ้าชายได้เลือกคู่ครองในบรรดาหญิงสาวที่มาร่วมงาน แต่เลือกไม่ถูก เจ้าชายจึงใช้วิธีโยนดอกมะลิตกบนศีรษะของผู้ที่ได้เป็นเจ้าหญิงในอนาคต ดังตัวอย่าง

พอได้เวลาเจ้าชายก็เสด็จออก และเริ่มพิธีสระพระเกศาใน
สระน้ำ บรรดาสาว ๆ ก็ส่ายผมและสระผมของตนด้วย

เมื่อพิธีได้เสร็จสิ้นลง เจ้าชายก็ประกาศว่า บรรดา
สุภาพสตรีที่มาล้วนแต่งงดงามกันทั้งนั้น จนไม่สามารถจะเลือกผู้ใด

ได้ถูก ฉะนั้นจะใช้วิธีเลี้ยงดอกมะลิ คือโยนดอกมะลิไป และถ้า
ตกลงบนศีรษะของผู้ใด ผู้นั้นก็จะได้เป็นเจ้าของ

(เจ้าหญิงกบ. 2555 : 103-104)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เจ้าชายไม่สามารถเลือกคู่ครองจากบรรดาสาว ๆ ได้ใน
ขณะนั้น เจ้าชายจึงใช้วิธีการโยนดอกมะลิซึ่งเป็นวิธีการให้โชคชะตานำพาตนไปพบผู้หญิงที่จะได้มา
เป็นเจ้าของของตน ถ้าหญิงสาวคนใดได้ดอกมะลิ คนนั้นก็จะเป็นเจ้าหญิง วิธีการเลือกคู่ครองของ
เจ้าชายสะท้อนให้เห็นถึง ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนเชื่อเรื่องพรหมลิขิต เจ้าชายจึงให้โชคชะตาตัดสินคน
ที่จะมาเป็นเนื้อคู่ของตนแทนที่จะเลือกเอง

นิทานเรื่อง เต่าใหญ่ เล่าว่ามีหญิงสาวรูปงามชื่อชนิษฐาคนหนึ่ง นางมีต้นไม้เงินต้นไม้
ทองต้นหนึ่งปลูกอยู่ในหมู่บ้าน พระเจ้าแผ่นดินได้บังเอิญเจอต้นไม้นี้และได้ทดสอบชนิษฐาว่าเป็น
เจ้าของต้นไม้จริงหรือไม่ นางจึงพิสูจน์ให้พระเจ้าแผ่นดินเห็น พระองค์ดีใจและชื่นชมนางมากที่สุดท้าย
แล้วนางได้เป็นพระราชินีของพระองค์ ดังตัวอย่าง

ขณะนั้น พระเจ้าแผ่นดินเสด็จประพาสล่าช้าง และผ่าน
มาทางนั้น

“ต้นไม้เงินต้นไม้ทองในหมู่บ้านที่ไกลเช่นนี้” พระเจ้า
แผ่นดินตรัส “ใครเป็นเจ้าของกันนะ”...

ชนิษฐาได้เข้าไปนั่งที่ใต้ต้นไม้และอธิษฐานว่า “ถ้าต้นไม้
เป็นสิทธิ์ของฉัน ก็ขอให้ผลไม้หล่นลงมาบนตักด้วยเถิด”

พอสิ้นคำอธิษฐาน ผลไม้ก็หล่นลงมาบนตักของหล่อน
พระเจ้าแผ่นดินทรงชื่นชมโสมนัสมาก ทรงรับชนิษฐาขึ้นหลังช้าง
เสด็จกลับพระนคร และได้ทรงสถาปนาขึ้นเป็นพระราชินี

(เต่าใหญ่. 2555 :163-164)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองของพระเจ้าแผ่นดิน
ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนว่า พระองค์สามารถเลือกผู้หญิงที่ท่านชอบได้อย่างตามใจชอบ ไม่ว่าผู้หญิง
คนนี้จะมีความงามในสังคมอย่างไรก็ตาม เพราะพระองค์เป็นผู้ถืออำนาจสูงสุดของบ้านเมือง ฉะนั้น
พระองค์สามารถทำทุกอย่างได้อย่างใจหวัง ในการเลือกคู่ครองก็เช่นกัน

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองของพระราชาวงศ์
เมียนมาร์สมัยก่อนว่า เมื่อพระเจ้าแผ่นดินเลือกคู่ครองให้ลูกสาวมักจะตัดสินและทดสอบ
ความสามารถของคนที่จะได้มาเป็นเจ้าชาย ซึ่งต้องเป็นคนที่เก่งและมีความสามารถพิเศษ จึงจะทำให้
พระองค์ยอมรับ และพระเจ้าแผ่นดินสามารถตัดสินใจในการเลือกคู่ครองของตนได้อย่างใจปรารถนา

3.4 ประเพณีการแต่งงาน

ประเพณีการแต่งงานของชาวเมียนมาร์สมัยก่อนมีอยู่สองขั้นตอน คือ การสู่ขอและการจัดงานเลี้ยง นิทานที่สะท้อนให้เห็นถึงประเพณีการแต่งงานมีอยู่ 2 เรื่อง ได้แก่ อ้ายขุนไล่ และชเวลิป ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง อ้ายขุนไล่ เล่าว่ามีพ่อค้าคนหนึ่งชื่ออ้ายขุนไล่ เขาได้ตกหลุมรักกับหญิงสาวที่ชื่อนางเอ๋เมียด อ้ายขุนไล่สัญญากับนางว่าจะไปสู่ขอนางหลักจากกลับจากการค้าขาย ดังตัวอย่าง

*อ้ายขุนไล่เป็นพ่อค้าหนุ่มรูปงามพบรักกับนายเอ๋เมีย
สาวสวยประจำหมู่บ้าน เขาสัญญาจะมาสู่ขอนางทันทีที่เดินทาง
กลับจากไปค้าขายต่างแดน*

(อ้ายขุนไล่. 2555 : 24)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อหนุ่มสาวตกหลุมรักกันและตัดสินใจจะอยู่ด้วยกันหรือแต่งงานกันนั้น สิ่งแรกที่ต้องทำ คือ ไปสู่ขอหญิงสาวจากผู้ใหญ่ของเธอ ต้องผ่านขั้นตอนนี้ก่อนจึงจะอยู่ด้วยกันได้ อ้ายขุนไล่สัญญากับนางว่าจะมาสู่ขอนางตามขั้นตอนประเพณี เพราะเขารักนางและอยากให้นางไว้วางใจในตัวเขา เพราะอ้ายขุนไล่เป็นพ่อค้าที่ต้องออกเดินทางอยู่ตลอดเวลา

นิทานเรื่อง ชเวลิป เล่าว่ามีชายหนุ่มชื่อชเวลิปหลงรักพระธิดาสาวสวยองค์หนึ่ง ชเวลิปให้แม่ไปสู่ขอพระธิดาจากพระราชา แม่ของเขาปฏิเสธเพราะอีกฝ่ายเป็นเจ้าหญิงแต่แม่ก็อดสงสารลูกชายไม่ได้ จึงตัดสินใจไปสู่ขอพระธิดาให้ลูกชาย กษัตริย์ของเมืองต่าง ๆ ก็ได้ส่งราชทูตมาสู่ขอพระธิดาเช่นกัน ดังตัวอย่าง

*พระราชาในเมืองนั้นมีพระธิดาสาวสวยอยู่องค์หนึ่ง
ซึ่งบรรดากษัตริย์ทั้งเจ็ดนครต่างก็ส่งราชทูตเข้ามาขอสมัครเป็น
พระราชาบุตรเขย แต่ว่าพระราชาปฏิเสธไม่ยอมรับใครเลย
ชเวลิปเคยมีโอกาสชมโฉมของพระธิดาครั้งหนึ่งก็หลงรัก
และขอให้มารดาไปสู่ขอให้ ครั้งแรกมารดาปฏิเสธ แต่เมื่อเห็น
ลูกชายกินไม่ได้นอนไม่หลับ เฝ้าแต่คร่ำครวญถึงเจ้าหญิง นางจำใจ
ต้องไปเฝ้าพระราชาและกราบทูลถึงความประสงค์ของลูกชาย*

(ชเวลิป. 2555 : 187)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การสู่ขอเป็นขั้นตอนแรกที่จะเข้าถึงประเพณีการแต่งงาน ถ้าสู่ขอไม่สำเร็จจึงไม่มีหวังที่จะได้แต่งงานกับหญิงสาวที่ตนรัก และพระราชาเป็นคนที่สำคัญที่สุด เพราะพระองค์เป็นคนตัดสินใจในการสู่ขอว่าจะให้ลูกสาวแต่งงานหรือไม่ ฉะนั้น ชเวลิปจึงให้มารดาทำตามประเพณี ให้ผู้ใหญ่ของตนไปสู่ขอหญิงสาวที่ตนหลงรักจากผู้ใหญ่ของเธอ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องตามขนบธรรมเนียม

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงประเพณีการแต่งงานของชาวเมียนมาร์สมัยก่อนว่า ขั้นตอนแรกของการแต่งงานจะต้องมีประเพณีการสู่ขอ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้ใหญ่ฝ่ายหญิงจะต้องตัดสินใจว่าจะยกลูกสาวให้ผู้ชายคนนี้หรือไม่ ต้องผ่านประเพณีการสู่ขอก่อนจึงจะมีการแต่งงาน

3.5 การปกครอง

การปกครองคือการใช้ระบบในการควบคุมการประพฤติของประชาชนในสังคม การปกครองจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากในสังคมใดสังคมหนึ่ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สมัยก่อนมีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ปกครองบ้านเมือง มีการใช้ระบบการปกครองมาควบคุมในการประพฤติปฏิบัติของประชาชน

นิทานเมียนมาร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพการปกครองสังคมเมียนมาร์สมัยก่อนมีทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ ค้างคาวเลี้ยงภาษี ตำนานมะพร้าว หม่องปอกกะเอียง และเต่าใหญ่ ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง ค้างคาวเลี้ยงภาษี เล่าว่า มีพระราชอาองค์หนึ่งปกครองมนุษย์และสัตว์ในบ้านเมือง พระองค์ปกครองบ้านเมืองด้วยการเก็บภาษีจากประชาชนทั้งมนุษย์และสัตว์ ดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่ง มีพระราชอาองค์หนึ่งทรงปกครองทั้งมนุษย์และสัตว์

วันหนึ่งพระองค์มีพระราชดำริว่า ควรเก็บภาษีจากมนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ เสียบ้าง ดังนั้น จึงได้ส่งเจ้าพนักงานเก็บภาษีหลายร้อยคนออกเก็บ โดยมีรับสั่งว่า การเก็บภาษีนั้นให้แยกเก็บเป็นประเภท อย่าให้ปนกัน

วันแรก เก็บจากพวกมนุษย์ก่อน

วันที่สอง เก็บจากพวกช้าง

วันที่สาม เก็บจากพวกเสือ

วันที่สี่และห้า เก็บจากสัตว์ชนิดอื่นเรียงกันไป

(ค้างคาวเลี้ยงภาษี. 2555 : 150)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า พระราชาเป็นผู้ปกครองบ้านเมือง พระองค์จึงเป็นผู้ที่มีอำนาจที่สุดของเมือง ในระบบการจ่ายภาษีนั้น พระองค์คิดว่าควรเก็บภาษีจากพลเมืองทุกคน มนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ เปรียบได้กับคนชนชั้นต่าง ๆ ซึ่งเป็นพลเมืองเดียวกัน ทุกคนต้องจ่ายภาษีไม่ว่าจะอยู่ในฐานะอะไร นิทานสะท้อนให้เห็นถึงการมีระบบในการปกครองของกษัตริย์เมียนมาร์สมัยก่อนได้อย่างชัดเจน

นิทานเรื่อง ตำนานมะพร้าว เล่าว่า มีพระราชทานของเมืองหนึ่ง พระราชทาน บ้านและเงิน ให้กับชายที่เคยเป็นขโมยคนหนึ่ง พระองค์คิดว่า การที่เป็นขโมยนั้นเป็นเพราะความยากจน เพราะไม่มีเงินใช้จึงจะเป็นขโมย ดังตัวอย่าง

ชายคนที่เคยเป็นขโมย ให้พำนักอยู่ในพระราชอาณาเขต
ของพระองค์ต่อไปได้ และพระราชทานบ้านให้หนึ่งหลังกับเงินอีก
พันบาท สำหรับประกอบอาชีพสืบไป ทั้งนี้ เพราะพระองค์ทรงเห็น
ว่า การที่ชายนั้นเป็นขโมยก็เพราะความยากจน และเมื่อเขามีเงิน
ใช้ มีบ้านอยู่เสียแล้ว เขาก็คงจะกลับตัวทำความดีต่อไปได้

(ตำนานมะพร้าว. 2555 : 124)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า พระราชาปกครองบ้านเมืองด้วยความเมตตา พระองค์ยอมให้อภัยขโมยคนนั้น และหาเหตุผลให้เขาว่า เป็นขโมยเพราะอดอยากลำบาก พระองค์เป็นผู้ปกครองที่มีเหตุผลและเมตตาจึงไม่คิดลงโทษขโมย ในทางตรงกันข้าม พระองค์ยังให้บ้านและเงินแก่ขโมยคนนั้น เพื่อให้เขากลับตัวเป็นคนดี ดังนั้น การปกครองที่มีความเมตตาของพระองค์ส่งผลให้ประชาชนที่เคยทำความผิดได้มีโอกาสสำนึกผิดและกลับตัวกลับใจเป็นคนดีอีกครั้ง

นิทานเรื่อง หม่อมปอกกะเอียง เล่าว่าผู้ปกครองบ้านเมืองของเมืองตะโก้งเป็นผู้หญิง มีชายคนหนึ่งชื่อหม่อมปอกกะเอียง เขาสนใจผู้ปกครองของเมืองนี้มาก จึงสอบถามเรื่องราวต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

ที่เมืองตะโก้ง เขาได้ใช้เวลาว่างสอบถามเรื่องราวต่าง ๆ ที่
เกี่ยวกับเมืองตะโก้ง ในไม่ช้า เขาก็ได้รู้ข่าวอันน่าสนใจว่า ผู้ครอง
เมืองตะโก้งเป็นผู้หญิง เป็นพระราชินีไม่ใช่กษัตริย์ เขาต้องการ
ทราบต่อไปอีกว่าทำไมจึงเป็นเช่นนี้

(หม่อมปอกกะเอียง. 2555 : 68)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองของบ้านเมืองตะโก้งสามารถเป็นผู้หญิงได้ สะท้อนให้เห็นถึงสังคมเมียนมาร์สมัยก่อนว่า ผู้ชายกับผู้หญิงมีฐานะเท่าเทียมกัน จึงมีพระราชินีเป็นผู้ปกครองของบ้านเมืองปรากฏในนิทาน ยังสะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงมีบทบาททางสังคมเท่าเทียมกับผู้ชายมาตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบันนี้

นิทานเรื่อง เต่าใหญ่ เล่าว่า มีคู่คู้หนึ่งคือลูกแม่เลี้ยงและนางชนิษฐา พระเจ้าแผ่นดินและคณะต่างเชื่อว่าลูกแม่เลี้ยงเป็นฝ่ายผิด แต่ไม่สามารถลงโทษนางได้เพราะพระองค์เองไม่ได้อยู่เหนือกฎหมายของประชาชน ดังตัวอย่าง

พระเจ้าแผ่นดินและคณะลูกขุนของพระองค์ต่างเชื่อมั่นว่า
ลูกแม่เลี้ยงเป็นฝ่ายหลอกลวง และไม่ต้องการจะให้ชนิษฐาพิสูจน์
เพราะอาจเป็นอันตรายได้ แต่ทั้งหมดก็ไม่อาจจะทำได้ตามที่คิด

เพราะพระเจ้าแผ่นดินเองไม่อยู่เหนือชนธรรมนิยมของประชาชน
จำเป็นต้องทำไปตามกฎที่ได้ตั้งไว้ และลูกแม่เลี้ยงก็ได้ร้องขอ
ถูกต้องตามกฎหมาย

(เต๋าใหญ่. 2555 : 170-171)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ระบบการปกครองของบ้านเมืองนี้คือการใช้กฎหมายเป็นหลัก
แม้แต่กษัตริย์ก็ไม่งดเว้น ทุกคดีต้องดำเนินตามกฎหมายของบ้านเมือง เพราะธรรมเนียมของ
ประชาชนเป็นหลักการปกครอง นิทานสะท้อนให้เห็นถึงการมีระบบในการปกครองทางกฎหมายได้
อย่างชัดเจน การดำเนินคดีที่ยึดหลักกฎหมายนั้นจะทำให้คดีมีความยุติธรรมและถูกต้องเที่ยงตรงตาม
ความเป็นจริง

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงการปกครองของสังคมเมียนมาร์สมัยก่อนว่า
มีกษัตริย์เป็นผู้ปกครองบ้านเมือง ผู้ปกครองจะช่วยประชาชนแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยการใช้ระบบ
ทางกฎหมาย และมีการปกครองด้วยความเมตตาที่คอยช่วยเหลือประชาชน คอยชี้แนะคนที่ทำผิด
กลับมาเป็นคนดี

บทที่ 4

การวิเคราะห์คุณค่านิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย

นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยมีเนื้อเรื่อง ตัวละคร และเหตุการณ์ที่ให้ความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน นิทานเมียนมาร์มีการให้คุณค่าด้านความรู้ ด้านการสอนคุณธรรม ด้านการดำเนินชีวิต ด้านความบันเทิง จากนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย การวิเคราะห์คุณค่าของนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยในด้านต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 คุณค่าด้านความรู้

4.1.1 ความรู้เกี่ยวกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

4.1.2 ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่บิหม

4.1.3 ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปกครอง

4.2 คุณค่าด้านการสอนคุณธรรม

4.2.1 เครื่องมือสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรม

4.2.2 ความกตัญญู

4.2.3 ความมีน้ำใจ

4.2.4 การทำความดี

4.3 คุณค่าด้านการดำเนินชีวิต

4.3.1 การใช้สติปัญญา

4.3.2 การเลือกคู่ครอง

4.3.3 การมีความรับผิดชอบ

4.4 คุณค่าด้านความบันเทิง

4.4.1 ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

4.4.2 ให้อารมณ์ขัน

4.1 คุณค่าด้านความรู้

นิทานเมียนมาร์ให้ความรู้แก่ผู้อ่านเกี่ยวกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ด้านภูมิศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ทรัพยากร และความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปกครอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 ความรู้เกี่ยวกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เป็นประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีลักษณะภูมิประเทศที่ติดกับทะเล ในประเทศมีแม่น้ำอิรวดีไหลผ่าน ลักษณะของภูมิประเทศนั้น

ทำให้ชาวเมียนมาร์อาศัยอยู่ใกล้ธรรมชาติซึ่งเป็นแหล่งที่ทำมาหากิน ถิ่นที่อยู่อาศัยจึงมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและอาชีพของชาวเมียนมาร์ ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง โทรแห่งเมืองพะโค ให้คุณค่าความรู้ว่า สาธารณรัฐเมียนมาร์ตอนล่างมีอาณาเขตติดกับทะเล มีแม่น้ำอิรวดีไหลผ่านพื้นที่ลุ่มแคว้นนั้น ซึ่งมีชาวบ้านอาศัยอยู่ที่มีแม่น้ำไหลผ่าน ดังตัวอย่าง

คันทันนั้น ทานโทรจึงเอาลูกไล่หม้อลอยไปในแม่น้ำอิรวดี
โดยคิดว่าหม้อนั้นคงจะลอยออกทะเลแล้วก็จมหายไป แต่หาได้เป็น
เช่นนั้นไม่

หม้อใบนั้นลอยมาถึงพม่าตอนล่าง หญิงชราผู้หนึ่งซึ่งกำลัง
อาบน้ำอยู่ในแม่น้ำได้แลเห็นหม้อลอยมา จึงว่าออกไปเก็บ ครั้นพบ
เด็กอยู่ข้างในจึงนำไปเลี้ยงเป็นลูก

(โทรแห่งเมืองพะโค. 2555 : 190)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับประเทศ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีอาณาเขตที่ติดกับทะเล และมีแม่น้ำอิรวดีไหลผ่านตอนล่างของประเทศ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำสามารถใช้ประโยชน์จากแม่น้ำได้อย่างสะดวกสบาย อย่างเช่น อาบน้ำริมแม่น้ำ ฉะนั้น ชาวบ้านที่อยู่ริมแม่น้ำจึงมีวิถีชีวิตที่เกี่ยวกับแม่น้ำอย่างแยกแยะไม่ได้ นิทานทำให้ผู้อ่านรู้จักภูมิประเทศและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมียนมาร์ผ่านแม่น้ำเพื่อใช้ประโยชน์ในกิจกรรมประจำวัน

นิทานเรื่อง สายรุ้งแห่งความรัก ให้คุณค่าความรู้ว่า ในสมัยก่อนมีเมืองเล็ก ๆ ริมแม่น้ำสองเมืองที่ชื่อเมืองมิงคละดอนและเมืองตันลา และมีการเดินทางทางน้ำเพื่อการคบหาสู่กันระหว่างคนในสองเมือง ดังตัวอย่าง

ตรงข้ามปากแม่น้ำมีอาณาจักรมิงคละดอน...

กษัตริย์มิงคละดอนจึงมีรับสั่งห้ามพวกผีพายนำเจ้าชาย

ข้ามไปยังตันลา และห้ามเจ้าชายมิให้ข้ามแม่น้ำไปอีกเป็นอันขาด

(สายรุ้งแห่งความรัก. 2555 : 34)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าความรู้ด้านภูมิประเทศของ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สมัยก่อนว่า แม่น้ำเปรียบเสมือนกำแพงเมืองที่กั้นทั้งสองเมืองไว้เป็นอาณาเขตของเมือง ชาวบ้านทั้งสองเมืองต้องอาศัยเรือเป็นยานพาหนะเพื่อจะข้ามแม่น้ำไปยังเมืองตรงข้าม นิทานทำให้ผู้อ่านได้รู้จักภูมิประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ผ่านแม่น้ำที่กั้นอยู่ระหว่างสองเมืองนี้และลักษณะบ้านเมืองสมัยก่อนของชาวเมียนมาร์ได้อย่างชัดเจน

นิทานเรื่อง นายเรือกับชาวเขา ให้คุณค่าความรู้ว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีสายน้ำหลักสายหนึ่งคือแม่น้ำอิรวดี แม่น้ำสายนี้ให้ชาวเมียนมาร์เลี้ยงชีวิต ทำการค้าขายทางน้ำ ดังตัวอย่าง

มีนายเรือคนหนึ่งเป็นคนโลภมาก เขามักจะโกงค่าจ้าง
พวกลูกเรือของเขา ในการเดินเรือขึ้นล่องในแม่น้ำอิรวดี ทั้งขาขึ้น
ขาล่องนั้นจะต้องใช้เวลาสองสามเดือน นายเรือจะจ่ายให้เฉพาะ
อาหารสำหรับกินในระหว่างเดินทางเท่านั้น และตามปกติ ค่าจ้าง
ก็จะจ่ายเมื่อการเดินทางได้สิ้นสุดลงแล้ว

(นายเรือกับชาวเขา. 2555 : 130)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเรื่องนี้ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ว่า แม่น้ำอิรวดีเป็นแม่น้ำสายสำคัญของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เปรียบเสมือนสายเลือดที่หล่อเลี้ยงชีวิตชาวเมียนมาร์ที่ต้องพึ่งพาสายน้ำในการทำมาหากิน นิทานทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความสำคัญของแม่น้ำผ่านนายเรือและลูกเรือที่จะล่องเรือในแม่น้ำอิรวดีเพื่อไปยังที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นอาชีพและวิถีชีวิตของพวกเขา

นิทานเรื่อง ตำนานมะพร้าว ให้คุณค่าความรู้ว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีอาณาเขตที่ติดกับทะเลซึ่งมีคนถูกลอยแพมาจากเกาะในมหาสมุทรอินเดียและได้มาติดอยู่ชายฝั่งทะเลในประเทศ ดังตัวอย่าง

หลายร้อยหลายพันปีมาแล้ว มีคนสามคนถูกลอย
ลอยแพมาจากเกาะเกาะหนึ่งซึ่งอยู่ในมหาสมุทรอินเดีย ทั้งสามคน
นี้ได้ ลอยไปติดชายฝั่งทะเลของประเทศพม่า

(ตำนานมะพร้าว. 2555 : 125)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ว่า ส่วนหนึ่งของมหาสมุทรอินเดียได้ติดกับอาณาเขตทะเลในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ นิทานให้ผู้อ่านได้เห็นถึงช่องทางเข้าเมืองโดยผ่านตัวละครสามคนที่มาจากที่อื่นได้เข้ามาถึงประเทศตน เพราะสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีลักษณะประเทศที่ติดกับทะเล

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์มีคุณค่าความรู้ด้านลักษณะภูมิศาสตร์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ นิทานให้ผู้อ่านรู้ว่าวิถีชีวิตของชาวเมียนมาร์มีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศอย่างแยกแยะไม่ได้ อย่างเช่น ถิ่นที่อยู่อาศัย การทำมาหากิน และการเดินทางด้วยเรือของชาวบ้านที่อยู่ริมแม่น้ำ

4.1.2 ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติทับทิม

มีนิทานเมียนมาร์หลายเรื่องที่กล่าวถึงทรัพยากรธรรมชาติทับทิม เนื่องจากทับทิมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับชาวเมียนมาร์สมัยก่อนจนถึงสมัยนี้ เมืองมอโกอกเป็นแหล่งที่มีทับทิมมากที่สุดในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง นายหัว ให้คุณค่าความรู้ว่า ทับทิมเป็นสิ่งมีค่าสำหรับชาวเมียนมาร์ พวกเขาใช้ทับทิมแก่นายหัวเป็นของที่ระลึก และนายหัวใช้ทับทิมที่พวกเขาขมอมให้นั้น ไปจ้างลูกเรือให้รับใช้ตนเอง ดังตัวอย่าง

นายหัวได้แจ้งความประสงค์ที่จะกลับไปบ้านเมือง พวก
กะลาสีก็ยินดีจะพากลับ

พวกเขาพากันกล่าวอำลา และให้ทับทิมแก่นายหัว
กระจากหนึ่งเป็นของที่ระลึก

เมื่อเรือมาถึงบ้านเมืองของนายหัวแล้ว เขาก็ได้ให้ทับทิม
เหล่านั้นแก่พวกกะลาสีเรือ โดยพูดว่า

“ฉันจะให้ท่านอีก ถ้าหากว่าพวกท่านจะเป็นคนของฉัน”

พวกกะลาสีเรือยินยอมรับใช้นายหัวต่อไป

(นายหัว. 2555 : 77)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับทับทิมว่า ชาวเมียนมาร์สมัยก่อนให้ทับทิมเป็นของขวัญที่ระลึกซึ่งเป็นของที่มีค่า ทับทิมเปรียบเหมือนทองคำ อันล้ำค่า นิทานให้ผู้อ่านรู้คุณค่าของทับทิมผ่านพวกลูกเรือที่ยอมรับใช้นายหัวเมื่อนายหัวให้ทับทิมแก่พวกเขา ทับทิมจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับชาวเมียนมาร์

นิทานเรื่อง ซเวลิป ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับทับทิมว่า ทับทิมเป็นสิ่งมีค่าซึ่งมีค่าควร เมือง พวกเขาชื่นชอบสิ่งมีค่าของมนุษย์ทั้งสามไว้ สิ่งแรกคือ หีบที่บรรจุ “ชีวิต” และสิ่งที่สองก็คือ ทับทิม ดังตัวอย่าง

ราชินีรากลสดกลาง รากลสดหนึ่งจึงแนะว่า ในระหว่างที่
อยู่กับพวกมนุษย์เหล่านี้ ควรจะซ่อนสิ่งมีค่าทั้งสามไว้ในป่า

สิ่งแรกคือ หีบที่บรรจุ “ชีวิต” ของพวกรากลสด

สิ่งที่สองคือ ทับทิมซึ่งมีค่าควรเมือง

สิ่งที่สามคือ กลองวิเศษ ซึ่งสามารถจะบันดาลสิ่งต่าง ๆ

ให้ตามประสงค์ได้

(ซเวลิป. 2555 : 185)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับทับทิมว่า ในสมัยก่อนทับทิมเป็นสิ่งมีค่ามาก ทับทิมเปรียบได้กับทรัพย์สินเงินทองที่สามารถซื้อเมืองเมืองหนึ่งได้ นิทานให้ผู้อ่านรู้ถึงคุณค่าและความสำคัญของทับทิมผ่านตัวละครพวดยักษ์ที่ซ่อนทับทิมซึ่งเป็นสิ่งมีค่าควรเมืองนี้ไว้

นิทานเรื่อง ไข่มังกร ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับทับทิมว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นประเทศที่มีทับทิมซึ่งเป็นอัญมณีที่มีค่ามาก และเมืองมอ๊กกอกเป็นเมืองทับทิมของประเทศ ดังตัวอย่าง

*เมื่อไปถึงมอ๊กกอก ไข่มังกร ก็ไปกระทบกับก้อนหินแตก
ออก ปรากฏว่ามีทับทิมมากมายไหลออกมา และนั่นเองที่ทำให้มี
ทับทิมมากที่มอ๊กกอกมาจนทุกวันนี้*

(ไข่มังกร. 2555 : 46)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับทับทิมว่า ทับทิมเป็นอัญมณีสำคัญของเมืองมอ๊กกอกซึ่งเป็นอัญมณีที่มีค่าของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ นิทานให้ผู้อ่านรู้จักเมืองมอ๊กกอกผ่านทับทิมเพราะมอ๊กกอกเป็นแหล่งผลิตทับทิมของประเทศตั้งแต่สมัยโบราณ มอ๊กกอกจึงเป็นดินแดนแห่งทับทิมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์จนถึงทุกวันนี้

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับทับทิมได้อย่างชัดเจน ทับทิมเป็นสิ่งมีค่ามากสำหรับชาวเมียนมาร์ เปรียบได้กับทองคำซึ่งเป็นสิ่งมีค่าสำหรับคนไทย และมอ๊กกอกเป็นเมืองที่มีทับทิมมากที่สุดของประเทศตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยนี้

4.1.3 ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปกครอง

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สมัยก่อนเป็นประเทศที่ปกครองด้วยพระมหากษัตริย์ มีรูปแบบการปกครองที่ใช้กฎหมายควบคุมการประพฤติปฏิบัติของประชาชน และในสมัยนั้นมีพระราชินีเป็นผู้ครองเมืองอีกด้วย

นิทานเรื่อง ค้างคาวเลี้ยงภาษี ให้ความรู้ด้านรูปแบบการปกครองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สมัยก่อนว่า มีพระราชินีเป็นผู้ปกครองบ้านเมือง และมีระบบการเก็บภาษีจากประชาชน ดังตัวอย่าง

*ครั้งหนึ่ง มีพระราชองค์หนึ่งทรงปกครองทั้งมนุษย์และสัตว์
วันหนึ่งพระองค์มีพระราชดำริว่า ควรเก็บภาษีจากมนุษย์
และสัตว์ต่าง ๆ เสียบ้าง ดังนั้น จึงได้ส่งเจ้าพนักงานเก็บภาษีหลาย
ร้อยคนออกเก็บ โดยมีรับสั่งว่า การเก็บภาษีนั้นให้แยกเก็บเป็น
ประเภท อย่าให้ปนกัน*

วันแรก เก็บจากพวกมนุษย์ก่อน

วันที่สอง เก็บจากพวกช่าง

วันที่สาม เก็บจากพวกเลื้อ

วันที่สี่และห้า เก็บจากสัตว์ชนิดอื่นเรียงกันไป

(ค่างควาเลียงภาชี. 2555 : 150)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปกครองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สมัยก่อนว่า พระราชาปกครองบ้านเมืองอย่างมีระบบ ซึ่งสะท้อนผ่านการเก็บภาษีกับประชาชน พระราชาให้พนักงานแยกประเภทในการเก็บภาษี เพราะต้องการความถูกต้องและความมีระเบียบในการทำงาน งานราชการต้องมีระบบระเบียบจึงจะทำให้ประชาชนเชื่อถือ ซึ่งเป็นวิธีการปกครองบ้านเมืองของกษัตริย์เมียนมาร์สมัยก่อน นิทานทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความมีระบบของบ้านเมืองผ่านเรื่องการเก็บภาษีได้อย่างชัดเจน

นิทานเรื่อง หม่องปอกกะเยียง ให้ความรู้ด้านรูปแบบการปกครองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สมัยก่อนว่า เมืองตะโก้งมีผู้ปกครองที่เป็นผู้หญิง ไม่มีกษัตริย์ มีแต่พระราชินีเป็นผู้นำของบ้านเมือง ดังตัวอย่าง

ที่เมืองตะโก้ง เขาได้ใช้เวลาว่างสอบถามเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเมืองตะโก้ง ในไม่ช้า เขาก็ได้รู้ข่าวอันน่าสนใจว่า ผู้ครองเมืองตะโก้งเป็นผู้หญิง เป็นพระราชินีไม่ใช่กษัตริย์ เขาต้องการทราบต่อไปอีกว่าทำไมจึงเป็นเช่นนี้

(หม่องปอกกะเยียง. 2555 : 68)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเรื่องนี้ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับการปกครองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สมัยก่อนว่า ในสมัยนั้นมีพระราชินีเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของบ้านเมือง ผู้หญิงสามารถเป็นผู้นำของบ้านเมืองได้ นิทานทำให้ผู้อ่านรู้จักฐานะชายและหญิงในสังคมเมียนมาร์ที่มีความเท่าเทียมกันผ่านตัวละครพระราชินีซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าความรู้ด้านรูปแบบการปกครองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ว่า สมัยก่อนมีกษัตริย์เป็นผู้นำของชาติและมีระบบระเบียบในการปกครอง ซึ่งมีระบบการเก็บภาษีจากประชาชน และผู้หญิงก็สามารถเป็นผู้นำของบ้านเมืองได้

จากตัวอย่างข้างต้น สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ความรู้เกี่ยวกับทบิคม ค่านิยมในสังคม และรูปแบบการปกครองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สมัยก่อน ให้ผู้อ่านเข้าใจสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในด้านต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

4.2 คุณค่าด้านการสอนคุณธรรม

นิทานเมียนมาร์ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ นิทานยังเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนในสังคมนั้นและเป็นเครื่องมือสอนคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้อ่านหรือผู้ฟัง นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยจึงมีคุณค่าด้านการสอนคุณธรรมจริยธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 เครื่องมือสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรม

นิทานเมียนมาร์แสดงให้เห็นถึงเครื่องมือสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมในหลาย ๆ ด้าน เช่น คุณธรรมด้านความขยันทำงาน ความซื่อสัตย์ต่อเจ้านาย และความสามัคคีกันในการดำเนินชีวิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความขยันหมั่นเพียร

ความขยันหมั่นเพียรเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้มนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต และความขยันทำงานเป็นพฤติกรรมที่ดีและน่ายกย่องอย่างหนึ่งของมนุษย์ ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง นกแก้วชวโก มีคุณค่าสอนเรื่องคุณธรรมด้านความขยันผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์ กล่าวว่ามีนางนกแก้วชวโกตัวหนึ่งที่บินออกมาจากกรง นางนกแก้วได้พบกับผึ้งฝูงหนึ่งที่กำลังตั้งหน้าตั้งตาช่วยกันทำงาน ซึ่งแต่ละตัวขนน้ำหวานจากดอกไม้เก็บไปไว้ในรัง ดังตัวอย่าง

นางนกแก้วชวโกบินออกจากกรง พบพวกผึ้งกำลังขน
น้ำหวานจากดอกไม้ไปเก็บไว้ในรังบนต้นไม้ใหญ่ในสวน ผึ้งแต่ละตัว
ตั้งหน้าตั้งตาขนน้ำหวานจากดอกไม้ จนแทบไม่มีเสียงพูดคุยกันเลย

(นกแก้วชวโก. 2555 : 70)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเรื่องนี้มีตัวละครผึ้งฝูงผึ้งที่มีความตั้งหน้าตั้งตาทำงาน ซึ่งเปรียบได้กับพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีความขยันในการทำงาน นิทานสอนคุณธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรแก่ผู้อ่านว่า มนุษย์ต้องมีความขยันหมั่นเพียรและตั้งใจทำงาน เพราะความขยันเป็นพื้นฐานของความสำเร็จในการดำรงชีวิต

นอกจากนี้ นิทานเรื่อง นกแก้วชวโกยังกล่าวว่า นางนกแก้วเข้าใจผิดพวกผึ้งที่กำลังตั้งหน้าตั้งตาทำงานฝูงนั้นว่า พวกเขากำลังบินเที่ยวเล่นกันอยู่ พวกผึ้งจึงอธิบายให้นางนกแก้วฟัง ผึ้งตัวหนึ่งบอกว่า พวกเขากำลังขยันทำงานเก็บน้ำหวานเพื่อไม่ต้องกลัวว่าจะอดอาหาร ดังตัวอย่าง

“ทำไมพวกเจ้าต้องขนน้ำหวานจากดอกไม้ พวกเจ้าเอาไป

ทำอะไร” นกแก้วชวโกถาม

“ถ้าเจ้าอยากรู้ก็ตามมาดูสิ” ผึ้งตัวหนึ่งพูด แล้วบินนำหน้า

นกแก้วชวโกถึงต้นไทรใหญ่ในสวน

“โน่น...เห็นไหม รังผึ้ง พวกเราเก็บน้ำหวานจากเกสร
ดอกไม้มาเป็นอาหาร โดยไม่ต้องกลัวอด พวกเราจึงทำงานตลอด
วัน มิใช่บินเที่ยวอย่างที่เจ้าเข้าใจ”

(นกแก้วชวโก. 2555 : 70)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผึ้งเป็นตัวอย่างของคนขยัน เพราะตั้งใจทำงานตลอด
วันเพื่อสะสมอาหาร พวกผึ้งเปรียบเสมือนคนขยันตั้งใจทำงานเพื่อการอยู่รอดและไม่ลำบาก นิทาน
สอนให้ผู้อ่านรู้ว่า คนขยันเป็นแบบอย่างที่ดีของคนในสังคม ถ้าอยากมีชีวิตที่ดีต้องขยันทำงาน

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าด้านการสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรม ด้านความ
ขยันหมั่นเพียรว่า มนุษย์ต้องขยันทำงานเพื่อการดำรงชีวิต คนขยันคือคนที่ตั้งหน้าตั้งตาทำงานอยู่
ตลอดเวลา คนเหล่านี้ย่อมเป็นคนทีประสบความสำเร็จและเอาตัวรอดในสังคม

2. ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ คือ ความประพฤติตรงและมีความจริงใจต่อเพื่อนมนุษย์และหน้าที่
การงาน ความซื่อสัตย์ คือ คุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ ฉะนั้น มนุษย์ต้องปลูกฝังค่านิยมเรื่องความ
ซื่อสัตย์โดยต้องมีความซื่อสัตย์ในการดำเนินชีวิต ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง ห้าเกลอ ให้คุณค่าสอนเรื่องคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ผ่านการ
เปรียบเทียบตัวละครกับนิ้วมือทั้งห้าของคน นิ้วทั้งห้าเปรียบได้กับเพื่อนทั้งห้าซึ่งเป็นเพื่อนที่มีความ
ซื่อสัตย์ต่อกัน ดังตัวอย่าง

จงพิจารณามือของเราที่มีนิ้วอยู่ห้านิ้ว นิ้วทั้งห้านี้แหละ
เป็นเพื่อนที่ดี พร้อมเสมอที่จะช่วยตัวเราเอง

นิ้วหัวแม่มือนั้นเปรียบเสมือนกับ “นายโตไม้” นั่นเอง
เพราะเป็นนิ้วที่ใหญ่แข็งแรง

นิ้วชี้ก็คือ “นายวิวาท” เพราะเมื่อทะเลาะกับใคร ก็จะใช้
นิ้วนี้ไปยังคู่วิวาท

นิ้วกลางคือ “นายยาว” เพราะมันยาวกว่านิ้วอื่น ๆ

นิ้วนางคือ “นายกุมทรัพย์” เพราะเมื่อสวมแหวน ก็สวมที่
นิ้วนี้

นิ้วก้อยคือ “นายเล็ก” เป็นนิ้วที่เล็กอ่อนแอ

นี้แหละ เพื่อนที่ซื่อสัตย์คอยรับใช้

ห้าเกลอนี้จะทำให้เราชนะอุปสรรคต่าง ๆ อย่างไม่ต้อง

สงสัย

(ห้าเกลอ. 2555 : 183)

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เพื่อนที่ดีต้องเหมือนนิ้วทั้งห้าของคนหรือเพื่อนทั้งห้า เพราะพวกเขาจะคอยอยู่เคียงข้างและคอยสนับสนุนกันและกัน แต่ความซื่อสัตย์คือปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนทั้งห้าอยู่ร่วมกันได้ด้วยดี ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต้องมีมิตรภาพที่แท้จริงและต้องมีความจริงใจและต้องซื่อสัตย์ต่อกัน จึงจะช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตประจำวันได้อย่างง่ายดาย

นิทานเรื่อง สายรุ้งแห่งความรัก มีคุณค่าสอนคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์กล่าวไว้ว่า จระเข้เป็นทาสที่ซื่อสัตย์ของเจ้าชาย มันพร้อมที่จะตายตามเจ้านายของมันไป ดังตัวอย่าง

“ข้าพระพุทธเจ้าพร้อมที่จะตายตามเจ้าชาย ขอได้โปรด
ลงโทษข้าพระพุทธเจ้าด้วยเถิด”

“เจ้าเป็นทาสที่ซื่อสัตย์ของลูกข้า” พระราชาตรัสด้วยความสลดพระทัย “ข้ายกโทษให้เจ้า แต่เพื่อประโยชน์ของนายเจ้าที่ตาย จงว่ายกลับไปหาเจ้าหญิง และบอกข่าวร้ายนี้ให้เจ้าหญิงทราบ”

จระเข้ว่ายกลับไปอีกครั้ง และเล่าเรื่องเจ้าชายให้เจ้าหญิงทราบ

(สายรุ้งแห่งความรัก. 2555 : 36)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเรื่องนี้มีตัวละครจระเข้ซึ่งเป็นทาสที่ซื่อสัตย์ของเจ้าชาย เปรียบเทียบได้กับมนุษย์ที่มีความซื่อสัตย์ต่อเจ้านายของตน ถึงแม้ว่าเจ้านายจะตายไปแล้วพวกเขายอมที่จะตายไปพร้อมเจ้านายเพราะความซื่อสัตย์ที่มีต่อเจ้านาย ฉะนั้น ความซื่อสัตย์และความจริงใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญระหว่างความสัมพันธ์ของเจ้านายกับลูกน้อง นิทานสอนให้ผู้อ่านรู้จักคุณค่าของความซื่อสัตย์ผ่านตัวละครจระเข้ที่เต็มใจรับใช้เจ้าชายอย่างไม่ทิ้งเจ้านายของตน

นิทานเรื่อง ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์ ให้คุณค่าสั่งสอนคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ผ่านตัวละครสุนัขกับแมว เล่าว่า เจ้ากระตู่กได้ช่วยชีวิตของสุนัขกับแมวไว้ พวกมันซาบซึ้งในน้ำใจของเจ้ากระตู่กมาก จึงอยากตอบแทนบุญคุณและพิสูจน์ความซื่อสัตย์ต่อนายของพวกมัน ดังตัวอย่าง

“เพื่อนเอ๋ย นายกระตู่กได้ช่วยชีวิตเราไว้ให้พ้นจากความตาย ฉะนั้นเราต้องช่วยนายไม่ให้ต้องทำงานเป็นการตอบแทน”

“ตกลง” สุนัขตอบ “แต่ว่าเราจะทำอย่างไรกันเล่า”

แมวจึงอธิบายว่า ในกลางทะเลนั้นมีเจ้าชายพระองค์หนึ่ง
ประทับอยู่ในวังทอง และพระองค์มีทับทิมสารพัดนี้อยู่ดวงหนึ่ง
มันบอกกับสุนัขว่า

“ถ้าเราเอาทับทิมมาได้ เราก็เอามาให้นายของเรา”

(ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์. 2555 : 51)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สุนัขกับแมวนับเจ้ากระดุกเป็นเจ้านายของพวกมัน ตั้งแต่เจ้ากระดุกช่วยชีวิตของพวกมันไว้ พวกมันอยากตอบแทนบุญคุณของเจ้านาย พวกมันจึงหาวิธี ช่วยเจ้านายของพวกมันให้ไม่ต้องออกไปทำงาน ด้วยวิธีที่ไปขโมยทับทิมของพระองค์ สุนัขกับแมว เปรียบเสมือนมนุษย์ที่มีความซื่อสัตย์ต่อผู้ที่มีบุญคุณ พวกเขายอมทำทุกอย่างเพื่อเจ้านายของพวกเขานิทานให้คุณค่าสอนเรื่องคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ได้อย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์มีคุณค่าการสั่งสอนคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ว่า คนเราต้องเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อน ต้องเป็นลูกน้องที่มีความซื่อสัตย์ต่อเจ้านาย พวกเราจึงจะช่วยกันต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้

3. ค่านิยมความสามัคคี

ความสามัคคีหมายถึงความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ร่วมแรงร่วมใจกัน ปฏิบัติงานให้สำเร็จ ในทางตรงกันข้าม ความสามัคคีต้องปราศจากการทะเลาะวิวาท ต้องไม่เอาไรต์เอาเปรียบกัน ความสามัคคีจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

นิทานเรื่อง หอยทากกับม้า ให้คุณค่าสั่งสอนเรื่องคุณธรรมด้านความสามัคคีผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์ กล่าวคือหอยทากตัวหนึ่งได้ร่วมมือกับพวกพี่น้องของมันเพื่อเอาชนะในการวิ่งแข่งกับม้า ดังตัวอย่าง

“เรา...หอยทาก วิ่งเร็วเฉพาะในการแข่งขันเท่านั้น”

ม้าได้ยินเช่นนั้นก็หัวเราะเยาะด้วยเสียงอันดัง หอยทากจึง
ทำพนักให้ม้าวิ่งแข่งกับมันในเช้าวันรุ่งขึ้น ม้ายอมรับความทำ
หอยทากได้เรียกพี่น้องมันมา...

เมื่อสั่งแล้วหอยทากก็ไปนอน ส่วนพี่น้องหอยทาก
ทั้งหลายพากันเดินไปประจำตามจุดต่าง ๆ ตามถนนที่กำหนดไว้
มันพากันเดินไปช้า ๆ ตามธรรมชาติของมัน ซึ่งต้องใช้เวลาทั้งวัน
และทั้งคืนจึงไปถึงตามจุดที่กำหนดไว้สำหรับการแข่งขัน

(หอยทากกับม้า. 2555 : 155-157)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเมียนมาร์มีคุณค่าสั่งสอนคุณธรรมด้านความสามัคคีได้อย่างชัดเจน พวกหอยทากเปรียบได้กับคนกลุ่มหนึ่งที่มีความสามัคคีกัน พวกเขาร่วมมือ

ร่วมใจกันต่อสู้กับศัตรู มีผู้นำที่ดีคอยให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาและการแบ่งภาระหน้าที่ พวกลูกน้องจึงมีความสามัคคีในการทำงาน หอยทากกล้าทำการวิ่งแข่งกับม้า เพราะมีพี่น้องพวกหอยทากที่มีความสามัคคีกัน ความสามัคคีคือกำลังอันยิ่งใหญ่ที่ทำให้พวกเขากล้าต่อสู้กับศัตรูที่ไม่มีวันเอาชนะได้ นิทานสอนให้ผู้อ่านมีความสามัคคี ผ่านตัวละครพวกหอยทากที่กล้าทำพายุกับม้า เพราะพวกเขาเชื่อมั่นในความสามัคคีของกลุ่ม

นิทานเรื่อง สามพี่น้อง ให้คุณค่าสั่งสอนคุณธรรมด้านความสามัคคี โดยสะท้อนผ่านตัวละครสามสาวพี่น้องที่ต้องเฝ้าบ้านตอนที่แม่ไม่อยู่ พวกเขามีความสามัคคีและมีความพร้อมเพรียงกัน ตอนเฝ้าบ้านมีเสือแก่เจ้าเล่ห์ตัวหนึ่งคอยจ้องพวกเขาอยู่ ดังตัวอย่าง

หลังจากมารดาออกจากบ้านไปตั้งแต่ตอนกลางวัน คือนั้น
สามสาวพี่น้องตกลงกันจะอยู่เวรยาม โดยพี่สาวคนโตบอกว่า

“พี่จะอยู่เฝ้าเวรแรก ให้น้องรองอยู่เวรช่วงต่อจากพี่ ส่วน
น้องเล็กอยู่เวรช่วงสุดท้าย ให้ปฏิบัติตามนี้นะ”

“ตกลงพี่” น้องสาวทั้งสองร้องบอกพร้อมกัน...

ระหว่างที่พี่สาวคนโตเฝ้ายามช่วงที่หนึ่งอยู่นั้น เสือแก่
เจ้าเล่ห์รู้ว่าหญิงม่ายไม่อยู่บ้าน จึงตรงมาเคาะประตูเรียก และ
แกลั่งดัดเสียงเหมือนเสียงหญิงม่าย

(สามพี่น้อง. 2555 : 85-87)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าสอนเรื่องคุณธรรมด้านความสามัคคีว่า พี่น้องกันต้องมีความสามัคคีกันจึงจะมีพลังต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต เสือเจ้าเล่ห์จึงเปรียบได้กับศัตรูที่ร้ายที่นำอันตรายมาสู่สามคนพี่น้อง พวกเขาต้องร่วมแรงร่วมใจกันต่อสู้กับเสือเพื่อเอาตัวรอด คนเป็นพี่ต้องเป็นผู้นำของน้อง ส่วนคนเป็นน้องต้องฟังคำสั่งของพี่และต้องมีความสามัคคีกัน จึงจะรอดพ้นจากมือของศัตรูได้ นิทานสอนให้ผู้อ่านรู้จักความสำคัญของความสามัคคีผ่านตัวละครสามพี่น้องที่ช่วยกันแก้ไขปัญหามาเหตุการณ์ที่มีอันตรายต่อชีวิต

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์มีคุณค่าในการสั่งสอนคุณธรรมด้านความสามัคคีได้อย่างชัดเจน ถ้าเป็นพี่น้องกันหรือคนกลุ่มเดียวกัน เวลาเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ เราต้องมีความสามัคคีกัน จึงจะต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาทดสอบเราได้สำเร็จ ต้องมีความเข้าใจตรงกัน ความสามัคคีจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต

4.2.2 ความกตัญญู

ความกตัญญู คือ การรู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่หรือผู้ที่มีพระคุณ เพราะพ่อแม่เป็นคนให้ชีวิตเราและเลี้ยงดูเรามาตั้งแต่เล็กแต่น้อย ฉะนั้น ลูกที่ดีต้องเชื่อฟังคำสั่งของพ่อแม่และดูแลช่วยเหลือท่านในกิจการงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดีหรือลูกที่ดี

ความกตัญญูจึงเป็นคุณธรรมสำคัญข้อหนึ่งของมนุษย์ ดังนั้น คนเราต้องรู้จักตอบแทนบุญคุณของผู้ที่มีพระคุณ ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง เจ้าชายวาสุกรี มีคุณค่าสอนเรื่องความกตัญญูต่อแม่ ซึ่งเล่าถึง ลูกสาวคนเล็กของแม่มาเป็นลูกที่มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ของแม่ซึ่งแต่งงานกับงู ในเมื่อพี่สาวทั้งสองของเธอไม่ยอมทำเช่นนี้ ดังตัวอย่าง

ดังนั้นหญิงชราจึงพูดกับลูกสาวคนโตว่า

“เจ้าจะยินดีแต่งงานกับงูเพื่อประโยชน์ของแม่ได้ไหม”

“อะไรกัน แต่งงานกับงู” ลูกสาวคนโตตอบอย่าง

ขยะแขยง “ไม่เอาละ”

ดังนั้นหญิงชราจึงพูดกับลูกสาวคนกลางต่อไป

“เจ้าจะยินดีแต่งงานกับงูเพื่อประโยชน์ของแม่ได้ไหม”

“อะไรกันนี่” ลูกสาวคนกลางตอบอย่างขยะแขยงเหมือน

คนโต “ไม่ยอมหรอก”

เมื่อทั้งสองปฏิเสธ หญิงชราก็หันไปถามลูกสาวคนเล็ก

“เจ้าจะยินดีแต่งงานกับงูเพื่อประโยชน์ของแม่ได้ไหม”

“ได้สิแม่ ฉันจะทำทุก ๆ อย่างเพื่อประโยชน์ของแม่”

ลูกสาวคนเล็กตอบรับคำอย่างเต็มใจ

(เจ้าชายวาสุกรี. 2555 : 23)

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ลูกที่ดีนั้นต้องมีความเสียสละต่อพ่อแม่ เพราะแม่เป็นผู้ให้ชีวิตเราเกิดมาในโลกใบนี้ และเป็นผู้ที่มีพระคุณต่อลูก ฉะนั้น การเสียสละเพื่อแม่เป็นหน้าที่ของลูกทุกคนในทางตรงกันข้าม ลูกสาวคนโตกับลูกสาวคนกลางเป็นลูกที่อกตัญญู พวกเขาเป็นลูกที่เห็นแก่ตัว เพราะคิดถึงแต่ความต้องการของตนเอง นิทานเรื่องนี้จึงนำการกระทำและจิตใจของลูกทั้งสามมาเป็นตัวอย่างให้ผู้อ่านรู้ถึงความแตกต่างของลูกที่มีความกตัญญูและอกตัญญูได้อย่างชัดเจน นิทานให้ผู้อ่านมีความกตัญญูต่อผู้ที่มีพระคุณผ่านตัวละครลูกสาวคนเล็กซึ่งเป็นแบบอย่างของลูกที่ดี

นิทานเรื่อง กำเนิดนางเงือก มีเนื้อเรื่องสอนคุณธรรมความกตัญญูต่อพ่อแม่ผ่านตัวละครหญิงสาวที่ชื่อซาทัว เล่าถึงซาทัวเป็นหญิงสาวรูปงามที่ขอช่วยเหลือคนอื่น เป็นลูกที่คอยดูแลพ่อแม่เป็นอย่างดี ดังตัวอย่าง

ซาทัวเป็นเด็กสาวร่าเริง ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เธอดูแล

พ่อแม่ด้วยการทำงานบ้าน หุงหาอาหารให้พ่อแม่กิน ชายชราและ

ภรรยาจึงรักลูกสาวคนเดียวของพวกเขามาก...

(กำเนิดนางเงือก. 2555 : 73)

นิทานเรื่องนี้ มีคุณค่าในการสอนให้รู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ผ่านซาทัวซึ่งเป็นลูกที่คอยดูแลอาหารการกินของพ่อแม่ เป็นลูกที่ทำงานบ้านทั้งหมดซึ่งพ่อแม่ไม่ต้องเหนื่อยกับเรื่องแบบนี้ ซาทัวยังเป็นคนที่เมตตาช่วยเหลือคนอื่น นิทานจึงเป็นตัวอย่างที่สอนให้รู้ว่า ลูกที่มีความกตัญญูต้องเป็นลูกที่คอยดูแลกิจวัตรประจำวันของพ่อแม่ ต้องทำให้พ่อแม่มีความสุขสบายใจ ไม่ทำให้ท่านเป็นห่วงและผิดหวัง นิทานจึงสอนให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังปฏิบัติตามคุณธรรมในเรื่องของความกตัญญูต่อพ่อแม่และมีเมตตาต่อผู้อื่นอย่างตัวละครในนิทาน

นิทานเรื่อง เจ้าหัวไม่มีตัวผจญภัย มีเนื้อเรื่องสอนความกตัญญูต่อพ่อแม่ผ่านตัวละครที่เป็นเด็กมีร่างกายแปลกประหลาดซึ่งมีแต่หัวไม่มีตัวคนหนึ่ง เจ้าหัวไม่มีตัวคนนี้เป็นลูกที่กตัญญูมาก เขาพยายามหาวิธีตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ ดังตัวอย่าง

เมื่อโตขึ้นเจ้าหัวไม่มีตัวอยากตอบแทนบุญคุณพ่อแม่จึง
อ้อนวอนพ่อให้นำตนไปขายให้พ่อค้าแร่ เพื่อนำไปแสดงตามงาน
ต่าง ๆ จนสร้างรายได้มากมาย

(เจ้าหัวไม่มีตัวผจญภัย. 2555 : 25)

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ลูกที่ดีต้องรู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่อย่างเจ้าหัวไม่มีตัวทำถึงแม้ว่าเขาจะเป็นคนที่ไม่สมบูรณ์ทางร่างกายแต่เขาเป็นคนที่จิตใจงามอย่างยิ่ง เขาไม่อยากเป็นภาระของพ่อแม่และอยากตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ จึงไปกับพ่อค้าเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูพ่อแม่ เจ้าหัวไม่มีตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้อ่านในเรื่องตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ ด้วยการพยายามหาเงินเลี้ยงดูพ่อแม่ นิทานเรื่องนี้จึงสอนให้ผู้อ่านเป็นคนที่รู้จักตอบแทนบุญคุณของผู้ที่มีพระคุณ

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์มีคุณค่าในการสอนให้ผู้อ่านเป็นลูกที่ดี รู้จักเอาใจใส่และดูแลพ่อแม่อย่างเช่นการตอบแทนพ่อแม่ด้วยการทำงานบ้านเพื่อไม่ให้ท่านเหนื่อยล้า รู้จักเสียสละเพื่อพ่อแม่เมื่อมีเหตุผลที่จำเป็น และรู้จักเลี้ยงดูพ่อแม่ยามท่านแก่ชรา นิทานจึงเป็นเครื่องมือการสอนให้รู้จักกตัญญู กตเวทิต่อผู้ที่มีพระคุณ

4.2.3 ความมีน้ำใจ

คนมีน้ำใจ คือ คนที่มีเมตตาช่วยเหลือคนอื่น มีความเห็นอกเห็นใจและเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ ให้ความช่วยเหลือแก่คนที่กำลังตกยากลำบาก และมีความเสียสละต่อคนอื่น ตัวอย่างเนื้อเรื่องนิทานมีดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง กำเนิดนางเงือก มีคุณค่าในการสอนคุณธรรมเรื่องความมีน้ำใจ นิทานเล่าถึงหญิงสาวที่ชื่อซาทัวคนหนึ่ง เธอยอมสละชีวิตเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมซึ่งช่วยชีวิตแม่ของเธอและผู้อื่นให้รอดจากการจมน้ำตาย ดังตัวอย่าง

“ซาทัว!” ชายสูงอายุคนหนึ่งเรียกชื่อเธอดัง ๆ ขณะ

ดวงตาของแกมองซาทัวอย่างมีความหวัง “ถ้าซาทัวสงสารพวกเรา

เจ้าจงกระโดดลงไปในคลื่นน้ำด้วยเถิด” แกวพุดด้วยน้ำเสียงขอร้อง
และอ่อนหวาน

ซาท้าวอยากให้ทุกคนรอดชีวิตจากการจมน้ำตาย ถ้าเธอ
เสียดสละ...แม่ของเธอและคนเฒ่าชราที่จะรอดตาย

ซาท้าวตัดสินใจจะกระโดดลงไปกับปลายคลื่นยักษ์ที่โหม
กระหน่ำเข้ามา เพื่อช่วยชีวิตคนอื่นและแม่ของเธอ

(กำเนิดนางเงือก. 2555 : 76)

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนที่มีน้ำใจคือคนที่ยอมเสียดสละเพื่อผู้อื่น เป็นคนที่มีเมตตา
กรุณาต่อผู้อื่นโดยไม่คิดถึงตัวเองอย่างซาท้าวที่ยอมเสียชีวิตเพื่อช่วยชีวิตแม่และคนชราเพราะเธอ
ไม่ยอมให้พวกเขาตาย ซาท้าวเป็นคนที่มีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น ถึงแม้ว่าต้องสละชีพตนเองเธอก็ยอม
เธोजึงกระโดดลงไปใ้ในคลื่นพร้อมสู่ความตาย นิทานเรื่องนี้จึงสอนให้ผู้อ่านมีน้ำใจในการช่วยเหลือคน
อื่นจากการกระทำที่ยิ่งใหญ่ของซาท้าว

นิทานเรื่อง ทำไมแรงจูงใจหิวล้าน เป็นนิทานที่มีคุณค่าในด้านการสอนให้มีความน้ำใจผ่าน
ตัวละครที่เป็นสัตว์ เล่าว่าแรงตัวหนึ่งผิดหวังกับรูปร่างหน้าตาของตนเองเพราะไม่มีขน จึงไปปรึกษา
นกตัวอื่น ๆ พวกนกได้ปลอบใจแรง และพวกนกรู้สึกสงสารแรงมากจึงให้ขนของแต่ละตัวกับแรง
ดังตัวอย่าง

วันหนึ่งมันสังเกตเห็นว่า ขนของมันร่วงหลุดไป มันจึงไป
ปรึกษานกอื่น ๆ ซึ่งต่างก็บอกกับมันว่ามันเป็นไปตามธรรมชาติ
เมื่อขนเก่าหลุดไปขนใหม่ก็จะขึ้นมาแทนภายหลัง แต่แรงก็ไม่
สมหวัง เพราะไม่มีขนใหม่ขึ้นมาแทนขนเก่าที่หลุดไปเลย

ในไม่ช้า มันก็เริ่มผ่ายผอมและล้มเจ็บ ด้วยความเสียใจ
เรื่องขนของมัน

ในที่สุดพวกนกอื่น ๆ เกิดความสงสารแรง จึงได้แบ่งขน
ของแต่ละตัวให้ ด้วยเหตุนี้แรงจึงมีขนหลายชนิด หลายสี มองดู
เป็นนกประหลาด แต่ก็ดีกว่าไม่มีขนเสียเลย

(ทำไมแรงจูงใจหิวล้าน. 2555 : 113)

จากตัวอย่างดังกล่าวมา นิทานเรื่องนี้มีตัวละครพวกนก เปรียบเทียบได้กับมนุษย์ที่มี
นิสัยที่รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา แรงจึงเปรียบได้กับคนที่มีรูปร่างหน้าตาซีเห่ร์ นิทานสอนให้รู้ว่า
คนเราต้องรู้จักเห็นอกเห็นใจคนอื่น เมื่อเห็นคนที่น้อยใจกับรูปร่างหน้าตาของตนเอง เราต้องช่วยเหลือ
เขาให้มีกำลังใจมองตนเองในแง่ดีอย่างตัวละครพวกนก ไม่ใช่จะไปหัวเราะเยาะความบกพร่องทางรูปร่าง
หน้าตาของเขา นิทานจึงมีคุณค่าที่สอนให้ผู้อ่านมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์

นิทานเรื่อง ทำไมนกกระจิบจึงตัวเล็ก มีเนื้อเรื่องสอนความมีน้ำใจในการช่วยเหลือคนอื่นผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์ เล่าถึงกระต่ายที่มีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือผู้ที่กำลังตกยากลำบาก ดังตัวอย่าง

สิงโตได้กลับไปทีถ้าด้วยอาการอันเศร้าหมอง กระต่ายซึ่งอาศัยอยู่ในที่ใกล้ ๆ ลังเกตเห็นอาการผิดปกติของสิงโต จึงถามถึงมูลเหตุที่เศร้า

สิงโตเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง กระต่ายจึงพูดปลอบว่า

“ยังไม่หมดหวังหรอก ฉันจะหาทางช่วยให้ท่านปลอดภัย

เอง”

กระต่ายอาสา

(ทำไมนกกระจิบจึงตัวเล็ก. 2555 : 117)

นิทานเรื่องนี้ มีคุณค่าสอนเรื่องความมีน้ำใจต่อเพื่อนผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์จากการเล่าถึงกระต่ายอาสาช่วยสิงโตที่กำลังโศกเศร้า แสดงให้เห็นถึงความมีน้ำใจของกระต่ายที่มีต่อเพื่อน นิทานจึงเป็นตัวอย่างสอนให้รู้ว่า แม้ว่ากระต่ายเป็นสัตว์ แต่ก็ยังรู้จักช่วยเหลือเพื่อนที่กำลังตกยากลำบาก ถึงแม้ว่าเพื่อนยังไม่ทันได้เอ่ยคำขอความช่วยเหลือเลย นิทานยังให้ข้อคิดอีกว่า ความมีน้ำใจต่อผู้อื่นนั้นแสดงให้เห็นถึงความเมตตา และความเอาใจใส่เพื่อทำให้เขาสบายใจขึ้นจากความช่วยเหลือของตน นิทานจึงสอนให้ผู้อ่านมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น

นิทานเรื่อง นกกาเหว่าไขให้กาฟัก เป็นนิทานที่มีคุณค่าด้านการสอนให้มีความมีน้ำใจต่อเพื่อนผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์ เล่าว่านกกากับนกเค้าแมวเป็นเพื่อนกัน เมื่อนกเค้าแมวได้รับบาดเจ็บ นกกาได้พาเพื่อนไปหาหมอ ดังตัวอย่าง

นานมาแล้ว มีเด็กใจร้ายคนหนึ่งได้ใช้ลูกกระสุนยิงนกเค้าแมว ลูกกระสุนฝังเข้าไปที่โคนขาทำให้นกเค้าแมวได้รับความเจ็บปวดมาก มันพยายามบินไปหาเพื่อนของมัน คือ นกกา เพื่อให้ นกกาช่วยเหลือ นกกาไม่สามารถช่วยได้ มันส่ายหน้าแล้วบอกว่า

“ฉันไม่ใช่หมอนี้เพื่อน ฉันว่าทางที่ดีควรไปหานกกาเหว่าดีกว่า เพราะนั่นเขาเป็นหมอ ไปกันเถอะ”

นกกาได้ช่วยประคับประคองนกเค้าแมวพาไปหานกกาเหว่า

(นกกาเหว่าไขให้กาฟัก. 2555 : 121)

จากตัวอย่างดังกล่าวมา นิทานเรื่องนี้มีตัวละครคือนกกา กับนกเค้าแมว เปรียบเทียบได้กับมนุษย์สองคนที่เป็นเพื่อนกัน นิทานสอนให้รู้ว่า เป็นเพื่อนกันต้องช่วยเหลือกันเมื่ออีกฝ่ายกำลังลำบาก ต้องไม่ทิ้งเพื่อน และหาวิธีต่าง ๆ ที่สามารถช่วยเพื่อนได้ จึงจะถือว่าเป็นเพื่อนที่ดี ความมีน้ำใจช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพิสูจน์มิตรภาพที่มีต่อกัน ดังนั้น นิทานทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนผ่านตัวละครนกกาซึ่งอาสาพาเพื่อนไปหาหมอ ตอนที่เพื่อนต้องการเราที่สุด

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์มีคุณค่าในการสอนให้ผู้อ่านมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น สอนให้มีความเมตตา กรุณา รู้จักเสียสละ และช่วยเหลือผู้คนที่กำลังตกยากลำบาก นิทานจึงให้ความคิดที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน ให้ผู้อ่านสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตได้

4.2.4 การทำความดี

การทำความดี คือ การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี มนุษย์ต้องคิดดี พูดดี ทำดี จึงจะเป็นคนดี ในทางตรงกันข้าม คนที่ทำความชั่วคือคนที่มิจิตใจชั่วร้าย คิดจะทำร้ายคนอื่นอยู่ตลอดเวลา ชาวเมียนมาร์ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงเชื่อคำสอนของพระพุทธเจ้าว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ดังตัวอย่างนิทานต่อไปนี้

นิทานเรื่อง รุกขเทวดาผู้ชอบใจ เป็นนิทานที่มีคุณค่าในการสอนให้รู้ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นิทานเล่าถึง มีลูกสะใภ้ที่ใจร้ายคนหนึ่ง เธอหวังอยากได้หม้อทองจากเทวดาอย่างแม่สามี แต่นางเป็นคนที่โหดร้ายและโลภมาก ดังตัวอย่าง

ในที่สุด ลูกสะใภ้ก็ชักชวนสามีให้จัดการกับหญิงชราได้สำเร็จ โดนแนะนำให้เขาพาแม่เข้าไปในป่า และปล่อยให้เสีย...

ลูกสะใภ้ประหลาดใจที่เห็นแม่สามีกลับออกจากป่าได้ หล่อนนึกอิจฉาในความร่ำรวยของนางเป็นอันมาก หล่อนใคร่จะรู้ความลับว่า ทำอย่างไรถึงได้ทองกลับมา จึงให้สามีไปสืบดู...

“หล่อนเป็นคนที่มิเล่ห์เหลี่ยมและละโมภ” รุกขเทวดาพูดกับเสือ “เชิญกินหล่อนได้ ฉันจะไม่เข้าแทรกแซงอีกละ”

เมื่อเป็นเช่นนี้ ลูกสะใภ้ก็ถูกเสือกินเพราะความละโมภของนางนั่นเอง

(รุกขเทวดาผู้ชอบใจ. 2555 : 54-56)

นิทานเรื่องนี้ทำให้เราเห็นผลกรรมของคนชั่ว ซึ่งตรงกับคำสอนของพระพุทธเจ้าว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ลูกสะใภ้เป็นคนที่คิดจะฆ่าแม่สามีโดยนำแม่สามีเข้าป่าให้เสือกิน เมื่อแม่สามีรอดจากความตายและได้หม้อทองกลับมา ก็คิดอิจฉา สุดท้ายแล้วเธอก็ได้รับผลกรรมคือถูกเสือกิน

ซึ่งเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า มนุษย์ไม่สามารถเลี่ยงกรรมที่ตนเองทำได้ ลูกสะใภ้ทำแต่ความชั่ว เธอจึงได้รับกรรมที่ตนเองก่อไว้ นิทานชักชวนให้ผู้อ่านทำความดีเว้นความชั่ว สอนให้รู้จักสังขารข้อหนึ่ง คือ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ผ่านตัวละครลูกสะใภ้ที่มีใจโหดร้ายในนิทาน

นิทานเรื่อง โหระแห่งเมืองพะโค เป็นนิทานที่มีเนื้อเรื่องสอนให้เห็นถึงบาปกรรม เล่าว่า ชายหนุ่มคนหนึ่งเคยตัดลิ้นพ่อแท้ ๆ ของตนเพราะตอนนั้นเขายังไม่รู้ว่า เป็นพ่อของเขา สุดท้ายเขาได้ลิ้มเจ็บซึ่งเป็นผลกรรมที่ก่อไว้ ดังตัวอย่าง

ไม่กี่เดือนต่อมา นายจอมแม่่นกัลิ้มเจ็บ เขาลำนึกถึงสิ่งที่
เขาได้ทำมาตั้งแต่ต้น

“เพราะบาปที่ฉันได้ตัดลิ้นของพ่อนั่นเอง ฉันจึงเป็นบ้า”
เขาพูดกับตัวเอง “แม้ว่าตอนที่ฉันทำไปนั้น ฉันจะไม่รู้ว่าเป็นพ่อ
ของฉันก็ตาม แต่มันก็เป็นบาป”

(โหระแห่งเมืองพะโค. 2555 : 194)

นิทานเรื่องนี้ มีคุณค่าสอนให้รู้จักมีความเกรงกลัวต่อบาป ชายหนุ่มเคยทำร้ายพ่อตนเอง สุดท้ายจึงได้รับกรรมที่ตนเองก่อไว้ เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า กฎแห่งกรรมเป็นเรื่องที่มีอยู่จริงและเป็นเรื่องที่ไม่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ฉะนั้น เราต้องมีความกลัวต่อบาปและหมั่นทำความดีเพราะผลของการกระทำนั้นมักจะรอเราอยู่ข้างหน้า นิทานเรื่องนี้ยังสอนให้ผู้อ่านมีสติในการกระทำของตนเอง เพื่อไม่ขาดสติทำสิ่งที่ชั่วร้ายอย่างตัวละครในนิทาน

นิทานเรื่อง อีกาทอง มีเนื้อเรื่องสอนให้เป็นคนดีจากการกระทำของเด็กหญิงคนหนึ่ง เธอเป็นลูกที่คอยช่วยแม่ทำงาน วันหนึ่งเธอได้เห็นอีกาทองตัวหนึ่งมาจิกกินข้าวที่แม่เธอตากไว้ และอีกาได้ขดใช้ค่าข้าวของเธอด้วยทับทิมร้อยเม็ดเพราะเธอเป็นเด็กดี ดังตัวอย่าง

อีกาทองตัวนั้นหัวเราะเยาะเด็กหญิงที่เฝ้ากระดั่งข้าว และ
ตรงเข้าจิกกินข้าวอย่างไม่สะทกสะท้าน เด็กหญิงเห็นดังนั้นก็ร้องว่า
“โฮ...แม่ของฉันยากจนมาก ข้าวเป็นสิ่งที่มีค่ามากที่สุด
ของแม่”

“เอาเถอะแม่หนู ฉันจะชดใช้ค่าข้าวให้ ไปที่ต้นมะขาม
ใหญ่นอกหมู่บ้านตอนตะวันตกดิน แล้วฉันจะให้อะไรบางอย่าง
แก่หนู”...

เมื่อมาถึงบ้าน หนูน้อยก็เอาทึบใบเล็กส่งให้แก่มารดา เมื่อ
ได้เปิดดูแล้วทั้งสองแม่ลูกก็ต้องประหลาดใจและดีใจเป็นล้นพ้นที่

ได้พบว่าในหีบนั้นมีทับทิมร้อยเม็ด สองแม่ลูกจึงกลายเป็น
คนร่ำรวย และมีชีวิตอยู่อย่างสุขสบาย

(อิกาทอง. 2555 : 11-13)

จากตัวอย่างสอนให้เรารู้ว่า คนดีย่อมได้รับผลดี เด็กหญิงเป็นคนที่มีความกตัญญูต่อแม่ ด้วยการช่วยแม่ทำงาน เมื่ออิกามาจิกกินข้าวของเธอ เธอก็ไม่ได้ทำร้ายอิกา แคบอกด้วยน้ำเสียงที่สงสารแม่ นิทานเรื่องนี้จึงมีคุณค่าเป็นการสอนว่า คนที่มีจิตใจดี ทำความดี ย่อมได้รับผลดีเป็นการตอบแทน และชีวิตจะมีแต่ความสุขสบาย นิทานกระตุ้นให้ผู้อ่านทำแต่สิ่งดี ๆ ผ่านการกระทำของตัวละครเด็กหญิงที่ช่วยแม่ทำงาน เพราะสุดท้ายเธอได้รับสิ่งดี ๆ เป็นผลตอบแทน

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์มีคุณค่าการสอนให้รู้ถึงสัจธรรมข้อหนึ่งว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าเป็นคนดี มีจิตใจที่ขาวสะอาด ก็จะมีแต่สิ่งดี ๆ ผ่านเข้ามาในชีวิต ในทางตรงกันข้าม ถ้าเป็นคนมีจิตใจมืดดำ คิดแต่จะทำร้ายคนอื่น ชีวิตก็จะมีแต่ความมืดมิด สุดท้ายแล้วก็จะได้รับกรรมที่ตนเองก่อไว้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

4.3 คุณค่าด้านการดำเนินชีวิต

นิทานเมียนมาร์มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตของชาวเมียนมาร์ นิทานให้คุณค่าด้านค่านิยมหลาย ๆ ด้านของชาวเมียนมาร์ซึ่งเป็นค่านิยมที่สืบทอดมาถึงปัจจุบัน นอกจากนี้แล้ว นิทานยังให้คุณค่าด้านการดำรงชีวิตซึ่งสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การใช้สติปัญญา การมีความเฉลียวฉลาด การเลือกคู่ครอง และการรู้จักปรับพิศชอบ ดังตัวอย่างนิทานต่อไปนี้

4.3.1 การใช้สติปัญญา

การใช้สติปัญญา คือ ความมีไหวพริบปฏิภาณของบุคคลในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ คนที่มีสติปัญญาดีต้องเป็นคนที่มีความรู้และปัญญาในการหาวิธีแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ ง่าย ๆ นิทานเมียนมาร์ได้เล่าถึงการใช้สติปัญญาและความเฉลียวฉลาดมาแก้ไขปัญหานั้นที่เกิดขึ้นตามเนื้อเรื่อง ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง โปและเสื่อ เป็นนิทานที่ให้ข้อคิดในการใช้สติปัญญา เล่าถึงโปที่เป็นเพื่อนกับเสื่อ แต่เขารู้จักใช้สติปัญญาปฏิเสธเพื่อนผู้มีเล่ห์เหลี่ยมซึ่งหวังจะเข้าไปจับวัวของชาวบ้านกิน ดังตัวอย่าง

“โปเพื่อนรัก นายพาฉันเข้าไปในหมู่บ้านของนายได้ไหม”

“ฉันทำอย่างนั้นไม่ได้หรอกเสื่อเอ๋ย” โปตอบ “เพราะ

ชาวบ้านไม่ชอบนาย นายคงจำได้ว่า นายได้เข้าไปจับวัวของเขา

ในขณะที่มันกินหญ้าอยู่นอกหมู่บ้าน”

(โปและเสื่อ. 2555 : 57)

นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดในการใช้สติปัญญาปฏิเสธเพื่อนที่ไม่ดีและสอนให้รู้ว่าการเลือกคบเพื่อนนั้นเราต้องใช้ปัญญามาตัดสินมิตรแท้ เสือจึงเปรียบได้กับเพื่อนที่มีเล่ห์เหลี่ยม คิดไม่ซื่อและไม่จริงใจ นิทานยังให้ข้อคิดที่ว่าอย่าเชื่อคนง่าย และก่อนจะตัดสินทำเรื่องใดต้องรู้จักพิจารณาคำพูดของคนอื่น ดังนั้น นิทานเรื่องนี้จึงสอนให้ผู้อ่านรู้จักใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิตผ่านตัวละครโปที่ไม่ทำตามคำพูดของเพื่อนที่หลอกลวงตน แต่สุดท้ายก็รอดไปได้เพราะการใช้สติปัญญา

นิทานเรื่อง กระจ่ายเป็นหวัด ให้ข้อคิดในการใช้สติปัญญาผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์เล่าว่า สิงโตผู้ที่เป็นใหญ่ในป่าถามกระจ่ายว่า กลิ่นปากของคุณเป็นอย่างไร กระจ่ายที่มีความไหวพริบปฏิภาณตอบกลับว่า เขากำลังเป็นหวัดจึงไม่สามารถตัดสินได้ในตอนนี้ เขาต้องกลับบ้านรักษาให้หายก่อนจึงจะตอบได้ พูดแล้วกระจ่ายฉลาดตัวนี้ไม่เคยกลับมาอีกเลย ดังตัวอย่าง

ต่อจากนั้นสิงโตได้หันมาพูดกับกระจ่ายว่า

“กระจ่าย กลิ่นปากข้าเป็นอย่างไร”

“เกล้ากระหม่อมเสียใจจริง ๆ” กระจ่ายตอบ “เกล้ากระหม่อมเป็นหวัด คัดจมูก ขอกลับไปบ้านเพื่อพักผ่อน พอรักษาหวัดหายแล้วก็จะใช้จมูกให้เป็นประโยชน์ได้ และคงรู้ว่ากลิ่นปากท่านเป็นอย่างไร”

สิงโตไม่ติดใจสงสัย ปล่อยกระจ่ายกลับไป และก็เห็นจะไม่จำเป็นต้องกล่าวอีกว่า กระจ่ายไม่เคยกล้ากรายเข้ามาใกล้สิงโตอีกเลย

(กระจ่ายเป็นหวัด. 2555 : 154)

นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดในการใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาเพื่อเอาตัวรอดในสถานการณ์ที่ฉุกเฉิน การใช้ไหวพริบในการแก้ไขปัญหาในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สามารถนำอันตรายมาสู่ตน กระจ่ายเปรียบเทียบกับคนที่มีความเฉลียวฉลาด รู้ทันเหตุการณ์ และสามารถใช้สติปัญญาช่วยตนเองรอดจากอันตรายได้ นิทานเรื่องนี้จึงสอนให้ผู้อ่านรู้จักใช้ความไหวพริบในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตอย่างตัวละครกระจ่าย

นิทานเรื่อง สัตว์โง่งทั้งสาม มีเนื้อเรื่องพูดถึงกระจ่ายฉลาดตัวหนึ่งซึ่งเป็นผู้ที่มีสติปัญญามาก กระจ่ายคิดว่าโลกใบนี้เต็มไปด้วยความยุ่งยากและอันตราย เช่น ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่โหดร้าย เมื่อสัตว์โง่งทั้งสามได้ยินกระจ่ายพูดถึงเรื่องเหล่านี้จึงรู้สึกว้าว เรื่องโหดร้ายเหล่านี้จะเกิดขึ้นจริงตามคำพูดของกระจ่าย ดังตัวอย่าง

กระจ่ายซึ่งเป็นสัตว์จอมฉลาดนั่งอยู่ใต้ต้นไม้ และคำนึงถึงชีวิตหัว ๆ ไป มั่นรำพึงกับตัวเองว่า

“โลกเต็มไปด้วยความยุ่งยากและอันตราย ประการแรกมีเหตุแห่งความหายนะตามธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหวและแผ่นดินแตกแยก มีพายุประการที่สอง มีความอดอยากเสมอ ขาดอาหารขาดน้ำ ประการที่สามมีอันตรายเกิดจากพวกโจรและพวกหัวขโมย”...

กระต่ายเองก็ไม่ได้รู้ว่า ในขณะที่มันรำพึงออกมานั้นได้มีสัตว์อีกสามตัวฟังอยู่ คือ นกต้อยตืด ไล่เดือน และลิง ทั้งสามตัวนี้เป็นสัตว์โง่เขลาเบาปัญญา มันต่างคิดว่า จะต้องเกิดเหตุวุ่นวายตามคำของกระต่าย
(สัตว์โง่ทั้งสาม. 2555 : 144)

นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดว่า ต้องรู้จักพิจารณาคำพูดของคนอื่นว่าเป็นเรื่องจริงหรือไม่ กระต่ายเปรียบได้กับคนที่มีปัญหามาก รู้จักคำนึงถึงเหตุการณ์ที่มีอันตรายต่อชีวิต และสัตว์โง่ทั้งสามเปรียบได้กับคนที่โง่เขลาที่เชื่อคนง่าย ไม่รู้จักพิจารณาคำพูดของคนอื่น คนเหล่านี้มักนำความวุ่นวายมาสู่ชีวิตตนเพราะไม่มีสติปัญญาในการใช้ชีวิต ไม่มีความคิดของตนเองจึงเชื่อคำพูดของคนอื่น นิทานจึงให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านว่า ต้องมีสติปัญญาในการดำรงชีวิตโดยไม่เชื่อคำพูดของคนอื่นง่าย ๆ อย่างสัตว์โง่ทั้งสามในนิทาน

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์มีคุณค่าในด้านการใช้สติปัญญาว่า ต้องรู้จักใช้สติและปัญญามาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาก็จะทำให้รอดจากอันตราย และเอาตัวรอดในเหตุการณ์ฉุกเฉินได้ และการใช้ปัญญามาพิจารณาคำพูดของคนอื่น จะทำให้ตนหลีกเลี่ยงจากความวุ่นวายและปัญหาต่าง ๆ ได้

4.3.2 การเลือกคู่ครอง

การเลือกคู่ครอง คือ สิ่งสำคัญเรื่องหนึ่งในชีวิต ความคิดเห็นในการเลือกคู่ครองของชาวเมียนมาร์สมัยก่อนจะพิจารณาจากความสามารถเป็นส่วนใหญ่ และผู้ใหญ่จะเป็นคนตัดสินใจในการเลือกคู่ครองให้ กษัตริย์เมียนมาร์สมัยก่อนเลือกคู่ครองให้ลูกสาวผ่านการทดสอบความสามารถของอีกฝ่าย โดยต้องแน่ใจว่าเขาเป็นคนที่มีความสามารถจึงจะยกลูกสาวให้

นิทานเรื่อง ผู้รับใช้ซื่อสัตย์ เป็นเรื่องมีคุณค่าให้ข้อคิดแก่ผู้ใหญ่เมื่อจะเลือกคู่ครองให้ลูกสาว มีเนื้อเรื่องเล่าว่า กษัตริย์องค์หนึ่งได้ทดสอบความสามารถของผู้ที่อยากเป็นลูกเขยตนผ่านข้อสอบที่แสนยาก เพราะผู้ที่มาสอบกล่าวว่า ลูกชายของเธอเป็นคนมีความสามารถและทำได้ทุกอย่างดังตัวอย่าง

นางได้ไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน และทูลขอเจ้าหญิงให้

ลูกชาย

“ลูกชายของเจ้าทำอะไรได้บ้าง” พระเจ้าแผ่นดินตรัสถาม
 “เขาสามารถทำได้ทุก ๆ อย่าง” หญิงม่ายตอบอย่าง
 ภาคภูมิใจ

“งั้นตกลง” พระเจ้าแผ่นดินตรัส “ไปบอกลูกชายของเจ้า
 ให้สร้างสะพานทองและสะพานเงินจากที่บ้านมาถึงวังของข้าที่นี้
 ถ้าเขาสามารถทำได้ เขาก็จะได้ลูกสาวของข้า แต่ถ้าเขาทำไม่ได้ ข้า
 จะเผาเจ้าสองแม่ลูกทั้งเป็นที่เดียว จำไว้นะ สะพานจะต้องสำเร็จใน
 วันพรุ่งนี้ตอนรุ่งอรุณ”...

เมื่อพระเจ้าแผ่นดินทอดพระเนตรออกไปก็แลเห็นสะพาน
 สองประกาย

“ลูกเราเป็นหญิงโชคดี” พระเจ้าแผ่นดินทรงรำพึง

(ผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์. 2555 : 53)

นิทานเรื่องนี้ทำให้เห็นถึงการเลือกคู่ครองให้ลูกสาวของกษัตริย์สมัยก่อน และทำให้
 เห็นถึงความรักของพ่อทั่วไปที่มีต่อลูก เพราะอยากให้ลูกแต่งงานกับคนดีมีความสามารถจึงจะดูแล
 ลูกสาวได้ตลอดชีวิต ฉะนั้น ต้องผ่านการทดสอบความสามารถจากผู้ใหญ่ก่อน นิทานให้ข้อคิดว่า
 ผู้ใหญ่เมื่อจะเลือกคู่ครองให้ลูก ต้องตรวจสอบรายละเอียดให้แน่ใจก่อน จึงตัดสินใจจะให้เขามาเป็น
 คู่ชีวิตของลูกอย่างตัวละครพระเจ้าแผ่นดินในนิทาน

นิทานเรื่อง เต่าใหญ่ ให้ข้อคิดในการเลือกคู่ครองที่เป็นคนดีผ่านตัวละครหญิงสาวที่ชื่อ
 ขนิษฐา นางเป็นคนอ่อนโยนและจิตใจดี พระเจ้าแผ่นดินรู้สึกชื่นชมนางมากจึงให้ขนิษฐาเป็น
 พระราชินีของพระองค์ ดังตัวอย่าง

พระเจ้าแผ่นดินทรงชื่นชมโสมนัสมาก ทรงรับขนิษฐา
 ขึ้นหลังช้างเสรีจกกลับพระนคร และได้ทรงสถาปนาขึ้นเป็น
 พระราชินี...

ขนิษฐาเป็นคนอ่อนโยน ไม่ผูกพยาบาท เป็นคนซื่อ

(เต่าใหญ่. 2555 : 164-165)

นิทานเรื่องนี้มีคุณค่าในด้านการให้ข้อคิดในการเลือกคู่ครองที่เป็นคนดี ผู้ชายควรเลือก
 ผู้หญิงที่อ่อนโยนและมีจิตใจที่งดงามมาเป็นคู่ชีวิต เพราะผู้หญิงคนหนึ่งมีความสำคัญต่อครอบครัวหนึ่ง
 เป็นอย่างมาก การเลือกผู้หญิงที่ดีจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก นิทานสอนให้รู้ว่า เมื่อจะเลือกคู่ครองต้อง
 สังเกตและรู้จักนิสัยของคนที่จะมาอยู่กับเราทั้งชีวิตให้ดีกว่าก่อน เพราะหากเลือกคนผิดอาจ ทำให้ทั้งชีวิต
 ของเรามีแต่ความวุ่นวายและปัญหา นิทานสอนให้ผู้อ่านเลือกคู่ชีวิตให้ดีอย่างพระเจ้าแผ่นดิน เพราะ
 พระองค์สามารถเลือกผู้หญิงที่ดีมาเป็นพระราชินีของตน

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าด้านการเลือกคู่ครองว่า ถ้าผู้ใหญ่เลือกคู่ครองให้ลูกสาว ต้องเลือกคนที่มีความสามารถและต้องผ่านการทดสอบให้แน่ใจก่อน เมื่อผู้ชายเลือกผู้หญิงที่จะมาเป็นคู่ชีวิตนั้น ต้องเลือกผู้หญิงที่อ่อนโยนและจิตใจดี เพราะการเลือกคู่ครองเป็นเรื่องที่สำคัญข้อหนึ่งในชีวิต

4.3.3 การมีความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ คือ การทำตามสัญญาและหน้าที่ของตนเอง เรื่องที่ตกลงกับคนอื่น แล้วต้องทำตามสัญญาและรับผิดชอบต่อคำพูดของตนเอง ไม่ว่าจะในสังคมหรือครอบครัว ทุกคนมีหน้าที่ของตนที่ต้องรับผิดชอบ ถ้าเป็นผู้ปกครองของลูกต้องรับผิดชอบต่อเลี้ยงดูลูกให้ดี ฉะนั้น การมีความรับผิดชอบคือปัจจัยสำคัญในการใช้ชีวิต ตัวอย่างเนื้อเรื่องนิทานมีดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง เจ้าหญิงกบ เป็นนิทานที่เล่าถึงความรับผิดชอบต่อคำสัญญาของเจ้าชายเล่าว่า เจ้าชายองค์หนึ่งประกาศว่าจะใช้วิธีโยนดอกมะลิในการเลือกคู่ครอง ถ้าดอกมะลิตกลงบนศีรษะใคร คนนั้นก็จะเป็นเจ้าหญิง ดอกมะลิได้ตกลงบนศีรษะของนางกบน้อย เจ้าชายรู้สึกผิดหวังมากแต่ก็รับผิดชอบต่อคำพูดของตนเอง ดังตัวอย่าง

เมื่อพิธีได้เสร็จสิ้นลงแล้ว เจ้าชายก็ประกาศว่า บรรดา
สุภาพสตรีที่มาล้วนแต่งงามกันทั้งนั้น จนไม่สามารถจะเลือกผู้ใด
ได้ถูก ฉะนั้น จะใช้วิธีโยนดอกมะลิ คือโยนดอกมะลิไป และถ้าตก
ลงบนศีรษะของผู้ใด ผู้นั้นก็จะได้เป็นเจ้าหญิง

เมื่อประกาศแล้ว เจ้าชายก็โยนดอกมะลิไป ดอกมะลินั้น
ตกลงบนศีรษะของนางกบน้อย ทำให้สุภาพสตรีเหล่านั้นพากัน
กริ้วโกรธเป็นอันมาก โดยเฉพาะสองพี่น้องนั้นโกรธมากกว่าใคร ๆ
ส่วนเจ้าชายแม้ว่าจะรู้สึกผิดหวัง แต่ก็จำต้องรักษาวาจาละและอภิเษก
กับนางกบน้อย

(เจ้าหญิงกบ. 2555 : 104)

นิทานเรื่องนี้มีคุณค่าในด้านการให้ข้อคิดว่า ผู้ที่มีฐานะสูงส่งอย่างเจ้าชายต้องรักษาสัญญาและรับผิดชอบต่อคำพูดของตน จึงจะได้รับความเคารพนับถือจากประชาชน เพราะการรับผิดชอบต่อสัญญา คือ พฤติกรรมของความเป็นผู้นำที่ประชาชนไว้วางใจได้และการเป็นผู้ปกครองที่ดี นิทานจึงสอนให้ รู้เรื่องการมีความรับผิดชอบต่อตัวละครเจ้าชายว่า เรื่องที่เราตกลงกับคนอื่นแล้ว ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์อย่างไร เราก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อที่สุด เพราะความรับผิดชอบเป็นเครื่องวัดความดีและความน่าเชื่อถือได้ของคนคนหนึ่งได้อย่างชัดเจน

นิทานเรื่อง ขวेलิป เป็นนิทานที่เล่าถึงความรับผิดชอบในหน้าที่ของแม่ในครอบครัวกล่าวว่า มีพี่น้องสองคน พี่สาวมีลูกชายคนหนึ่ง ส่วนน้องสาวคลอดลูกออกมาเป็นเต่า คนเป็นพี่รู้สึก

ละอายใจจึงคิดจะเอาหลานไปทิ้งลงในทะเล แต่ผู้เป็นแม่ของเต่าห้ามไม่ให้พี่สาวทำแบบนั้น เพราะถึง
ยังไงก็เป็นลูกของตน ดังตัวอย่าง

ณ กาลอันลับล้นพันประมาณ มีหญิงพี่น้องสองคน คนพี่มี
ลูกชายที่หล่อเหลาคนหนึ่ง ส่วนน้องสาวมีกรรมคลอดลูกออกมา
เป็นเต่า

พี่สาวเห็นน้องมีลูกเป็นเต่าก็ละอายใจ ใครจะโยนลงทะเล
ไปเสีย แต่น้องสาวท้วงว่าถึงเป็นเต่าก็เป็นลูก จะทิ้งไม่ได้ และได้
ประคับประคองเลี้ยงดูอย่างดี ตั้งชื่อให้ว่า “ชเวลิป” (แปลว่า
เต่าทอง)

(ชเวลิป. 2555 : 184)

นิทานเรื่องนี้มีคุณค่าให้ข้อคิดว่า หน้าทีของแม่คือการเลี้ยงดูลูก แม้ว่าลูกที่คลอดมา
จะเป็นเต่าหรือคนที่แปลกประหลาดอย่างไรก็ตาม แม่ก็ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูลูกให้ดี นอกจากจะให้
ข้อคิดความรับผิดชอบหน้าที่ของแม่ในการเลี้ยงลูกแล้ว นิทานยังเป็นการสอนให้รู้จักต่อสู้กับอุปสรรค
ต่าง ๆ เพื่อปกป้องลูกและรักลูกของตนเป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าลูกจะไม่สมบูรณ์และน่ารักเหมือน
ลูกคนอื่น คนเป็นแม่ก็ต้องไม่ทิ้งลูกตนเอง อย่างตัวละครน้องสาวที่คลอดลูกออกมาเป็นเต่าในนิทาน

นิทานเรื่อง อีกาทอง เป็นนิทานที่กล่าวถึงตัวละครอีกาทองที่มีการรับผิดชอบต่อการ
กระทำของตนเอง เล่าว่า มีอีกาทองตัวหนึ่ง ได้ไปจิกกินข้าวที่ตากไว้ของเด็กหญิงคนหนึ่ง เมื่อรู้ที่บ้าน
ของเด็กหญิงยากจนมาก จึงรู้สึกเอ็นดูและคิดจะชดใช้ค่าข้าวได้เธอ ดังตัวอย่าง

อีกาทองตัวนั้นหัวเราะเยาะเด็กหญิงที่เฝ้ากระดิ่งข้าว แล้ว
ตรงเข้าจิกกินข้าวอย่างไม่สะทกสะท้าน เด็กหญิงเห็นดังนั้นก็ร้องว่า
“โอ้...แม่ของฉันทายากจนมาก ข้าวเป็นสิ่งที่มีค่ามากที่สุด
ของแม่”

อีกาทองหันมามองดูเธอด้วยความเมตตาแล้วพูดว่า

“เอาเถอะแม่หนู ฉันทจะชดใช้ค่าข้าวให้ ไปที่ต้นมะขาม
ใหญ่นอกหมู่บ้านตอนตะวันตกดิน แล้วฉันทจะให้อะไรบางอย่างแก่
หนู” พูดแล้วอีกาทองบินจากไป

(อีกาทอง. 2555 : 11)

นิทานเรื่องนี้มีคุณค่าทำให้รู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองผ่านตัวละครอีกาทอง
ที่ยอมทดแทนค่าข้าวให้เด็กหญิง คนเราต้องรู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำที่ผิดพลาดของตน ต้องรู้จัก
ชดใช้ความผิดพลาดของตนจนอีกฝ่ายพอใจที่จะยกโทษให้ นิทานจึงสอนให้ผู้อ่านรู้จักเป็นคนที่มี
ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองอย่างอีกาทอง

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าด้านความรับผิดชอบว่า คนเราต้องรู้จักรับผิดชอบการกระทำ คำพูด และหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี เพราะผู้ที่มีความรับผิดชอบคือผู้ที่ได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจจากคนอื่น ความรับผิดชอบจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต

4.4 คุณค่าด้านความบันเทิง

คุณค่าด้านความบันเทิง หมายถึง ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินเมื่ออ่านหรือฟังนิทาน การเล่านิทาน คือ กิจกรรมอย่างหนึ่งที่ทำให้ความบันเทิงและความเพลิดเพลินแก่ชาวเมียนมาร์ นิทานเมียนมาร์มีเนื้อเรื่อง เหตุการณ์ และตัวละครที่ทำให้ความสนุกสนานและความผ่อนคลายแก่ผู้อ่าน นิทานเมียนมาร์ได้ให้คุณค่าความบันเทิงแก่ผู้อ่านด้านทำให้เกิดความสนุกสนานและอารมณ์ขันเมื่ออ่านนิทาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.4.1 ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

นิทานเมียนมาร์ให้ความสนุกสนานแก่ผู้อ่านผ่านเนื้อเรื่องที่มีความตลกขบขัน และตัวละครที่โง่เขลาและฉลาด นิทานมีจุดมุ่งหมายในการเล่าเรื่องที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มุ่งให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินกับนิทาน ให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังได้มีความผ่อนคลายความเครียดในการทำงานและในการดำรงชีวิต

นิทานเรื่อง เหตุที่ควายไม่มีฟันบน เป็นนิทานที่ให้ความสนุกสนานผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์ เล่าว่า มีวัวหนุ่มตัวหนึ่งอยากไปดูมาร้องเพลง แต่วัวรู้สึกเกรงใจว่า เมื่อไปดูมาร้องเพลงแล้วถ้าอดหัวเราะไม่ได้ก็จะอายเขา เพราะมันไม่มีฟันแถวบนจึงกลัวไม่สวย วัวได้ไปเยี่ยมฟันบนกับควายดังตัวอย่าง

คราวหนึ่งมีม้าร้องตัวนี้ได้มาแสดงยังตำบลที่วัวและควายอยู่ วัวยังหนุ่มก็อยากไปเที่ยวและดูมาร้องเพลง เพราะเคยได้ยินชื่อเสียงของม้ามานานแล้ว แต่ยังไม่กล้าไป เพราะว่าถ้าไปดูแล้วเกิดกลืนหัวเราะไม่อยู่ก็จะอายเขา เพราะฟันแถวบนของตัวไม่มี จะหัวเราะได้ไม่สง่างาม

อยากดูม้าเต้นระบำก็อยากดู กลัวอายเขาก็กลัว ในที่สุดจึงตัดสินใจออกปากขอยืมฟันควายซึ่งแก่แล้ว ไม่อยากจะไปไหน ชอบแต่นอนเกลือกโคลนเล่นเย็น ๆ ใจ ข้างฝ่ายควายใจดีก็ยอมให้ไป

(เหตุที่ควายไม่มีฟันบน. 2555 : 109)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานมีคุณค่าในการสร้างความสนุกสนานแก่ผู้อ่านผ่านเนื้อเรื่องและตัวละครที่น่าสนใจ การสร้างตัวละครสัตว์ที่มีบทบาทและลักษณะที่มีความตลกเฮฮาอย่างตัวละครวัวหนุ่มไม่มีฟันตัวนั้น ชวนให้ผู้อ่านยิ้มตามไปด้วยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะเรื่อง

เหล่านี้ไม่สามารถเป็นไปได้ในชีวิตจริง นิทานจึงมีคุณค่าทำให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานจากการอ่าน หรือฟังนิทานที่มีเนื้อเรื่องที่เต็มไปด้วยความสนุกสนาน

นิทานเรื่อง ทำไมจุมูกกระต่ายจึงกระตุก เป็นนิทานที่มีคุณค่าให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินผ่านตัวละครที่เป็นสัตว์และกระต่ายขุ่มขามตัวหนึ่งเป็นต้นกำเนิดเหตุ เล่าว่า กระต่ายวิ่งไปชนกับฟักทอง ทำให้ฟักทองหล่นไปโดนลูกนุ่น และนุ่นได้ลอยไปเข้าตาไก่ป่า ต่อมาไก่ป่าได้ไปชนกับต้นไผ่และต้นไผ่ได้ล้มลงไปโดนงูเลื้อย ซึ่งเป็นนิทานที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ กับตัวละครอย่างไม่รู้จบ จึงทำให้ผู้อ่านสนใจอ่านต่อและเกิดความเพลิดเพลินตามนิทาน ดังตัวอย่าง

กระต่ายตกใจกระโดดตัวลอย แล้วก็ออกวิ่งอย่างไม่ดูตา
 ม้ามาเรือจึงไปชนเข้ากับผลฟักทอง
 ผลฟักทองหล่นไปถูกลูกนุ่นเข้า ทำให้นุ่นแตกกระจาย
 ขณะนั้น ไก่ป่าตัวหนึ่งบินผ่านมาถึงพอดี นุ่นได้ลอยไป
 เข้าตาทำให้มันมองไม่เห็น
 ไก่ป่าจึงบินไปชนต้นไผ่เข้า ต้นไผ่หักล้มลงไปถูกงูซึ่งกำลัง
 นอนอยู่ข้างล่าง
 งูเลื้อยหนีอย่างตกใจ ทำให้ไปโดนหมูป่าซึ่งกำลังกิน
 แดงกวาอยู่
 หมูป่าตกใจ ทำให้แดงกวาที่กำลังจะกิน หล่นลงไปบนบ่อที่
 อยู่ข้าง ๆ

(ทำไมจุมูกกระต่ายจึงกระตุก. 2555 : 111-112)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า เนื้อเรื่องนิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินผ่าน ตัวละครสัตว์ทั้งหลายด้วยการไม่ทันตั้งตัวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ตลกขบขัน นิทานชวนให้ผู้อ่านนึกภาพและเกิดความสนุกสนานกับการจินตนาการตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับพวกเขา นิทานทำให้ผู้อ่านอยากอ่านต่อไปจนถึงเรื่องจบ และยังทำให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนานในการคาดคะเน เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวละครถัดไป นิทานจึงทำให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานจากเรื่องราวและ ตัวละครดังกล่าวได้อย่างชัดเจน

นิทานเรื่อง คนหูตึงทั้งสี่ มีตัวละครที่เป็นคนหูตึง เล่าว่า เด็กวัดหูตึงคนหนึ่งได้รับคำสั่ง จากหลวงพ่อกให้ไปขอยาสูบในหมู่บ้านมา เด็กวัดหูตึงคนนี้ก็กลับได้ยินว่าหลวงพ่อกให้ไปขอน้ำปลา เขา ได้ไปพบกับหญิงหูตึงคนหนึ่งซึ่งมีปัญหาลักษณะเดียวกับเขา คือ ฟังคำพูดคนอื่นไม่ถนัด ดังตัวอย่าง

มีเด็กวัดหูตึงอยู่คนหนึ่ง วันหนึ่งท่านสมภารได้สั่งว่า
 “ไปที่หมู่บ้าน แล้วขอยาสูบเขามาให้หน่อย”

เด็กวัดหูตึงคนนั้นฟังไม่ถนัด นึกว่าท่านสมภารบอกให้ไป
 ขอน้ำปลา จึงไม่ได้ซักถามให้แน่ ออกเดินไปที่หมู่บ้านทันที
 เด็กวัดได้ไปพบกับหญิงหูตึงคนหนึ่งกำลังทอเส้นอยู่ที่
 หน้าบ้านจึงพูดว่า
 “นี่เธอ ขอน้ำปลาให้ท่านสมภารของฉันทนหน่อยเถอะ”
 “เส้นของฉันทนเพิ่งทอไปได้สามร้อยยี่สิบเส้นเท่านั้นเอง”

เด็กหญิงหูตึงตอบ

(คนหูตึงทั้งสี่. 2555 : 143)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานมีเนื้อเรื่องสร้างมุขตลกขบขันแก่ผู้อ่านผ่านการ
 ล้อเลียนความพิการทางร่างกายของตัวละคร เป็นตัวละครคนหูตึงที่ทำให้ตลกขบขันตามเนื้อเรื่องที่มี
 ความเข้าใจผิดทางคำพูดเพราะคนหูตึงไม่ได้ยินอีกฝ่ายพูดชัดเจน ซึ่งเป็นเรื่องที่ตลกเพราะคนหนึ่งถาม
 อย่างหนึ่งและอีกคนหนึ่งตอบอย่างหนึ่ง นิทานจึงให้คุณค่าด้านความสนุกสนานแก่ผู้อ่านและทำให้
 ผู้อ่านผ่อนคลายกับเนื้อเรื่องที่ตลกและหัวเราะได้อย่างเต็มที่

นิทานเรื่อง สามเกลอเต๋อดำ ให้คุณค่าด้านทำให้เกิดความสนุกสนานแก่ผู้อ่าน โดย
 กล่าวว่ามีเพื่อนกันสามคน คือ เจ้าขี้มุกย่อย เจ้าคั้นคะเยอ และเจ้าตาแฉะ พวกเขาเป็นนิสัยและ
 พฤติกรรมตามชื่อของตน เมื่อพวกเขาทนไม่ได้ตอนที่อยากทำพฤติกรรมแยะ ๆ แบบนี้ จึงหาโอกาส
 ขึ้นมาทำ ดังตัวอย่าง

“รู้ไหม พ่อขำมีข้อมือบใหญ่มาก ตีทีเสียงดังโหม่ง” เจ้า
 ขี้มุกย่อยยกมือทำท่าตีข้อมือบประกอบการเล่าจังหวะเดียวกันเขาก็ใช้
 มือป้ายน้ำมูกที่ย้อยเป็นยวงลงมาได้

“ส่วนพ่อขำมีฟักลูกใหญ่มาก” เจ้าคั้นคะเยอพูดพลาง
 ยื่นบิดไปมาเพราะความคั้น

“ใหญ่ขนาดไหนล่ะ” เจ้าขี้มุกย่อยสงสัย เจ้าคั้นคะเยอได้
 ที่จึงใช้มือแตะไปที่ขาตัวเองแล้วพูดว่า

“ฟักใหญ่เท่าขาข้าเชียวล่ะ” พร้อมกับเกาหินที่ขาตไป
 อย่างเมามัน

“เจ้าทั้งสองไม้อีกตามเคย ข้าไม่เชื่อหรอก” เจ้าตาแฉะ
 สายหน้าเอือมระอา และถือโอกาสโบกมือไปมาท่าไม่เชื่อ ทั้งที่
 ความจริงเจตนาใช้มือปิดไล่แมลงหวี่ที่มาตอมตานั่นเอง

(สามเกลอเต๋อดำ. 2555 : 26-27)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานเรื่องนี้ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านผ่านพฤติกรรม และความคิดที่ตลกขบขันของตัวละคร นิสัยที่ไม่เหมือนคนทั่วไปของสามคนนี้ทำให้ผู้อ่านอดขำ ออกมาไม่ได้ พวกเขาหาวิธีและคิดอย่างรอบคอบเพื่อไม่ให้คนอื่นรู้เมื่อนำนิสัยแยะ ๆ เหล่านั้น จึงเกิด ความตลกในการกระทำของพวกเขา นิทานจึงบรรยายลักษณะและพฤติกรรมที่ตลกขบขันเหล่านี้ ขึ้นมาสร้างเป็นนิทานให้ผู้อ่านได้รับความผ่านคลายและสนุกสนานจากเนื้อเรื่องของนิทาน

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าด้านความสนุกสนานแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจน นิทาน ทั้งหมดนี้ชักชวนและดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้อ่านจนจบเรื่อง ทำให้ผู้อ่านมีความสนุกสนาน เพลิดเพลินและทำให้ผู้อ่านได้รับความผ่านคลายกับนิทาน ซึ่งมีเนื้อเรื่องที่เต็มไปด้วยความตลกเฮฮา นิทานจึงมีคุณค่าทำให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนานได้

4.4.2 ให้อารมณ์ขัน

นิทานเมียนมาร์นอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว นิทานยังให้อารมณ์ขัน แก่ผู้อ่านอีกด้วย นิทานมีจุดประสงค์ทำให้ผู้อ่านมีความตลกขบขันกับเนื้อเรื่องและตัวละคร ซึ่งทำให้ ผู้อ่านรู้สึกอึดอัดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้อ่านได้อ่านไปยิ้มไป และยังได้ขบคิดในการดำรงชีวิต ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่อง ทำไมกระต่ายจึงกระตุก เป็นนิทานที่มีคุณค่าสร้างความตลกขบขันกับ ตัวละครที่เป็นสัตว์ เล่าว่า มังกรนักโอรธกระต่ายผู้ก่อเรื่อง แต่เมื่อเห็นจมูกของกระต่ายเริ่มกระตุก ด้วยความตกใจ จึงทำให้มังกรคลายความโอรธและหัวเราะออกมาได้ มันจึงไม่คิดจะลงโทษกระต่าย ดังตัวอย่าง

มังกรจึงไปหากระต่ายตัวต้นเรื่อง ชูจะฆ่าให้ตาย

“ได้โปรดเถิด” กระต่ายอ้อนวอน “อย่าโทษฉันเลย เจ้า สัตว์ที่อยู่ใต้ก้อนหินนั่นสิ ที่ทำให้ฉันตกใจ”

มังกรได้ไปตรวจดูที่ใต้ก้อนหินนั้น แต่กลับได้หนีไปเสียก่อน แล้ว มังกรจึงไม่พบอะไรเลย

มังกรได้กลับมาหากระต่ายแล้วพูดว่า

“แกโกหก ไม่เห็นมีสัตว์อะไรใต้ก้อนหินนั่นเลย แกจะต้อง ตาย”

ทันทีที่ได้ยิน ร่างของกระต่ายก็สั่นไปหมดตั้งแต่หัวถึงเท้า จมูกของกระต่ายก็กระตุกด้วยความตื่นกลัว

มังกรคำรามพลาฟหัวเราะไปพลาฟเมื่อเห็นจุมุกของ
กระต่ายกระตุกทำให้อารมณ์โกรธของมังกรคลายลง และไม่คิดที่
จะทำร้ายกระต่ายแต่อย่างใด มันจึงกลับไปบ่อ

(ทำไมกระต่ายจึงกระตุก. 2555 : 113)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า เนื้อเรื่องให้ความตลกขบขันโดยการสร้างตัวละครมังกร ซึ่งเป็นสัตว์ใหญ่หัวอาหารมีอำนาจกับกระต่ายที่มีนิสัยขี้ขลาด ทำให้ผู้อ่านนึกสงสัยว่ากระต่ายแต่ก็อดยิ้มไปไม่ได้กับการตีตมของมังกร นิทานยังทำให้เห็นถึงเหตุการณ์เมื่อคนขี้ขลาดพบกับผู้มีอำนาจและหัวอาหารกว่าตน เปรียบเสมือนมังกรกับกระต่าย นิทานจึงชวนให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการตามเนื้อเรื่อง ที่คล้ายกับชีวิตจริง และทำให้ผู้อ่านเพิ่มความรู้สึกขบขันมากขึ้นกับเนื้อเรื่องของนิทาน

นิทานเรื่อง สามเกลอเต๋อเต๋อ มีคุณค่าสร้างอารมณ์ขันแก่ผู้อ่านผ่านการตั้งชื่อของตัวละคร กล่าวว่ามีเด็กน้อยเพื่อนรักสามคน ทั้งสามเป็นคนที่ไม่ชอบดูแลความสะอาด คนหนึ่งชื่อ เจ้าขี้มูกย้อยย้อยเพราะมีน้ำมูกย้อยอยู่ตลอดเวลา เพื่อนอีกสองคนก็มีชื่อตามบุคลิกและลักษณะนิสัยของพวกเขา ดังตัวอย่าง

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีเด็กน้อย 3 คนเป็นเพื่อนรักกัน
ทั้งสามไม่ชอบดูแลความสะอาดร่างกายของตัวเอง คนหนึ่งมีน้ำมูก
ย้อยอยู่เสมอ ใคร ๆ จึงเรียกว่า เจ้าขี้มูกย้อย อีกคนตาแฉะมี
แมลงหวี่ตอมตาตลอดเวลา ชาวบ้านจึงเรียกว่า เจ้าตาแฉะ ส่วนคน
สุดท้ายชื่อว่า เจ้าคันคะเยอ เพราะต้องเกาหินตามตัวไม่หยุด
ทำยุกยิกทั้งวัน ทั้งสามวิ่งเล่นด้วยกันเป็นประจำ

(สามเกลอเต๋อเต๋อ. 2555 : 24)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานได้สร้างมุขตลกแก่ผู้อ่านผ่านการตั้งชื่อที่ชวนยิ้มของตัวละคร พวกเขามีบุคลิกนิสัยเป็นเด็กที่ไม่รักความสะอาดตามชื่อของตนเอง อย่างเช่น คนที่มีขี้มูกย้อยอยู่ตลอดเวลา ก็จะชื่อเจ้าขี้มูกย้อย ซึ่งเป็นเรื่องตลกขบขันมาก นิทานยังทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ขันจากเนื้อเรื่องที่เต็มไปด้วยความตลกจากพฤติกรรมของตัวละครที่ทำพฤติกรรมจุกจิกยุกยิกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้รับความผ่อนคลายและความสนุกสนาน

นิทานเรื่อง หนุ่มทั้งสี่ เป็นเรื่องมีคุณค่าในด้านให้ความขบขันผ่านคำพูดของตัวละคร หนุ่มคนหนึ่งที่ใช้คำพูดโอ้อวดถึงการผจญภัยตอนอายุหนึ่งขวบ เล่าว่า เมื่ออายุขวบหนึ่ง เขาได้ไปล่าสัตว์ในป่าและสามารถฉีกเสื่อออกเป็นสองซีกได้ และมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นซึ่งเขากำลังพูดถึงเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ดังตัวอย่าง

“เมื่อข้าพเจ้าอายุได้ขวบหนึ่ง ข้าพเจ้าได้ไปล่าสัตว์
ข้าพเจ้าเห็นสิ่งหนึ่งในพุ่มไม้และคิดว่าเป็นกระต่าย ข้าพเจ้าจึง

คลานเข้าไปที่ฟุ่มไม้ นั่น แต่แทนที่มันจะเป็นกระต่าย มันกลับเป็น
 เสือไปฉิบ เจ้าเสือดาวนั้นอ้าปากออกกว้างตั้งใจจะฮุบข้าพเจ้าเสีย
 ข้าพเจ้าจึงประท้วงว่า ป่ามันรกทึบ ไม่ตั้งใจจะพบเสือ ต้องการจะ
 หากระต่าย แต่เสือก็ไม่ยอมรับฟังคำประท้วง และอ้าปากกว้างใกล้
 เข้ามาอีก ดังนั้นข้าพเจ้าจึงจับกรามบนของเสือไว้ด้วยมือซ้ายและ
 กระชาก ประหลาดไหมล่ะ เจ้าสัตว์ร้ายใหญ่นั้นฉีกออกเป็นสองซีก
 ถึงแก่ความตาย

(หนุ่มทั้งสี่. 2555 : 93)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า นิทานมีรูปแบบการเล่าและมีเนื้อเรื่องชี้ไม่ผ่านคำพูดของ
 ตัวละคร ซึ่งเป็นการพูดโอ้อวดความสามารถของตน เป็นนิทานที่มีคุณค่าทำให้ผู้อ่านรู้สึกตกขบช้ำ
 กับคำพูดและจินตนาการตามคำพูดของตัวละคร นิทานยังทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนุกสนานกับเนื้อเรื่อง
 ที่เป็นไปไม่ได้ในชีวิตจริง

สรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าในการสร้างอารมณ์ขันแก่ผู้อ่านผ่านคำพูด
 พฤติกรรมและบุคลิกลักษณะของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านรู้สึกตกขบช้ำกับเนื้อเรื่องและเกิดจินตนา
 การณ์ไปพร้อมกับตัวละคร นิทานจึงมีคุณค่าในด้านทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขันและสนุกสนาน
 เพลิดเพลิน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นิทานเมียนมาร์มีคุณค่าด้านให้ความรู้ คุณค่าด้านการสอน
 คุณธรรม ในเรื่องความกตัญญู ความมีน้ำใจ และการทำความดี คุณค่าด้านการดำเนินชีวิต เช่น เรื่อง
 การใช้สติปัญญา การเลือกคู่ครอง และการรู้จักรับผิดชอบ นอกจากนี้ นิทานยังให้คุณค่าด้านความ
 บันเทิง คือ ให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนุกสนานและอารมณ์ขันกับนิทาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย และคุณค่าของนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยที่มีต่อผู้อ่าน โดยศึกษาและคัดเลือกนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยจำนวน 50 เรื่อง โดยใช้วิธีการศึกษาภาพสะท้อนสังคมในนิทานเมียนมาร์ วิเคราะห์คุณค่าในนิทานที่มีต่อผู้อ่าน สรุปผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) มีผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

5.1.1 ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย

นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นสังคมเมียนมาร์ 5 ด้าน คือ ด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านความเชื่อ ด้านค่านิยม ด้านประเพณี และด้านการปกครอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านชีวิตความเป็นอยู่ นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถิ่นที่อยู่อาศัยและอาชีพของชาวเมียนมาร์สมัยก่อนที่อาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำ ทะเล และป่าเขา การประกอบอาชีพของชาวเมียนมาร์มีหลากหลาย มีอาชีพเป็นชาวประมง เนื่องจากถิ่นที่อยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ ชาวเมียนมาร์มีการคมนาคมทางน้ำ ลักษณะครอบครัวของชาวเมียนมาร์สมัยก่อนมีครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นครอบครัวที่มีแต่แม่เป็นผู้เลี้ยงดูลูกและทำหน้าที่แทนพ่อ

2. ด้านความเชื่อ นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นความเชื่อสังคมเมียนมาร์สมัยก่อนที่มีความเชื่อดั้งเดิมซึ่งเกิดจากความหวาดกลัว ได้แก่ ความเชื่อเรื่องผีเนียด ความเชื่อเรื่องเวทมนตร์คาถา ความเชื่อเกี่ยวกับโชค ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อเรื่องเทพ ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน และความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องราง นอกจากนี้ ชาวเมียนมาร์ยังมีความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาพุทธ

3. ด้านค่านิยม นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญู ความมีน้ำใจ การใช้สติปัญญาและการเลือกคู่ครอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของชาวเมียนมาร์ ซึ่งทำให้ชาวเมียนมาร์อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

4. ด้านประเพณี นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นถึงประเพณีแต่งงานซึ่งขั้นตอนแรกของการแต่งงานจะต้องมีประเพณีการสู่ขอ

5. ด้านการปกครอง นิทานเมียนมาร์สะท้อนให้เห็นสังคมเมียนมาร์สมัยก่อนที่มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ปกครองบ้านเมือง ผู้ปกครองจะช่วยประชาชนแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยใช้ระบบทางกฎหมายและความเมตตา

5.1.2 คุณค่าของนิทานอาเซียนที่แปลเป็นภาษาไทยที่มีต่อผู้อ่าน

นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยมีคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านต่าง ๆ ได้แก่ คุณค่าด้านความรู้ ด้านการสอนคุณธรรม ด้านการดำเนินชีวิต ด้านความบันเทิง

1. คุณค่าด้านความรู้ นิทานเมียนมาร์ให้ความรู้แก่ผู้อ่านว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีลักษณะภูมิประเทศที่ติดกับทะเล ในประเทศมีแม่น้ำอิรวดีไหลผ่าน ความรู้เกี่ยวกับทับทิมและความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปกครอง

2. คุณค่าด้านการสอนคุณธรรม นิทานเมียนมาร์สอนให้ผู้อ่านมีความกตัญญูต่อพ่อแม่หรือผู้ที่มีพระคุณ สอนให้มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นที่กำลังตกยากลำบาก และสอนให้รู้จักทำความดีและเลี้ยงทำความชั่ว

3. คุณค่าด้านการดำเนินชีวิต นิทานเมียนมาร์สอนให้ผู้อ่านรู้จักใช้สติปัญญาและความเฉลียวฉลาดมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต สอนให้รู้จักพิจารณาให้ดีในการเลือกคู่ครอง สอนให้มีความรับผิดชอบการกระทำ คำพูด และหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี

4. คุณค่าด้านความบันเทิง นิทานเมียนมาร์ให้คุณค่าในการสร้างอารมณ์ขันแก่ผู้อ่านผ่านพฤติกรรมและบุคลิกลักษณะของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านรู้สึกตลกขบขันกับเนื้อเรื่องได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและได้รับความผ่อนคลายกับนิทาน

5.2 อภิปรายผล

1. งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย ผลการวิจัยการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจากนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย พบว่า ชาวเมียนมาร์มีความช่วยเหลือกันในการดำรงชีวิตและใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต นอกจากนี้ นิทานยังสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตในด้านต่าง ๆ ของชาวเมียนมาร์ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 คือ ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย แสดงให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมียนมาร์ในด้านการใช้สติปัญญา ความช่วยเหลือกัน และแสดงให้เห็นถึงด้านครอบครัว ด้านวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของสังคมเมียนมาร์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีด้านวรรณกรรมกับสังคมที่ อิงอร สุพันธุ์วณิช (2551 : 7) กล่าวว่า วรรณกรรมจะสะท้อนสังคมให้เราทราบว่าเกิดสิ่งใด ๆ ขึ้นในสังคมขณะนั้น ในขณะที่สังคมอาจมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมได้และวรรณกรรมก็อาจส่งอิทธิพลต่อสังคมได้เช่นกัน และส่วนใหญ่แล้ววรรณกรรมจะเป็นเครื่องสะท้อนสังคมได้ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้อง

กับงานวิจัยที่ ปรียาลักษณ์ เมฆขุนทด (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า มีภาพสะท้อนสังคม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำรงชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ด้านความเชื่อด้านค่านิยม และด้านจริยธรรม การสะท้อนภาพสังคมในนิทานจะสะท้อนภาพในด้านการดำรงชีวิต พบเรื่องอาหารการกิน ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย การทำของใช้ในครัวเรือน และวิถีชีวิตของชาวพุทธ

2. งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือ เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยมีคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านการสอนคุณธรรมในด้านรู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่หรือผู้ที่มีพระคุณ ด้านความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน ด้านการทำความดี นิทานยังมีคุณค่าในด้านการให้ความบันเทิง ทำให้ผู้อ่านเกิดความสุขสนานเพลิดเพลินและอารมณ์ขัน ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2 คือ นิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย มีคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านคุณธรรมจริยธรรม มีคุณค่าด้านความรู้ ให้ผู้อ่านได้ขบคิดและวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และนิทานยังมีคุณค่าในด้านการให้ความบันเทิงทำให้เกิดความสุขสนาน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีด้านคุณค่าของวรรณกรรมที่มีต่อผู้อ่านดังที่ วิเชียร เกษประทุม. ม.ป.ป. (9-10, 17) ได้กล่าวว่า นิทานให้คุณค่าในด้านการศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตในหลาย ๆ ด้าน เช่น ลักษณะของสังคมวิถีชีวิตของประชาชนในสังคม ตลอดจนประเพณี ค่านิยม และความเชื่อ เป็นต้น นิทานยังให้ความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังหรือผู้อ่านอีกทั้งนิทานยังให้ขบคิดและคติเตือนใจ เป็นการช่วยปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ที่สังคมพึงประสงค์แก่ผู้ฟังหรือผู้อ่าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่ Xie Donggu (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้านจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า คุณค่าทางคุณธรรมจริยธรรมที่ปรากฏอยู่ในนิทานมีคุณค่าในด้านต่าง ๆ คือ คุณค่าด้านการสอนคุณธรรมโดยสอนเรื่องการทำความดีละเว้นความชั่ว คุณค่าด้านการปลูกฝังค่านิยม คุณค่าด้านการดำเนินชีวิต การใช้สติปัญญาแก้ปัญหาครอบครัวและสังคม และคุณค่าด้านความบันเทิง ผู้เขียนเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเพราะเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการดำเนินชีวิต

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาวิจัยภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในวรรณกรรมเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทยประเภทอื่น ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ
2. ควรศึกษาอนุภาคในนิทานเมียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย

บรรณานุกรม

- กฎชนก สุขสถิตย์. (2555) **สังคม วัฒนธรรม ประชาคมอาเซียน 10 ชาติ**. กรุงเทพมหานคร : แสงดาว.
- กมลสรวง คนเฉียบ, จันทนา ชัดตา, จเร แต้มครุ, ฐานิดา อิมวิมล และพิสมัย สามเรืองศรี. (2547) **วิเคราะห์นิทานชาวไทยใหญ่ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กองบรรณาธิการ. (2555) **คติล้ำค่า นิทานอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร : พาส แอท คิตส์.
- _____. (2555) **ตลกเฮฮา นิทานอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร : พาส แอท คิตส์.
- _____. (2555) **ตำนานนพเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร : พาส แอท คิตส์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551) **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : เบริน-เบส บุ๊คส์.
- ชนิษฐา จิตชินะกุล. (2545) **คติชนวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนส์โตร์.
- จารุวรรณ เขาว์นวม. (2542) **นิทานพื้นเมืองลาว : ลักษณะเด่นและความสัมพันธ์กับสังคม**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจือ สตะเวทิน. (2537) **วรรณคดีและประวัติวรรณคดี**. กรุงเทพมหานคร : ธนบุรีศึกษา.
- โชติ ศรีสุวรรณ. (2555) **นิทานพื้นบ้านประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์.
- ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์. (2556) **อาเซียนศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : แมคกรอ-ฮิล.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2547) **นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2556) **อาเซียนจากมิตินวนกรรม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรุตม์ คุปต์ธนโรจน์. (2551) **นิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู : การดำรงอยู่และวิธีการนำเสนอในสังคมไทยปัจจุบัน**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- “นกก็อโว้”. (5 สิงหาคม 2554) **นิทานเรื่องนกก็อโว้**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://educationsurin.wordpress.com/2011/08/05/นิทานเรื่องนกก็อโว้/> (20 กุมภาพันธ์ 2559)

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บุญมา ไชยแสนท้าว. (2542) **นิทานอุ๊ : ศึกษากรณี บ้านอุ๊ ตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาไทยคดีศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2551) **นิทานพื้นบ้านศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูร ทรงศิลป์. (2540) **ประชุมเรื่องตำนานและนิทานพื้นบ้านเขมรภาคที่ 1-9**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ปรียาลักษณ์ เมฆขุนทด. (2553) **วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์และสุโขทัย**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปาร์ค เกียง อีน. (2549) **วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี**. ปริญญาโท ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัญญา บริสุทธิ์. (2533) **ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล**. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตสถาน.
- พงษ์ศักดิ์ คนขยัน. (2552) **การศึกษาอัตลักษณ์ที่ปรากฏในนิทานไทใหญ่อำเภอแม่ฮ้อย จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาการสอนภาษาไทย) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระสมเกียรติ ดิตชัย. (2549) **วิเคราะห์ความเชื่อและค่านิยมจากนิทานพื้นบ้านของอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิชัย ศรีภูไฟ. (2542) **วรรณคดีสังคมและการเมือง**. อุบลราชธานี : คณะมนุษยศาสตร์และสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิทยา ว่องกุล. (2540) **พลาณภาพแห่งวรรณกรรม**. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้า.
- ไพโรธ เลิศพิริยกุล. (2542) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ยุรฉัตร บุญสนิท. (2538) **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพมหานคร : โครงการบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2530) **วรรณวิพากษ์ : รวมบทความ-บทวิจารณ์วรรณกรรม**. นครปฐม : ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัญจวน อินทรกำแหง. (2539) **วรรณกรรมวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ต้นอ้อ แกรมมี่.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รีนฤทัย สัจจพันธุ์. (2538) **วรรณกรรมปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาภาษาไทยและภาษา
ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน. (2546) **วรรณคดีการเมืองกับสังคมนิโกลินทร์ (พ.ศ.2418-2421)**.
ปทุมธานี : วิชญา.
- ว.อำพรธณ. (2555) **การศึกษาไกลไกลการขับเคลื่อนการสร้างประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร :
แสงดาว.
- วิเชียร เกษประทุม. (ม.ป.ป.) **นิทานพื้นบ้าน**. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาศึกษา.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2544) **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร :
ธรรมชาติ.
- วิไล มาศจรัส. (2551) **เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร :
ธารอักษร.
- ศิริวรรณ การเรียน. (2550) **การวิเคราะห์นิทานสำหรับเด็ก**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชา
ภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภลักษณ์ ปัญโญ. (2551) **การศึกษาบทบาทของผีในนิทานพื้นบ้านล้านนา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ส.พลายน้อย. (2555) **นิทานพม่า**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์.
- _____. (2555) **นิทานฟิลิปปินส์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์.
- สมพร จารุณี. (2541) **คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : เอส.อาร์
พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- สุกัญญา ตั้งเรื่องเกียรติ. (2545) **การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของนิทานไทยบนสื่ออินเทอร์เน็ต**.
วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ) กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา สุฉายา. (2545) **เพลงพื้นบ้านศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มติชน.
- สุจิตรา จรจิตร. (2543) **มนุษย์กับวรรณกรรม**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- สุดารัตน์ มาศวรรณ. (2552) **การ์ตูนนิทานไทย : การปรับเปลี่ยนและความสัมพันธ์กับสังคม**.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สุพัตรา สุภาพ. (2536) **สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ประเพณี**. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

อิงอร สุพันธ์วณิช. (2551) **รัก ทุกข์ สุข โศกในงานวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : สร้างสรรค์บุ๊คส์.

Pan Xiao Hua. (2557) **การวิเคราะห์นิทานอาเซียนที่แปลเป็นภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Sheng Li. (2558) **ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Xie Donggu. (2555) **ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้านจังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ภาคผนวก

เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

เขียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 17 มีนาคม 2559

ชื่อเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานเขียนมาร์ที่แปลเป็นภาษาไทย

ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ Miss Nang Mwe Kham

คณะวิชา/หลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับประกาศ
 เอลซิงกี จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จรรยาวัตร คมพัยค์ม์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 17 มีนาคม 2559

เลขที่รับรอง

อ.394/2559.

วันที่ให้การรับรอง: 17 มีนาคม 2559

วันหมดอายุใบรับรอง: 16 มีนาคม 2561

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	MISS NANG MWE KHAM (แอน)
วัด เดือน ปีเกิด	27 กุมภาพันธ์ 2532
ที่อยู่ปัจจุบัน	15 ทิพย์มงคลชัยอพาาร์ทเมนท์ ซอยประชาราษฎร์บำเพ็ญ 9 แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยตะโก่ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)
พ.ศ. 2557	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยจีหนาน ไต้หวัน ศิลปศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกภาษาและวรรณคดีอังกฤษ)
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน	ล่ามอิสระ